ZŠ T.G.M.
OTROKOVICE

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ... 4
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY ... 5
2.1. Základní informace ... 5
2.2. Popis budovy ... 5
2.3. Vybavení školy ... 5
2.4. Možnosti školy ... 6
2.5. Charakteristika pedagogického sboru ... 6
2.6. Charakteristika žáků ... 6
2.7. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce ... 7
2.8. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty ... 8
2.8.1. Škola v přírodě ... 8
2.8.2. Lyžařský výcvikový kurz ... 9
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ... 10
3.1. Zaměření školy ... 10
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy ... 11
3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 13
3.4. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných ... 16
3.5. Začlenění průřezových témat ... 16
4. UČEBNÍ PLÁN ... 28
4.1. Tabulace učebního plánu – I. stupeň ... 28
4.2. Tabulace učebního plánu – II. stupeň ... 29
5. UČEBNÍ OSNOVY ... 31
5.1. Jazyk a jazyková komunikace ... 31
5.1.1. Český jazyk a literatura ... 31
5.1.2. Anglický jazyk ... 60
5.1.3. Další cizí jazyk ... 79
5.1.3.1. Německý jazyk ... 79
5.1.3.2. Ruský jazyk ... 83
5.2. Matematika a její aplikace ... 87
5.3. Informatika ... 105
5.4. Člověk a jeho svět ... 114
5.4.1. Prvouka ... 114
5.4.2. Přírodověda ... 126
5.4.3. Vlastivěda ... 135
5.5. Člověk a společnost ... 141
5.5.1. Dějepis ... 141
5.5.2. Občanská výchova ... 152
5.6. Člověk a příroda ... 160
5.6.1. Fyzika ... 160
5.6.2. Chemie ... 167
5.6.3. Přírodopis ... 175
5.6.4. Zeměpis ... 184
5.7. Umění a kultura ... 192
5.7.1. Hudební výchova ... 192
5.7.2. Výtvarná výchova ... 216
5.8. Člověk a zdraví ... 238
5.8.1. Člověk, podpora a ochrana zdraví ... 238
5.8.2. Výchova ke zdraví ... 243

5.8.3. Tělesná výchova ... 248
5.9. Člověk a svět práce ... 262
5.9.1. Pracovní činnosti ... 262
5.10. Volitelné předměty ... 279
5.10.1. Domácnost ... 280
5.10.2. Informatika ... 283
5.10.3. Kondiční cvičení ... 286
5.10.4. Konverzace v anglickém jazyce ... 289
5.10.5. Sportovní hry ... 291
5.10.6. Rukodělné techniky ... 295
5.10.7. Matematika jinak ... 298
5.10.8. Mediální a komunikační dovednosti ... 303
5.10.9. Seminář z chemie a biologie ... 306
5.10.10. Geografický seminář ... 311
5.10.11. Přírodovědný seminář ... 315
5.10.12. Čtenářské dílny ... 319
5.10.13. Etiketa ... 322
5.10.14. Etická výchova ... 325
5.10.15. Seminář ze společenskovědních oborů ... 329
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY ... 333
6.1. Pravidla pro hodnocení žáků ... 333
6.1.1. Obecné zásady ... 333
6.1.2. Hodnocení a klasifikace ve vyučovacích předmětech ... 336
6.1.3. Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 340
6.1.4. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků ... 340
6.1.5. Celkové hodnocení ... 341
6.1.6. Postup do dalšího ročníku ... 341
6.1.7. Chování žáků ... 341
6.1.8. Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR ... 343
6.2. Autoevaluace školy ... 344
6.2.1. Oblasti autoevaluace ... 344
6.2.2. Nástroje autoevaluace ... 344
6.2.3. Časové rozvržení autoevaluačních činností ... 344
Seznam použitých zkratek ... 346
Příloha 1 ... 347
Příloha 2 ... 365

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:
Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola – brána do života

Předkladatel:
Základní škola T. G. Masaryka Otrokovice, příspěvková organizace
ul. J. Žižky 1355
765 02 Otrokovice

Ředitelka školy:
Mgr. Marta Zakopalová

Statutární zástupce ředitele:
Mgr. Olga Kadlčíková

Kontakty:
telefon: 576 771 650
web:www.zsotrtgm.cz
e-mail: zsotrtgm@zsotrtgm.cz

IČO: 750 202 38
IZO: 102 319 243
REDIZO: 600 114 082

Zřizovatel školy:
město Otrokovice
nám. 3. května 1340,
765 23 Otrokovice
IČ: 284301
telefon:577 680 111
fax: 577 933 369
web: www.otrokovice.cz
e-mail: radnice@muotrokovice.cz

Platnost dokumentu
Dokument je platný od 1. 9. 2021

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola - brána do života platný od školního roku 2021/2022 byl projednán na jednání pedagogické rady dne 25. 8. 2021 a školská rada se s ním seznámila dne 30. 8. 2021.

.....
Mgr. Marta Zakopalová
ředitel školy

razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Základní informace

Jsme plně organizovaná základní škola, která byla otevřena 1. 9. 1988. Od 1. 1. 2003 jsme příspěvkovou organizací, vymezení úkolů je uvedeno ve Zřizovací listině.
Škola je v systému ZŠ MŠMT vedena pod kódem IZO 102 319 243.IČO: 750 202 38.
Škola sdružuje základní školu, školní družinu, školní klub a školní jídelnu.
V budově školy je umístěna část ZUŠ – výtvarný a taneční obor.
Počet tříd a žáků se mění podle aktuálního stavu populace.

2.2. Popis budovy

Škola je panelového typu, skládá se z hlavní chodby a ze dvou připojených bočních chodeb.
V přízemí v pravé boční chodbě se nachází školní dílna a učebna výtvarné výchovy, cvičná kuchyň, jedna třída školní družiny, dvě třídy prvního stupně, dva kabinety pro učitele a ŠD a učebny, které má v pronájmu ZUŠ. V levé boční chodbě je pět tříd I. stupně s integrovanými čtyřmi skupinami družiny a dva kabinety pro vyučující, dále je zde učebna pro výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami Uprostřed obou chodeb je prostor šaten (šatní skříňky) a byt školníka.
V druhém podlaží uprostřed jsou umístěny pracovny ředitelky školy, zástupkyní ředitelky školy, výchovného poradce, metodika prevence, školního psychologa a kancelář školy. Pro mimoškolní aktivity je určena místnost školního klubu – klubovna. Nachází se zde také sborovna, žákovská knihovna a jedna z počítačových učeben vybavená výpočetní technikou.
V celé druhé etáži je devět tříd prvního a druhého stupně, z nichž jedna třída je určena pro výuku hudební výchovy, další je učebna dějepisu, učebna českého jazyka, specializovaná učebna pro výuku cizích jazyků a šest kabinetů pro vyučující a asistenty pedagoga. Nachází se zde také žákovské skříňky na pomůcky žáků, čtenářský relaxační koutek a učebna pro práci speciálního pedagoga. Jsou zde umístěny také tablety mobilní počítačové učebny.
Ve třetím podlaží výuka probíhá v odborné učebně pro chemii a fyziku, v učebně přírodopisu, druhé počítačové učebně a dvou klasických třídách. Pro vyučující jsou zde kabinety fyziky, chemie a přírodopisu, kabinet matematiky a cizích jazyků a chemická laboratoř pro laboratorní práce.
V přízemí se spojovacím krčkem prochází do školní jídelny a do dvou tělocvičen.
Přes školní dvůr se prochází do nově zrekonstruované části školy, kde byla vybudována polytechnická a přírodovědná učebna se zázemím pro žáky i učitele.

2.3. Vybavení školy

Třídy jsou vybaveny moderním stavitelným a účelovým nábytkem. V učebnách I. stupně jsou v části tříd koberce, které slouží k odpočinkovým činnostem během výuky i o přestávkách.
Všechny učebny jsou vybaveny nejmodernější výpočetní technikou (interaktivní tabule, příp. dataprojektor a projekční plocha). Všechny učebny mají internetové připojení. Bezbariérový pohyb po škole umožňuje osobní výtah.
Pro odpočinek, relaxaci, protažení a setkávání žáků slouží na chodbách odpočinkové zóny se žebřinami a šplhadly, se stoly na ping-pong a stolní fotbal či pohovky. Za příznivého počasí žáci prvních a druhých tříd pobývají v átriích školy, do kterých vstupují přímo ze třídy. Pro žáky převážně druhého stupně je k dispozici školní dvůr – átrium s lavičkami, zážitkovým chodníkem a naučnými panely s ekologickou tématikou pro využití v době velké přestávky.

K areálu školy patří dvě školní hřiště, která prošla v uplynulých letech rozsáhlou rekonstrukcí – byla obnovena běžecká dráha (tartan), postaveno víceúčelové sportovní hřiště na míčové hry a florbal, bylo obnoveno travnaté školní hřiště a zrenovováno doskočiště. Pro potřeby školní družiny bylo postaveno hřiště s průlezkami, altánem a pískovištěm. Tyto prostory jsou využívány i k výuce v přírodě.
Prostor před školou byl zrekonstruován s důrazem na bezpečný a bezbariérový vstup do budovy, osazen lavičkami a doplněn zábavnými prvky na asfaltové ploše.

2.4. Možnosti školy

Součástí školy je školní jídelna, která zabezpečuje zdravou výživu žáků tak, abychom naplňovali podmínky pro zařazení do sítě Zdravých škol pod záštitou SZÚ Praha a do projektu Zdravá školní jídelna. Žáci mají možnost využívat nabídky odběru mléka a ovoce v rámci projektů Ovoce do škol a Mléko do škol. Od školního roku 2012/2013 je v provozu školní bufet (provozní doba bufetu je od 7.30 do 13.00).
Naše škola se snaží podporovat různé aktivity žáků, které vyplývají ze zájmu a potřeb žáků, materiálních a personálních možností školy.
V odpoledních hodinách jsou využívány tělocvičny pro činnost sportovních oddílů a složek ve městě k provozování sportovních činností dětí i dospělých.
Pro odbornou výuku některých předmětů je využíván venkovní altán na školní zahradě (např. pro výuku přírodopisu, zeměpisu, výtvarné výchovy).
Výuka českého jazyka je částečně realizována ve spolupráci s Městskou knihovnou Otrokovice.
Pro pohyb zdravotně postižených žáků je v provozu výtah, který je jak v budově školy, tak i v pavilónu tělocvičny.

2.5. Charakteristika pedagogického sboru

Velikost pedagogického sboru se mění podle počtu tříd a jejich naplněnosti. Stejně je tomu u počtu vychovatelek a asistentek a asistentů pedagoga. Na škole pracuje jeden školní psycholog. Učitelé se dle plánu DVPP zúčastňují školení a seminářů dle zájmu a aprobací.
Při pedagogické práci prosazujeme osobní zodpovědnost, zainteresovanost a autoritu, které vycházejí z osobních a profesionálních kvalit učitele.
V pedagogickém sboru pracuje jeden výchovný poradce, který spolupracuje se žáky, učiteli a rodiči a jeden kariérový poradce pro vycházející žáky. Dále svou činnost vykonává metodik prevence, koordinátor environmentální výchovy a vzdělávání a koordinátor pro tvorbu Školního vzdělávacího programu. Správcovstvím internetové sítě je pověřený metodik pro informační technologii. Na škole je zřízeno školní poradenské pracoviště, jehož činnost zajišťuje výchovný poradce, kariérový poradce, metodik prevence, školní psycholog a speciální pedagog

2.6. Charakteristika žáků

Převážná většina žáků jsou děti z okolního sídliště. Do školy dojíždějí i žáci z okolních spádových obcí. Na naší škole se vzdělávají děti cizích státních příslušníků, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaní žáci.

2.7. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola je zapojena do několika dlouhodobých projektů.
Od školního roku 2008/2009 se jedná o projekt E-bezpečí, který je realizován Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci. Projekt je zaměřen na prevenci sociálně patologických jevů s využíváním informačních a komunikačních technologií. Řeší zejména kyberšikanu, kybergrooming, sexting, hoax, spam, problematiku zneužití osobních údajů, sociální sítě apod. Podobné cíle si klade i projekt „Nenech to být“.
Další aktivitou školy je dlouhodobý celoškolní program Recyklohraní, který si klade za cíl praktickou i osvětovou činnost v problematice nakládání s odpady a jejich recyklací.
Naše škola je také zapojena do evropského projektu „Ovoce do škol“ a „Mléko do škol“. Projekt je zaměřen na děti prvního i druhého stupně a jeho cílem je upevňovat v dětech názor, že ovoce, zelenina a mléčné výrobky jsou nedílnou součástí jídelníčku každého, kdo se rozhodl žít zdravě a pečovat o své zdraví.
V rámci učiva v oblasti Člověk a společnost o novodobých dějinách je naše škola již několik let zapojena do celostátního projektu Jeden svět na školách – Příběhy bezpráví, dokumentární filmy o československých dějinách, který pořádá organizace Člověk v tísni ve spolupráci s Českou televizí. Realizace projektu spočívá v promítnutí vybraného dokumentárního filmu na různá zajímavá témata, která se většinou věnují období komunistické éry. Po projekci následuje beseda s pozvaným pamětníkem, který žákům přiblíží vlastní zkušenosti a zážitky z doby, kdy byli lidé pro své názory a přesvědčení režimem pronásledováni.
Ke vzdělávání žáků přispívá i bohatá činnost školní žákovské knihovny, volný čas mohou žáci trávit při spontánní či organizované činnosti ve školním klubu.
Nadaní žáci se mohou realizovat během konání Dětského vědeckého kongresu.
V prosinci roku 2009 podala naše škola předběžnou přihlášku do sítě Škol podporujících zdraví v ČR a v následujícím roce, v září 2010, odeslala vypracovaný „Projekt podpory zdraví na ZŠ TGM Otrokovice“. V roce 2011 obhájili zástupci naší školy projekt podpory zdraví ve Státním zdravotním ústavu v Praze a převzali z rukou koordinačního týmu tohoto evropského projektu certifikát a tím byla naše škola zařazena do sítě škol podporujících zdraví. V roce 2014 a 2017 jsme titul obhájili na další 3 roky.
Za dlouhodobé úsilí v práci se všemi žáky naší školy bez rozdílu, za to, že vytváříme prostředí, které umožňuje rozvoj plného potenciálu každého žáka a plnohodnotné zapojení všech žáků do školního i mimoškolního života, podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dbáme na dodržování lidských práv, jsme v listopadu 2012 převzali certifikát Férová škola.
Od roku 2015 jsme navázali úzkou spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UP Olomouc a můžeme používat titul Fakultní škola. Tato spolupráce nám umožňuje nejen praktické rozšíření výuky přírodovědných předmětů, ale i např. možnost návštěvy specializovaných pracovišť v rámci univerzity, či spolupráci při přípravě budoucích učitelů. Spolupráci na téma přípravy mladých učitelů jsme navázali i s Univerzitou T. Bati ve Zlíně.
Významnější mezinárodní spolupráci jsme zatím nenavázali. Škola podle zájmu dětí a finančních možností jejich zákonných zástupců pořádá zájezdy do zahraničí, kde žáci používají angličtinu jako komunikační jazyk (Anglie, Polsko). Pravidelně spolupracujeme s partnerskou družební školou v Dubnici nad Váhom (Slovensko). V rámci této spolupráce uskutečňujeme sportovní utkání a výměnnou akci na podporu čtenářské gramotnosti.

2.8. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Máme zájem intenzivně spolupracovat s rodiči, poskytovat jim základní a objektivní informace o škole formou webových stránek školy, využíváme elektronickou komunikaci a elektronickou žákovskou knížku, publikujeme v místním tisku. Jako důkaz otevřenosti školy vůči rodičovské veřejnosti je udělení titulu Rodiče vítáni.
Pro rodiče a veřejnost připravujeme kulturní vystoupení žáků, Dny otevřených dveří, projektové vyučování a projektové dny, vánoční bazárky, velikonoční tvoření pro rodiče s dětmi, imatrikulace žáků prvních tříd, táborák pro rodiče prvňáčků.
Sdružení rodičů pravidelně přispívá finanční částkou při organizování kulturních a sportovních akcí, jako např. florbalové turnaje, noc ve ŠD, lyžařský výcvik, škola v přírodě.
Prezentaci školy dále provádíme v prostorách MěÚ Otrokovice a Otrokovické Besedy a zapojujeme se do akcí a soutěží vyhlašovaných městem, DDM Sluníčko, charitativními organizacemi a dalšími subjekty.
Pravidelně spolupracujeme s Městskou knihovnou – besedy, pasování mladého čtenáře, akce v rámci „týdne knihoven“ atd.
Rodiče velmi úzce spolupracují se školní družinou – návštěva ZOO Lešná, Noc ve ŠD, zajištění drobných sponzorských dárků atd. a při přípravě školního večírku.
Příklady spolupracujících subjektů: Městský úřad Otrokovice, Krajská pedagogicko-psychologická poradna Zlín, Policie ČR a Městská policie Otrokovice, Technické služby Otrokovice, DDM Sluníčko, Městská knihovna Otrokovice, Centrum pro rodinu a sociální péči ve Zlíně, Linka SOS, Okresní soud ve Zlíně, základní školy v Otrokovicích, Continental Barum s.r.o., ZUŠ Otrokovice, MŠ Otrokovice, TC servis s.r.o., Sdružení rodičů při ZŠ TGM Otrokovice, Plavecká škola Zlín, Naděje Otrokovice, Poradna pro ženy a dívky Zlín, Pedagogická a přírodovědecká fakulta UP Olomouc, UTB Zlín, Úřad práce Zlín, detašované pracoviště Muzea JVM.
Součástí programu tříd nebo jednotlivých předmětů či skupin předmětů, jsou různé typy pohybových a výchovně vzdělávacích akcí. Snahou je, aby se všech akcí účastnily celé třídní kolektivy nebo skupiny, pro které je akce připravována:

✓ škola v přírodě	4. ročník
✓ předmětové exkurze	1. – 9. ročník
✓ lyžařský výcvikový kurz	5. – 7. ročník
✓ plavecký výcvik	2. – 3. ročník
✓ dopravní výchova	2. – 4. ročník
✓ divadelní a filmová představení, kulturní vystoupení	1. – 9. ročník
✓ přednášky v rámci prevence sociálně-patologických jevů	1. – 9. ročník
✓ přednášky v rámci EVVO	1. – 9. ročník
✓ celoškolní projekt „Kamarádstvím proti šikaně“	1. – 9. ročník
✓ zahraniční zájezdy	8. – 9. ročník

2.8.1. Škola v přírodě

Školy v přírodě se zúčastňují zpravidla žáci 4. ročníku pod vedením svých třídních učitelů a vychovatelek školní družiny. Na škole v přírodě je vždy přítomen zdravotník. Pobyt je většinou pětidenní v rekreačním středisku situovaném v blízké horské oblasti. Pobyt je organizován dle předem připraveného plánu. Pobyt dětí je hrazen rodiči. Škola v přírodě je pro žáky příjemným zpestřením v procesu osvojování základních vědomostí, dovedností a návyků ve zcela jiném prostředí a za použití jiných způsobů práce a metod.
Umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. Motivujeme žáky k účasti v soutěžích dle jejich schopností a dovedností. Vedeme

žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a s ostatními dospělými mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Zařazujeme metody skupinové práce a jejím prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci. Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování. Vedeme žáky k ekologickému myšlení a ochraně přírody a životního prostředí.

2.8.2. Lyžařský výcvikový kurz

LVK se zúčastňují zpravidla žáci 6. a 7. ročníku pod vedením lyžařských instruktorů, což jsou obvykle učitelé TV a učitelé s příslušným oprávněním k vedení výcviku. Na LVK je vždy přítomen zdravotník. Pobyt je většinou týdenní, v rekreačním středisku situovaném v blízké horské oblasti. Pobyt je organizován dle předem připraveného plánu. Pobyt dětí je hrazen rodiči. Doprava je částečně hrazena z prostředků SR.
Žáci podle svých schopností uplatňují vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí přírody, předvídají možnosti nebezpečí úrazu a přizpůsobují jim svou činnost. Žáci se podle svých individuálních schopností učí základům sjezdového lyžování a jízdě na vleku.
Umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. Motivujeme žáky k účasti v soutěžích dle jejich schopností a dovedností. Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a s ostatními dospělými mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování. Vedeme žáky k ekologickému myšlení a ochraně přírody a životního prostředí.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. Zaměření školy

Škola směřuje k cílům základního vzdělávání prostřednictvím utváření a rozvíjení klíčových kompetencí hlavně zkvalitněním a modernizací výuky. Snažíme se, aby žáci hledali a objevovali mezipředmětové vztahy, aby hledali souvislosti mezi fakty, se kterými se seznamují. Učíme žáky poznávat svět, lidskou společnost a porozumět globálním problémům. Klademe také důraz na vytváření vlastních názorů, stanovisek a především na všestranný rozvoj jedince.
Snažíme se ve své práci uplatňovat moderní pedagogické přístupy. Při výuce vedeme žáky, aby sami uměli vyhledat a zpracovat potřebné informace. Chceme je vybavit dovednostmi v práci s různými typy informačních zdrojů, např. encyklopedie, internet, časopis apod.
Uplatňování efektivních metod je dáno systematickým proškolováním pedagogů, vybavováním školy moderní didaktickou technikou, výukovými programy, uplatňováním interaktivního vyučování.
Školní vzdělávací program Škola-brána do života je podpořen snahou o sepětí výuky s praktickým životem. Domníváme se, že zvládnutí výuky a praktičnosti se stává v dnešních podmínkách základem pro další poznávání a orientaci v životě, případně také uplatnění se na trhu práce.
Podporujeme rozvoj počítačové gramotnosti. Systematicky využíváme IT v jednotlivých předmětech – matematika, informatika, cizí jazyky, v ostatních předmětech počítačové učebny využíváme dle potřeby. Ve všech třídách prvního i druhého stupně žáci pracují s interaktivní technikou, výuka informatiky je zařazena v 5. a 6. ročníku. Od školního roku 2012/2013 vyučujeme v jednom ročníku některé předměty s pomocí iPadů.
Naším cílem a snahou je posílení výuky cizích jazyků – od 1. ročníku zařazujeme výuku anglického jazyka (1 hodina týdně). Od školního roku 2013/2014 je zařazena výuka druhého cizího jazyka od 7. ročníku (2 hodiny týdně) – žáci vybírají ze dvou cizích jazyků a to německého a ruského. Součástí výuky anglického jazyka je výuka s rodilým mluvčím. Výuku podporujeme zařazováním projektového vyučování a realizací zahraničních poznávacích zájezdů, např. Velká Británie, Polsko, kdy klademe důraz na porozumění a vlastní komunikaci žáků v cizím jazyce. Dbáme i na odbornost výuky, vyučující se systematicky vzdělávají.
Škola se také zaměřuje na to, aby se co nejvíce žáků pravidelně zapojovalo do soutěží na různých úrovních. Cílem je reprezentace školy a rozvoj jejich nadání, ale také posilování osobnosti a sebedůvěry.
Všechny vymezené cíle, úkoly a činnosti rozvíjíme nejen v rámci výuky, ale i v rámci primární prevence s důrazem se zapojením do celostátního projektu Zdravá škola a Férová škola.

- podporujeme u žáků návyky a postoje podporující zdravý životní styl
- ve všech uskutečňovaných činnostech přistupujeme k žákům individuálně, respektujeme jejich osobnost a jejich přirozené potřeby
- klademe důraz na rozvoj komunikace a vzájemné spolupráce nejen mezi žáky, ale i učiteli a rodiči
- vytváříme pro žáky vhodné sociální i věcné prostředí, které je podmínkou zdravého učení

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Kompetence k učení

- zařazujeme do výuky problémové vyučování, experiment
- na začátku vyučovací jednotky vždy společně s žáky vyvodíme cíl, na konci společně zhodnotíme jeho dosažení
- využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků
- zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků
- požadujeme od žáků prezentaci výsledků domácí práce
- umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty
- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi
- vytváříme pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy
- při řešení problémů pomocí algoritmu zařazujeme do výuky modelové příklady
- nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti a tudíž i více přístupů k vyřešení
- žáci si sami volí pořadí vypracování úkolů
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně sledujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají
- motivujeme žáky k účasti v soutěžích dle jejich zájmů a schopností tak, aby každý žák zažil v průběhu školní docházky pocit úspěchu

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na týmovou spolupráci a kooperativní vyučování, podporujeme skupinovou práci
- využíváme metody obsahující prvky prezentace výsledků
- vytváříme dostatečný prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních krizích
- žáci mají možnost samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, referáty, řízené diskuze, projektové vyučování
- umožňujeme žákům podílet se na přípravě rozhlasových relací, pořizování fotodokumentace školy
- vyžadujeme od žáků využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů (školní časopis, webová stránka školy)
- jako výstup z některých témat výuky vyžadujeme nejrůznějším způsobem zpracované výsledky vlastní práce – prezentace na PC, písemný projev, grafické vyjádření – naslouchání druhým

- zařazujeme činnosti umožňující komunikaci s různými věkovými skupinami žáků i s dospělou populací – projekt Kamarádstvím proti šikaně, besedy pro rodiče, příprava sportovního dne, zápis do 1. tříd, dny otevřených dveří

Kompetence sociální a personální

- ve třídách jsou žáky vytvářena třídní pravidla pro chování
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- společně se žáky dotváříme a měníme i školní řád, vyžadujeme od žáků zodpovědnost za jeho plné dodržování
- ve škole pracuje školní parlament, který má možnost se vyjadřovat k práci a činnosti školy
- volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňující vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu
- od prvního ročníku zařazujeme do výuky práci v týmu, zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci
- vyžadujeme od žáků (zpočátku za pomoci učitele, později samostatně) rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu (dvojice, skupina, třída, škola)
- využíváme komunitního kruhu, diskusního kruhu, panelové diskuze, řízené diskuze, prezentace názorů ve všech předmětech
- učitel se orientuje na skupinovou práci, spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení
- do výuky pravidelně zařazujeme projekty, projektové dny kooperativní vyučování
- výuku orientujeme na konkrétní příklady z každodenního života
- vy výuce jsou především na nižším stupni používány didaktické hry
- organizujeme společné akce mladších a starších žáků, akce pro veřejnost

Kompetence občanské

- v třídních kolektivech se žáci společně seznamují s pravidly chování ve škole i mimo školu (školní řád), diskutují o nich, snaží se je pochopit, případně navrhnout změny
- vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních, sociálních)- prevence sociálně-patologických jevů – přednášky, projekty, diskuze
- vedeme žáky k ekologickému myšlení a ochraně přírody a životního prostředí prostřednictvím vycházek, besed, rozhlasových relací, projektových dní, exkurzí
- vedeme žáky k třídění odpadů (sběr starého papíru, nádoby na papír a plasty) – projekt Recyklohraní
- ve škole funguje žákovská samospráva – školní parlament
- zadáváme žákům konkrétní příklady z každodenního běžného života
- organizujeme společně se staršími žáky celoškolní akce, zapojujeme se do celostátních projektů
- na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí
- škola pořádá akce připomínající lidové tradice – Fašank, vánoční zvyky, projekt Lidová písnička
- škola pořádá v rámci možností sportovní soutěže – florbalový turnaj Open sky a další akce pro zřizovatele, vystoupení pro veřejnost, účast žáků na akcích města, spolupráce s mateřskými školami
- organizujeme besedy s představiteli města – beseda 9. ročníků se starostkou, beseda 8. + 9. ročníků se sociální kurátorkou
- využití školní jídelny – vaříme pro veřejnost a pro okolní školy

- umožňujeme žákům účast na besedách, návštěvy úřadů, soudu
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity – návštěva Městského divadla ve Zlíně, zájmová činnost v rámci ŠD i školy, škola v přírodě, LVK, předmětové exkurze, školní výlety

Kompetence pracovní

- pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času
- u žáků rozvíjíme možnost volby a následně další profesní orientace formou volitelných předmětů – žáci 2. stupně
- různými formami (exkurze, film, beseda) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci
- škola je zapojena do projektu Junior Achievement – oblasti Profesní orientace, oblast Abeceda podnikání
- u žáků trváme na dodržování základních pravidel bezpečnosti práce
- zapojujeme žáky do přípravy školních projektů
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení
- žádnou prací žáky netrestáme
- nenásilnou formou vkládáme pracovní činnosti do všech výukových oblastí

Kompetence digitální

- vedeme žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, které využívají při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; učíme žáky samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- rozvíjíme schopnost vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- využíváme digitální technologie k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vedeme k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje s novými technologiemi, kriticky hodnotíme jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich využívání
- předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáka i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednáme eticky

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích potřeb nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními, potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Na škole působí školní poradenské pracoviště, které pomáhá žákům, rodičům i pedagogům vytvářet podmínky pro úspěšné zvládání školní docházky žákům

se speciálními vzdělávacími potřebami. Školní speciální pedagog a výchovný poradce spolupracují v této oblasti se školskými poradenskými zařízeními.
Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje s využitím podpůrných opatření prvního až čtvrtého stupně.
Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka.
Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Realizaci tohoto podpůrného opatření zajišťuje škola sama. Třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce může sestavit dle potřeb PLPP (plán pedagogické podpory). Před jeho zpracováním proběhnou rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Vyhodnocení PLPP probíhá zpravidla několikrát ročně třídním učitelem a členy školního poradenského pracoviště, součástí vyhodnocení je i vyjádření zákonného zástupce žáka.
Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb
Podpůrná opatření druhého až čtvrtého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.
Podpůrná opatření se poskytují samostatně nebo v kombinacích různých druhů a stupňů v souladu se zjištěnými speciálními vzdělávacími potřebami žáka. Konkrétní druh podpůrného opatření lze poskytovat pouze v jednom stupni dle doporučení školního poradenského zařízení (ŠPZ).
Vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka, zpracovává škola na doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka individuální vzdělávací plán (IVP), který vychází ze školního vzdělávacího programu školy a obsahuje údaje o podpůrných opatřeních
Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného druhého a vyššího stupně podpory zejména:

a)v oblasti metod výuky:
-respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b)v oblasti organizace výuky:
- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče

Zařazení předmětu speciálně pedagogické péče vždy vychází **z doporučení** školského poradenského zařízení konkrétnímu žákovi a vzdělávací obsah tohoto předmětu přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Předmět může být nad rámec celkové povinné časové dotace ŠVP. V případě, že bude předmět speciálně pedagogické péče doporučen ŠPZ v rámci výuky, bude k jeho začlenění do učebního plánu žáka využita disponibilní časová dotace a název tohoto předmětu s výstupy budou popsány v individuálním vzdělávacím plánu žáka.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vyhodnocení efektivity podpůrných opatření probíhá zpravidla dle doporučení ŠPZ ve spolupráci s třídním učitelem, členy školního poradenského pracoviště, školním poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka.

d) zařazení pedagogické intervence

Žákům se SVP, žákům s jinými životními podmínkami nebo žákům vyrůstajícím v odlišném kulturním prostředí je na základě doporučení ŠPZ poskytována pedagogická intervence. Slouží k podpoře přípravy na vzdělávání, k podpoře vzdělávání předmětů, ve kterých žáci selhávají. Kompenzuje nedostatečnou domácí přípravu, rozvíjí jejich vědomosti a znalosti, jazykové kompetence. Obsah vždy vychází z doporučení ŠPZ.

Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žáci s podpůrnými opatřeními prvního až čtvrtého stupně. (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování) jsou na naší škole zařazováni do běžných tří. Při výuce jsou zohledňováni podle druhu postižení tak, aby byla zajištěna jejich výuka a prostor pro rozvíjení jejich osobností, jsou vytvořeny podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucího k jeho všestrannému rozvoji.
Při nápravě vývojových poruch učení žákům a jejich rodičům nabízíme skupinovou práci s vyučujícím (rozsah se stanovuje podle doporučení PPP a podle potřeb žáka) nebo individuální (pokud to vyžadují nezbytně nutné okolnosti a závažné důvody) nápravu jednou, ve výjimečných případech až dvakrát týdně pod vedením odborného učitele, speciálního pedagoga nebo školního psychologa učitelky – speciální pedagožky (počet skupin se odvíjí od celkového počtu žáků, kterým je doporučeno skupinu kroužek navštěvovat). Při této práci jsou ve velké míře využívány počítačové reedukační programy vývojových poruch učení, speciální pomůcky a vhodné metody práce popsané v individuálních programech
V rámci logopedické péče můžeme zabezpečit skupinovou (ve výjimečných případech i individuální) nápravu prostřednictvím speciálně vzdělaného pedagoga, ten ve své práci úzce spolupracuje s klinickým logopedem. Pro zlepšení pohody integrovaných žáků je k dispozici školní psycholog.
U žáků s tělesným, zrakovým a sluchovým postižením využíváme k výuce speciálních pomůcek, které buď zapůjčují speciálně pedagogická centra, nebo je zajišťuje škola.
U žáků důsledně uplatňujeme individuální přístup při doplňování a procvičování učiva, zaměřujeme se na pochopení a zvládnutí základního učiva s ohledem na potřeby, možnosti a schopnosti žáka, využíváme doporučené formy, metody práce a didaktické programy na počítači. Žáci jsou v rámci reedukace zařazováni do individuální nebo skupinové nápravy. V případě potřeby učitelé pracují s těmito žáky i formou individuální výuky.
Pokud se jedná o žáky z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají žáci z majoritní populace, volí učitelé na základě spolupráce se zákonnými zástupci žáka (podání informací o znevýhodňujícím prostředí) vhodné přístupy a vytváří ve

třídě i ve škole pro žáka příznivé prostředí. V této oblasti spolupracujeme s orgány sociálně právní ochrany dětí.

3.4. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Naše škola se snaží zapojovat žáky podle jejich zájmů, schopností a dovedností do aktivit, které mohou odhalit jejich případné nadání a které mohou dále vytvářet podnětné prostředí pro jejich další rozvoj. Jedná se o řadu různých soutěží v rámci školy, okresu nebo kraje, o zájmové kroužky (např. sportovní, výtvarné, Dětský vědecký kongres), o individuální řešení problémových úloh, zapojování žáků do průběhu vyučovací hodiny prací s informacemi (naučnou literaturou, internetem apod.) prostřednictvím hlavolamů, křížovek, referátů apod. Společně s tím se také snažíme žáky vést k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším.
Za nadaného žáka považujeme především žáka, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.
Pokud dosahuje rozložení schopností žáka mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech, je možné obrátit se na školské poradenské zařízení k objektivnímu posouzení těchto schopností. Je-li na základě speciálního vyjádření a doporučení stanoveno, že se jedná o mimořádně nadaného žáka, může se vzdělávání žáka uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu.
Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem, školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu.
Mimořádně nadaný žák může být také přeřazen do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku a na základě zkoušek vykonaných před komisí.

3.5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.
Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů (v ŠVP zkratka INT).
Zařazení jednotlivých průřezových témat a jejich tematických okruhů uvádíme pro dobrou orientaci přehledně v následujících tabulkách, jednotlivá průřezová témata jsou uvedena i u charakteristik vyučovacích předmětů a v tabulkách učebních osnov pro jednotlivé vyučovací předměty.
Průřezová témata jsou rovněž začleněna do ostatních aktivit školy (nepovinné předměty, projekty a projektové dny).

Osobnostní a sociální výchova

		I. stupeň					II. stupeň			
	Název tematického okruhu OSV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopností poznávání	INT - Český jazyk INT - Matematika	INT - Matematika	INT - Matematika	INT - Výtvarná výchova	INT - Výtvarná výchova INT - Informatika	INT – Výchova ke zdraví INT - Občanská výchova INT - Fyzika INT - Výtvarná výchova INT - Hudební výchova	INT - Občanská výchova INT - Fyzika INT - Výtvarná výchova	INT - Fyzika INT - Výtvarná výchova	INT - Fyzika
	Sebepoznání a sebepojetí			INT - Prvouka		INT - Přírodověda	INT - Občanská výchova INT - Výtvarná výchova INT - Tělesná výchova	INT - Výtvarná výchova INT - Tělesná výchova	INT - Český jazyk INT - Výtvarná výchova INT - Tělesná výchova INT - Pracovní činnosti	INT - Výtvarná výchova INT - Tělesná výchova INT- Pracovní činnosti
	Seberegulace a sebeorganizace					INT - Přírodověda		INT - Občanská výchova	INT- Pracovní činnosti	INT- Pracovní činnosti

Osobnostní rozvoj	Psychohygiena			INT - Tělesná výchova	INT - Tělesná výchova	INT - Přírodověda INT - Tělesná výchova	INT - Tělesná výchova	INT - Občanská výchova INT - Tělesná výchova	INT - Člověk, podpora a ochrana zdraví INT - Tělesná výchova	INT - Tělesná výchova
	Kreativita		INT - Hudební výchova INT - Výtvarná výchova	INT - Matematika INT - Výtvarná výchova INT - Pracovní činnosti	INT - Matematika INT - Výtvarná výchova	INT - Matematika INT - Výtvarná výchova INT - Informatika	INT - Občanská výchova INT - Hudební výchova INT - Výtvarná výchova	INT - Výtvarná výchova		

Sociální rozvoj	Poznávání lidí	INT - Prvouka						INT – Dějepis INT - Výtvarná výchova		
	Mezilidské vztahy	INT - Český jazyk	INT - Prvouka				INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova	INT - Dějepis
				INT - Prvouka						

Sociální rozvoj	Komunikace		INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk INT - Informatika	INT – Výchova ke zdraví INT - Český jazyk INT - Občanská výchova INT - Anglický jazyk INT - Výtvarná výchova	INT - Český jazyk INT - Občanská výchova INT - Anglický jazyk INT – Další cizí jazyk	INT - Český jazyk INT - Občanská výchova INT - Anglický jazyk INT – Další cizí jazyk	INT - Český jazyk INT - Občanská výchova INT - Anglický jazyk INT - Výtvarná výchova INT – Další cizí jazyk (od školního roku 2014/2015)
	Kooperace a kompetice		INT - Tělesná výchova				INT - Český jazyk INT - Pracovní činnosti INT - Tělesná výchova	INT - Český jazyk INT - Pracovní činnosti INT - Tělesná výchova	INT - Český jazyk INT - Tělesná výchova INT - Pracovní činnosti	INT - Český jazyk INT - Tělesná výchova INT - Pracovní činnosti

Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	INT - Český jazyk				INT - Občanská výchova INT - Fyzika INT - Tělesná výchova	INT - Občanská výchova INT - Fyzika INT - Tělesná výchova	INT - Občanská výchova INT - Fyzika INT - Tělesná výchova INT - Výtvarná výchova	INT - Občanská výchova INT - Fyzika INT - Tělesná výchova
	Hodnoty, postoje, praktická etika			INT - Český jazyk		INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova		INT - Český jazyk INT - Výtvarná výchova

Výchova demokratického občana

	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu VDO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola						INT - Český jazyk, INT - Občanská výchova	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	
		INT – Školní parlament							
Občan, občanská společnost a stát						INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova INT - Dějepis	INT - Český jazyk INT - Občanská výchova INT - Dějepis
Formy participace občanů v politickém životě					INT - Vlastivěda	INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					INT - Vlastivěda	INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova INT - Dějepis

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu VMEGS	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá			INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova	INT - Dějepis INT - Anglický jazyk INT - Občanská výchova INT - Výtvarná výchova	INT - Anglický jazyk INT - Občanská výchova
Objevujeme Evropu a svět					INT - Informatika INT - Vlastivěda	INT - Dějepis INT - Občanská výchova	INT - Zeměpis INT - Dějepis INT - Občanská výchova	INT - Zeměpis INT - Občanská výchova	INT - Dějepis INT - Občanská výchova INT - Český jazyk
Jsme Evropané					INT - Vlastivěda	INT - Dějepis INT - Občanská výchova	INT - Dějepis INT - Občanská výchova	INT - Hudební výchova INT - Občanská výchova INT - Výtvarná výchova	INT - Zeměpis INT - Občanská výchova INT - Hudební výchova INT - Výtvarná výchova

Multikulturní výchova

	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu MKV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference					INT - Vlastivěda	INT - Dějepis INT - Hudební výchova INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova INT - Hudební výchova	INT - Hudební výchova INT - Občanská výchova INT – Anglický jazyk	INT - Hudební výchova INT - Občanská výchova INT – Anglický jazyk
Lidské vztahy	INT - Český jazyk					INT - Dějepis INT - Občanská výchova INT - Český jazyk	INT - Občanská výchova INT - Český jazyk INT – Anglický jazyk	INT - Člověk, podpora a ochrana zdraví INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova
Etnický původ	INT - Prvouka					INT - Zeměpis INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova INT - Člověk, podpora a ochrana zdraví	INT - Dějepis INT - Občanská výchova

Multikulturalita						INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova INT - Výtvarná výchova	INT - Anglický jazyk INT - Občanská výchova	INT - Anglický jazyk INT - Občanská výchova
Princip sociálního smíru a solidarity						INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova	INT - Dějepis INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova

Environmentální výchova

	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu EV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy				INT - Přírodověda	INT - Přírodověda	INT - Zeměpis INT - Výtvarná výchova	INT - Dějepis INT - Přírodopis		INT - Přírodopis INT - Výtvarná výchova
Základní podmínky života				INT - Přírodověda	INT - Přírodověda	INT - Zeměpis INT - Přírodopis	INT - Fyzika	INT - Chemie INT - Fyzika	INT - Chemie INT - Fyzika
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Projekt „Den Země“, Recyklohraní								
						INT - Zeměpis INT - Pracovní činnosti INT - Občanská výchova INT - Výtvarná výchova	INT - Občanská výchova INT - Pracovní činnosti INT - Výtvarná výchova	INT - Občanská výchova INT - Pracovní činnosti	INT - Chemie INT - Dějepis INT - Přírodopis INT - Občanská výchova

Vztah člověka k prostředí			INT - Prvouka			INT - Zeměpis INT - Dějepis INT - Občanská výchova	INT - Občanská výchova INT - Výtvarná výchova	INT - Chemie INT - Občanská výchova	INT - Chemie INT - Přírodopis INT - Občanská výchova INT - Výtvarná výchova

Recyklohraní

Recyklohraní je školní recyklační program **pod záštitou MŠMT České republiky**, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení.

Využité tematické okruhy:

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova

	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu MeV	1. ročník	2. očník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk INT - Informatika	INT - Informatika	INT – Vp Informatika	INT – Vp Informatika INT - Český jazyk	INT – Vp Informatika INT - Český jazyk INT - Dějepis
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk
Stavba mediálních sdělení						INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk
Vnímání autora mediálních sdělení									INT - Český jazyk
Fungování a vliv médií ve společnosti					INT - Český jazyk			INT - Český jazyk INT - Občanská výchova	INT - Český jazyk INT - Dějepis

Tvorba mediálního sdělení				INT - Český jazyk	INT - Český jazyk INT - Informatika	INT - Český jazyk INT - Informatika	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk	INT - Český jazyk
Práce v realizačním týmu		INT – Školní parlament							
								INT - Český jazyk	INT - Český jazyk

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1. Tabulace učebního plánu – I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Časová dotace						
		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem	Z toho DČD
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+1	8+1	7+3	5+2	5+2	41	9
	Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3	3	11	2
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	3+2	3+2	24	4
Informační a komunikační technologie	Informatika				1	1	2	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			13	
	Přírodověda				1	2		
	Vlastivěda				1+1	2		1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Celková povinná časová dotace		**20**	**22**	**25**	**25**	**26**	**118**	
z toho disponibilní časová dotace		2	2	3	5	4	16	16

Poznámky k učebnímu plánu

- Český jazyk a literatura - předmět je posílen v 1. ročníku a ve 2. ročníku o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Dále je předmět posílen ve 3. ročníku o 3 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace, ve 4. ročníku o 2 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace a v 5. ročníku o 2 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace. V případě žáků s podpůrnými opatřeními je možné využít disponibilní časovou dotaci k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče nebo ji použít k realizaci speciálně pedagogické intervence a pedagogické intervence, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním.
- Anglický jazyk – předmět je v 1. a 2. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace
- Matematika - předmět je posílen ve 4. a 5. ročníku o 2 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace

- Informatika - výuka probíhá od čtvrtého ročníku (1 hodiny týdně) ve skupinách tak, aby každý žák pracoval na svém počítači.
- Vlastivěda - předmět je posílen ve 4. ročníku o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- Pracovní činnosti – dělená výuka probíhá ve skupinách podle možností školy

4.2. Tabulace učebního plánu – II. stupeň

Vzdělávací oblast	**Vyučovací předmět**	**Časová dotace**					
		6. ročník	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**	**Celkem**	**Z toho DČD**
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	3+1	4+1	4+1	18	3
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
	Další cizí jazyk (Německý jazyk, Ruský jazyk)		2	2	2	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4+1	4+1	18	3
Informační a komunikační technologie	Informatika	1				1	
Člověk a společnost	Dějepis	2	1+1	2	2	12	1
	Občanská výchova	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	2	2	1	24	1
	Chemie			1+1	2		1
	Přírodopis	2	2		2		
	Zeměpis	2	2	1	1+1		1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	10	
	Výtvarná výchova	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Člověk, podpora a ochrana zdraví			1+1		11	1
	Výchova ke zdraví	1					
	Tělesná výchova	2	2	2	2		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	0+1	1	1	1	4	1
Volitelné předměty			2	2	2	6	6
Celková povinná časová dotace		**28**	**30**	**32**	**32**	**122**	
z toho disponibilní časová dotace		2	7	8	7	24	24

Poznámky k učebnímu plánu

- Český jazyk a literatura - předmět je posílen v 7., 8. a 9. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace, v 9. ročníku může probíhat dělená výuka ve skupinách
- Další cizí jazyk – 2 hodiny týdně v osmém až devátém ročníku jsou realizovány z disponibilní časové dotace, škola nabízí žákům výuku německého nebo ruského jazyka
- Matematika - předmět je posílen v 7., 8. a 9. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace, v 9. ročníku může probíhat dělená výuka ve skupinách
- Dějepis - předmět je posílen v 7. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace
- Fyzika - předmět je posílen v 6. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace
- Chemie - předmět je posílen v 8. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace
- Přírodopis – předmět se vyučuje samostatně v 6., 7. a 9. ročníku. V 8. ročníku je část vzdělávacího obsahu součástí vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Člověk, podpora a ochrana zdraví
- Zeměpis - předmět je posílen v 9. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace
- vyučovací předmět Člověk, podpora a ochrana zdraví (8. ročník) je integrovaný předmět, který v sobě propojuje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Přírodopis
- časová dotace pro integrovaný předmět Člověk, podpora a ochrana zdraví je použita částečně z časové dotace pro vzdělávací oblast Člověk a zdraví (1 hodina) a částečně z disponibilní časově dotace (1 hodina)
- Pracovní činnosti - předmět je posílen v 6. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace, probíhá dělená výuka ve skupinách podle možností školy
- volitelné předměty jsou dotovány z disponibilní časové dotace
- výuka Informatiky v 6. ročníku probíhá ve skupinách tak, aby každý žák pracoval na svém počítači

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1. Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje ve všech ročnících I. stupně. Časová dotace v jednotlivých ročnících je:
1. a 4. ročník - 8 hodin týdně
2. ročník – 9 hodin týdně
3. ročník- 10 hodin týdně
5. ročník - 7 hodin týdně

Pro přehlednost je vyučovací předmět rozdělen do tří složek:
1. Komunikační a slohová výchova
2. Jazyková výchova
3. Literární výchova

Vzdělávací obsah jednotlivých složek se prolíná.
V 1. - 2. ročníku je vyčleněno psaní. Výuka probíhá v kmenových třídách a v učebně informatiky. Nejčastější formou realizace předmětu je vyučovací hodina, která probíhá formou samostatné anebo společné práce. Zařazujeme krátkodobé projekty a besedy s odborníky (městská knihovna). Cílem Jazykové výchovy je naučit žáky se vyjadřovat ústně i písemně. Snažíme se je seznamovat se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme jako prostředek k rozvíjení komunikačních dovedností. Cílem literární výchovy je rozvoj čtenářských dovedností a podněcování žáků k četbě. Klademe důraz na čtení s porozuměním. Cílem slohové a komunikační výchovy je rozvoj komunikativních schopností žáků, rozvíjení jejich fantazie a tvořivosti.

V předmětu se realizují okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu
- motivovat žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- vést žáky ke stálému zdokonalování čtení
- rozvíjet učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- používat vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby uměli nalézt chyby v textu a odůvodnit správné řešení
- vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- využívat získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému
- vést žáky k tomu, aby byli schopni obhájit své rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vést žáky k tomu, aby prezentovali své myšlenky a názory
- vést žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- rozšiřovat slovní zásobu žáků
- rozvíjet dovednost reprodukovat vyslechnuté nebo přečtené sdělení

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc nebo ji poskytli
- vést žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- organizovat i práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- vést žáky k ovládání a řízení svého jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, četby a recitace
- vést žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákovi a k učiteli

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vést žáky k organizování a plánování učiva
- požadovat od žáků dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Komunikační a slohová výchova Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh Naučí se zpaměti básničku, dokáže básničku zarecitovat	Čtení- technika čtení základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování praktické naslouchání písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	**OSV** - rozvoj schopností poznávání - mezilidské vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti **MKV** - lidské vztahy

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Jazyková výchova		
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	
Čte slabiky, slova Tvoří jednoduché věty Hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací, Rozlišuje psací a tiskací písmena	zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek	
Píše slabiky, jednoduchá slova a věty Dokáže psát diktát jednotlivých slov a vět Tvoří smysluplné věty	opis, přepis písmen, slov a jednoduchých vět	
Literární výchova Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku		
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod zážitkové čtení a naslouchání	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Komunikační a slohová výchova		
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čtení	**OSV** - komunikace
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	naslouchání	
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	mluvený projev	
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost		
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	vyprávění pohádky	
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev		
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	písemný projev přepis, opis textu	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení		
Zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Jazyková výchova		
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky Rozdělí slovo na slabiky Rozdělí slovo na konci řádku	hlásky, slabiky, slova, věty zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk	
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	tvarosloví – slovní druhy, tvary slov- podstatná jména, slovesa, předložky, spojky	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	věta jednoduchá a souvětí	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	druhy vět interpunkční znaménka za větou	
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	tvrdé a měkké souhlásky slupiny dě, tě, ně slupiny bě, pě, vě, mě vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Literární výchova		
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu Volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	zážitkové čtení a naslouchání	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Komunikační a slohová výchova		
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čtení	**MeV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Vyjadřovací schopnosti	**VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru		**OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika (morální rozvoj)
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		
Volí vhodné verbální i nonverbnální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích		**OSV** – komunikace (sociální rozvoj)
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev		
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Psaní	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Kontroluje vlastní písemný projev		
Jazyková výchova		
Porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	Slova souznačná a protikladná	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost		
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Slovní druhy, vyjmenovaná slova	
Odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech		
Literární výchova		
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku		
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu		
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - **standard** Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - **standard** Vyhledává základní skladební dvojici Odlišuje větu jednoduchou a souvětí Užívá vhodných spojovacích výrazů Vyjmenuje slovní druhy a učí se je určovat	**Jazyková výchova** - vyjmenovaná slova - skladba, věta jednoduchá, základní skladební dvojice - skladba, věta jednoduchá a souvětí - slovní druhy	**OSV** - komunikace
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas -**standard** Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - **standard** Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - **standard** Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - **standard**	**Komunikační a slohová výchova** - čtení - vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání a hledání jejich významu v celku - adresa, blahopřání, písemný pozdrav, pozvánka, pracovní postup činnosti, jednoduché tiskopisy - podací lístek	**MeV** – tvorba mediálního sdělení

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - **standard** Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy Vyjadřuje své dojmy z četby Volně reprodukuje text podle svých schopností	**Literární výchova** - pohádka, báseň, básník, spisovatel, kniha, ilustrátor, čtenář, divadlo, film, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	**MeV** – kritické čtení a vnímáních mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - **standard**	**Jazyková výchova** - slovní zásoba a tvoření slov, slovo a pojmy, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - **standard**	- stavba slova	
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - **standard**	- tvarosloví, slovní druhy, tvary slov - koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých	
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu - **standard**	- shoda přísudku s podmětem	
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - **standard**	- skladba, věta jednoduchá a souvětí	Vv - ilustrace
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - **standard**	- skladba, věta jednoduchá a souvětí	
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - **standard**	- skladba, věta jednoduchá a souvětí	
	Literární výchova	
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - **standard**	- dramatizace textu, ilustrace k přečtenému	**OSV** - komunikace

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy - **standard**	pohádka, povídka, pověst, bajka, báje, dobrodružná četba	
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - **standard**	- rým, verš, sloka	**MeV** - tvorba mediálního sdělení
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - **standard**		
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	**Komunikační a slohová výchova** - čtení	
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti - **standard**		
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - **standard**	- pravidla dialogu, telefonický rozhovor, vzkaz	**MeV** - fungování a vliv médií ve společnosti
Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - **standard**	- reklama a člověk	
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - **standard**	- omluvenka, vzkaz, inzerát, dopis, zpráva, referát, jednoduché tiskopisy – přihláška	**MeV** - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - **standard**		

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Na úroveň vzdělávání v tomto oboru se klade velký důraz, protože dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Žáci se učí sdělovat své reakce a pocity tak, aby pochopili svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se správně orientovali při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vyučovací předmět má komplexní charakter a je pro přehlednost rozdělen do tří složek - *Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy*. Ve výuce se vzdělávací obsah vzájemně prolíná. Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat. Začleněna v tomto předmětu jsou průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, učebny jsou dobře vybaveny obrazovým materiálem i didaktickou technikou. V 6. a 7. ročníku jsou vyučovány 4 hodiny týdně, v 8. A 9. ročníku 5 hodin týdně. Předmět je posílen o 3 hodiny z disponibilní časové dotace.

Důraz výuky je kladen na rozvoj komunikačních dovedností a samostatný mluvený projev žáků. K tomu je také podřízena výuka gramatiky.

Literární učivo se stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů. Žáci se učí tvořit krátkodobé projekty, pracují s knihou a s texty vyhledávanými na internetu, učí se vybírat jazykové prostředky pro své literární práce. Pravidelně navštěvují školní i městskou knihovnu.

V Jazykové výchově vedeme žáky k rozvoji jasného a srozumitelného vyjadřování a tím i přesnému a logickému myšlení. Prohlubujeme jejich obecné intelektové dovednosti.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se stává stěžejním předmětem, protože dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, umožňují získání poznatků ve všech dalších oborech.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učit žáky vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení, plánovat, organizovat a řídit vlastní učení, projevovat ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- obecně užívané termíny zapojovat do vlastních mluvených i písemných projevů, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- učit se samostatně experimentovat a ze získaných poznatků vyvozovat závěry pro využití v budoucnosti
- poznávat smysl a cíl učení, plánovat si způsoby zdokonalení svého učení a kriticky hodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a plánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- v literatuře i na internetu vyhledávat informace vhodné k řešení problémů, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechat se odradit případným nezdarem
- samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat logické postupy
- ověřovat prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných problémů
- kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomovat si odpovědnost za svá rozhodnutí
- různými formami (kvízy, hlavolamy, soutěže) podněcovat k tvořivému myšlení

Kompetence komunikativní

- učit se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchat promluvám druhých lidí s porozuměním, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- snažit se porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění
- využívat informační a komunikační prostředky (školní časopis, nástěnka, rozhlas, dopis, mobilní zprávy, dotazník, schránka důvěry apod.) a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem a k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat, vést žáky ke vzájemné pomoci při učení
- chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného problému, oceňovat zkušenosti druhých, respektovat různá hlediska a čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby bylo dosaženo pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, být schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytovat dle svých možností pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích

- učit se respektovat, oceňovat a chránit naše tradice a kulturní dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění, být veden k vlastenectví i respektu k jiným kulturám

Kompetence pracovní

- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací
- v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodňuje jejich užití- **standard** Podle individuálních schopností samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami- **standard** Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova- **standard** Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci- **standard** Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	Obecné poučení o jazyce Jazykové příručky Zvuková stránka jazyka - spisovná a nespisovná výslovnost - slovní přízvuk, důraz . . . Pravopis - lexikální a morfologický - stavba slova, bě-bje, mě-mně Tvarosloví - podst. jm., příd. jm., zájmena, číslovky - slovesa - podmiňovací způsob Skladba - základní větné členy - věta jednoduchá, souvětí - grafické znázornění - interpunkce	**OSV** - komunikace - kooperace a kompetice

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Mluvní cvičení	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj- **standard**	Oslovení	
	Vyplňování tiskopisů - poštovní poukázka - podací lístek	
Odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru- **standard**	Komunikace - vzkaz, dopis, SMS - inzerát, zpráva, oznámení	**OSV** - komunikace - kooperace a kompetice
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Vypravování, popis	**MeV** - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - stavba mediálních sdělení

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů- **standard**		- tvorba mediálního sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování- **standard**	Výtah, výpisky	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla- **standard** Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo- **standard**	Charakteristika literárních druhů - lyrika, epika, drama Poezie, próza Lidová slovesnost - hádanky, říkadla Nevšední příběhy - pohádky, báje Pověsti Povídka, román Dobrodružná literatura - přírodní tématika V průběhu roku literárně výchovné aktivity - divadelní a filmové představení - návštěva městské knihovny spojená s besedou - literární soutěže a přehlídky prací - individuálně práce na čtenářském deníku Základy literární teorie	**OSV** - komunikace - kooperace a kompetice Hv - lidová píseň Dě **MKV** - lidské vztahy Vv - ilustrace textu **VDO** - občanská společnost a škola

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci- **standard** Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitějšími způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování- **standard**, zvláště ve frazémech Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami- **standard** Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Tvarosloví - ohebné slovní druhy - slovesný rod - neohebné slovní druhy Slovní zásoba - význam slova - slova jednoznačná a mnohoznačná - synonyma, antonyma, homonyma, odborné názvy - tvoření slov - obohacování slovní zásoby Skladba - rozlišení věty podle obsahu a členitosti - větné členy - druhy vedlejších vět Pravopis - i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen, po obojetných souhláskách - velká písmena ve vlastních názvech Procvičování pravopisu v průběhu celého školního roku.	**OSV** - komunikace - kooperace a kompetice **MKV** **-** lidské vztahy

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Mluvní cvičení	**OSV** - komunikace - kooperace a kompetice
	Popis - výrobku - uměleckého díla - pracovního postupu	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Líčení	Literatura - literární texty
	Charakteristika	
Využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, učí se formulovat hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát- **standard**	Vypravování	
	Výtah	odborný text z různých předmětů
	Žádost	**MeV** - stavba mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - tvorba mediálního sdělení
Respektuje a chrání osobní údaje.	Životopis	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele- **standard**	Literatura národnostních menšin Pohádka, pověst Bajka Bible Starší česká literatura - kronika, legenda, cestopis Sci-fi Lyrické žánry Fejeton	**MKV** - lidské vztahy **VDO** - občanská společnost a škola Dě Hv - nejstarší písně Vv - románské, gotické umění (stav., sochař., malíř.) - ilustrace textu
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie- **standard**		
	V průběhu školního roku: návštěva divadelního a filmového představení, beseda v městské knihovně, literární soutěže a přehlídky prací, individuálně čtenářský deník.	Jednoduché a krátkodobé projekty na aktuální témata.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Obecné poučení o jazyce (skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka) Slovní zásoba (obohacování, slova přejatá a jejich skloňování) Tvarosloví (slovesa) Skladba (věta jednoduchá a souvětí) .	Ukázky z české literatury (Krásné slovo nezanikne) Cizí jazyky – srovnání

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Životopis Výklad Úvaha (aktuální témata) Řečnictví .	ČJ (lit.) – literární texty Odborné předměty **OSV** – komunikace (mluvní cvičení) – sebepoznání a sebepojetí – kooperace a kompetice **VDO** – občanská společnost a škola (občanská odpovědnost) **MeV** – práce v realizačním týmu (zpravodajství, média v každodenním životě) – tvorba mediálního sdělení – fungování a vliv médií ve společnosti – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – stavba mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla- **standard** Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování- **standard** Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích- **standard**	Počátky slovesného umění, vznik písma Starověká literatura Středověká literatura Renesance a humanismus Baroko Klasicismus, osvícenství a preromantismus Literární pojmy .	VV, HV, Dě – renesance, humanismus, baroko, klasicismus OV – humanismus ČJ (sloh) – životopis Dě – národní obrození, 2. pol. 19. stol. VV, HV – umělecké směry **MeV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup ke zpravodajství - OV)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí- **standard** V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - **standard**	Obecné poučení o jazyce (původ a základy vývoje češtiny) Slovní zásoba (homonyma, antonyma, synonyma, odborné názvy) Tvarosloví (vlastní jména a názvy) Skladba (souvětí, pořádek slov ve větě, stavba textu) .	Na základě výběru textu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji- **standard** Zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - **standard**	Úřední písemnosti Reportáž, cestopis, vypravování Diskuze (sdělovací prostředky) - publicistika Výstavba a členění textu Funkční styly Slohové útvary	**VDO** – občan, občanská společnost a stát (úřední styk občana s úřady) **VMEGS** – objevujeme Evropu a svět (reportáž z cestování) **MeV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup ke zpravodajství) – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – fungování a vliv médií ve společnosti – tvorba mediálního sdělení – stavba mediálních sdělení – vnímání autora mediálních sdělení – práce v realizačním týmu **OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika (mluvní cvičení, analýza vlastních i cizích postojů a hodnot) – kooperace a kompetice – komunikace

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - **standard** Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo- **standard** Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora- **standard** Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty- **standard**	Romantismus Národní obrození Realismus a naturalismus Literatura přelomu 19. a 20. stol. Literatura 1. pol. 20. stol. (česká i světová) – meziválečná poezie a próza, odraz války v literatuře Literatura 2. pol. 20. stol. – oficiální, exilová a samizdatová česká literatura, moderní román	VV, HV – umění 20. stol. OV – problematika národní a rasové nesnášenlivosti Dě – dějiny 20. stol.

5.1.2. Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje v 1. - 5. ročníku I. stupně. Časová dotace v jednotlivých ročnících je v 1. a 2. ročníku 1 hodina týdně od 3. ročníku 3 hodiny týdně.

Cílem předmětu Anglický jazyk na I. stupni je získávání zájmu žáků o cizí jazyk a utváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. V průběhu výuky se žáci seznamují se základní slovní zásobou, pojmenováním předmětů z jejich každodenního života, s pozdravy, základními konverzačními obraty, říkadly a písničkami. Formou herních činností si osvojují příslušné výukové kompetence. Důraz je kladen na audioorální oblast. Na jednoduchých textech se budují čtenářské dovednosti. V počátcích výuky ponecháváme žákům prostor, aby si z textů, říkadel a jednoduchých básniček osvojili, jak vyjádřit jiné věty, poučky a gramatiku. Tu učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu Český jazyk.

Výuka Anglického jazyka na prvním stupni probíhá většinou v kmenových třídách, využívá se také jazyková učebna a interaktivní tabule.

Výuka Aj může být realizována také prostřednictvím rodilého mluvčího, a to za předpokladu získání finančních prostředků v daném školním roce. Tato výuka může probíhat ve 3. až 5. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život, podporovat zájem o předmět
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- používat vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, hračky, pracovní sešity) a audiovizuální techniku
- rozvíjet osvojení si zvukové i grafické stránky jazyka

Kompetence k řešení problémů

- nebát se mluvit anglicky
- motivovat žáka k řešení daného problému, pomáhat hledat řešení
- instruovat žáka k různým typům úloh

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- učit žáka přirozeně reagovat v jednoduchých situacích každodenního života (scénky)
- rozvíjet schopnost zadávat a porozumět otázkám a povelům v anglickém jazyce

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování

- rozvíjet schopnost spolupráce jednotlivých žáků při práci ve skupinách, vést žáka k efektivní práci ve skupině, tj. vytváření pravidel práce v týmu a jejich respektování
- uplatňovat individuální přístup jak k talentovaným, tak i k žákům s poruchou učení

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích, porovnat je se zvyky našimi
- vést žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli

Kompetence pracovní

- pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- rozvíjet smysl pro povinnost
- vést žáka k samostatnosti

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Umí udržet pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení Osvojuje si techniku mluveného projevu Řečové dovednosti		
Pozdraví, rozloučí se, představí se, osloví osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně Zvládá písemnou podobu pozdravu a představení	Hello/ Ahoj/ Pozdravy	
Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
Pojmenuje základní školní pomůcky Rozumí jednoduchým pokynům ve 2. osobě jednotného a množného čísla sloves při zadávání úkolů a při práci ve třídě Vyslovuje podle obrázků slova foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	School/ Škola	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Využívá uvolňovacích cviků při práci s obrázky, pohybových cvičení rukou k procvičení motoriky	Colours/ Barvy	
Rozumí základní slovní zásobě k tématu Vánoce Stručně sdělí obsah, který znázorňuje obrázek	Christmas/ Vánoce	
Vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby Pojmenuje nejbližší členy rodiny	Family/ Rodina	
Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	Jednoduché říkanky a písničky Nácvik poslechu	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
Pojmenovává některé druhy ovoce Vyslovuje podle obrázků slova foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	Fruits/ Ovoce	
Počítá do 10 Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Numbers/ Čísla	
Umí pozdravit při setkání a loučení, oslovit, představit se, poděkovat, odpovědět na poděkování, vyjádřit souhlas a nesouhlas Užívá slovesný tvar má	Birthday/ Narozeniny	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Učí se pojmenovat zvířata, chovaná doma Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení Používá neurčitý člen Učí se některá zvířata ze ZOO Osvojuje si techniku mluveného projevu Formuluje otázky a odpovídá na ně Zvládá zapsat části slov nebo vybraná slova běžně používaná v jeho nejbližším okolí, v rámci probrané slovní zásoby	I have/have got… Pets/ Domácí mazlíčci Animals in a ZOO/ Zvířata v ZOO Říkanky, písničky, nácvik čtení Nácvik poslechu	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Řečové dovednosti Žák rozumí jednoduchým pokynům, otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	Pozdravy Pokyny	
Žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Třída Barvy Čísla	
Žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
Žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Domov Rodina Zvířata Vánoce	
Žák přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	Můj pokoj, hračky	
Žák píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Sloveso být, mít Předložky	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 4. - 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje	
žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	
žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		
MLUVENÍ žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů		
žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Oblečení, volnočasové aktivity, jídlo, pití	
žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Lidé	
PSANÍ žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Sloveso can/can´t There is/There are Like Předložky in, on Přítomný čas prostý, průběhový	
žák vyplní osobní údaje do formuláře	Dopis	

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk na II. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět Anglický jazyk na I. stupni. Hodinová dotace v 6. – 9. ročníku jsou 3 hodiny týdně. Žáci si mohou zvolit povinně volitelný předmět Konverzace v AJ s hodinovou dotací 2 hodiny týdně, který je do nabídky volitelných předmětů zařazován podle zájmu žáků a podmínek školy.
Žáci na I. st. si osvojují fonetickou stránku jazyka, učí se základní slovní zásobu a základní komunikační dovednosti. Jsou schopni porozumět jednoduchému textu, pokynům, větám a adekvátně na ně reagovat. Většina žáků čte nahlas plynule a foneticky správně texty obsahující známou slovní zásobu. Osvojují si jednoduché gramatické struktury. Jsou schopni vytvořit jednoduché otázky a odpovědět na ně. Rozlišují grafickou a fonetickou stránku jazyka. Učí se pracovat se slovníkem.
Žáci na II. st. umí – dle svých možností - plynule a foneticky správně číst i neznámý text přiměřeného obsahu a rozsahu. Rozumí jednoduchým textům, dokáží vytvořit otázky a odpovědět na ně, dokáží si dohledat neznámou slovní zásobu a přeložit jednoduchý text. Seznamují se s používáním výkladového slovníku. Jsou schopni odvodit si pravděpodobný význam nových slov z kontextu psaného textu či mluveného slova. Pozornost se věnuje poslechu, jeho porozumění a následné reakce.
Žáci dokáží sestavit jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy. Stručně dokáží reprodukovat obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.
Žáci si osvojují gramatické struktury dle osnov, seznamují se s reáliemi Velké Británie a částečně USA. Znalost jazyka vede žáky k pochopení jiných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.
Všechny dovednosti žáci získávají v přiměřeném rozsahu vzhledem k jejich schopnostem.
V tomto předmětu jsou začleněna průřezová témata Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
Výuka Aj může být realizována také prostřednictvím rodilého mluvčího, a to za předpokladu získání finančních prostředků v daném školním roce. Tato výuka může probíhat v 6. až 9. ročníku.
Rozvoj interkulturní komunikační kompetence je podporován formou zahraničních studijních pobytů jedno i vícedenních do Polska, Rakouska a Velké Británie.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život, podporovat zájem o předmět
- vybírat si a využívat pro efektivní učení jazyka vhodné způsoby, plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- naučit žáky vyhledat si požadované informace a pracovat s nimi
- používat vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, pracovní sešity, časopisy) a audiovizuální techniku
- rozvíjet u žáků osvojení si zvukové i grafické stránky jazyka

Kompetence k řešení problémů

- nebát se mluvit anglicky
- motivovat žáka k řešení daného problému, pomáhat hledat řešení
- správně žáka instruovat k různým typům úloh
- naučit žáky samostatně řešit zadané problémy a volit vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- učit žáka přirozeně reagovat v jednoduchých situacích každodenního života
- rozvíjet schopnost zadávat a porozumět otázkám a povelům v anglickém jazyce
- naučit se využívat různé informační a komunikační technologie, pracovat s nimi

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích si dokázat vyžádat, případně poskytnout pomoc
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- rozvíjet schopnost spolupráce jednotlivých žáků při práci ve skupinách, vést žáka k efektivní práci ve skupině, tj. vytváření pravidel práce v týmu a jejich respektování
- uplatňovat individuální přístup jak k talentovaným, tak i k žákům s poruchou učení

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích, porovnat je se zvyky našimi
- vést žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- respektovat přesvědčení jiných lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- respektovat tradice Velké Británie, případně USA a seznamuje se s jejich kulturami

Kompetence pracovní

- pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- seznámit žáky s výkladovým slovníkem
- rozvíjet smysl pro povinnost
- vést žáka k samostatnosti
- učit žáky využívat nabyté znalosti, vědomosti a dovednosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Dokáže představit sebe i druhé. Dokáže využít fráze použitelné v hodinách angličtiny. Dokáže vyjádřit, že někdo něco vlastní, nebo se na to zeptat. Dokáže popsat bydliště, někomu něco přikázat a zakázat. Dokáže vyjádřit, že někdo něco umí, nebo neumí udělat, že se někde něco vyskytuje, nebo nevyskytuje. Zeptat se a popsat, co kdo dělá právě v tuto chvíli. Dokáže mluvit o opakujících se činnostech, popsat běžné zvyky, mluvit o svých zálibách a zálibách ostatních. Žák na přiměřené úrovni mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	***Hello, Form 6CH!*** Škola. Množné číslo podstatných jmen. Představování; sloveso „to be“ ***My family and my pets*** Rodina, domácí mazlíčci Přivlastňovací pád; sloveso „to have got“ ***Around the house*** Dům a byt; čas a datum Rozkazovací způsob ***Happy birthday!*** Oslava narozenin; jídlo a pití Sloveso „can“; vazba „there is, there are“ ***A visit to the Czech Republic*** Česká republika; Praha; návštěvy Přítomný čas průběhový ***Kingsway High School*** Britská škola; mimoškolní aktivity Přítomný čas prostý; frekvenční příslovce ***Out shopping*** Oblečení; nakupování	**OSV** - komunikace **OSV** - komunikace

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Dokáže mluvit o předmětech blízkých a vzdálených, vyjádřit zjednodušeně názor na vzhled někoho nebo něčeho, zeptat se na zájmy a zvyky.	Ukazovací zájmena; doplňovací otázky ***A trip to the ZOO*** Školní výlet; zvířata Srovnání přítomných časů ***My weekend*** Víkend; prázdniny; počasí Minulý čas prostý ***Around the town*** Slovní zásoba	**OSV** - komunikace

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Dokáže v jednoduchých větách říct, kde někdo o prázdninách byl a co dělal, získat informace od druhých.	***Welcome back!*** Prázdniny; cestování Minulý čas prostý	**OSV** - komunikace
Dokáže říct, že někdo musí, nebo nemusí něco dělat.	***A day with friends*** Trávení volného času; povinnosti Způsobové slovesu „must“;“have to“	**MKV** - lidské vztahy
Dokáže někoho o něco požádat, omluvit se a vysvětlit, proč někdo nemůže něco udělat.	***Bonfire night!*** Svátky a oslavy Thanksgiving.	
Rozumí rozdílu mezi počitatelnými a nepočitatelnými podstatnými jmény Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného obsahu – **standard**	***Something to eat?*** Jídlo a pití Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména	
Dokáže zjednodušeně porovnávat vlastnosti osob a věcí, popsat části těla.	***Accident!*** Stupňování přídavných jmen Bezpečnost na silnici. Části těla.	
Dokáže navrhnout nějaký nápad. Zjednodušeně používá budoucí čas.	***Let´s do something!*** Budoucí čas vyjádřený pomocí „to be going to“. Vazba „would like to“.	**OSV** - komunikace

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Dokáže v jednoduché formě vyjádřit, co by někdo rád dělal, nebo nedělal. Žák vyjádří, co někdo právě udělal nebo ještě neudělal. Seznámí se se slovní zásobou týkající se životního prostředí. Dokáže vyjádřit, jak někdo něco dělá nebo jak se něco děje. Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	***New Horizons*** Oblíbené činnosti; sport Předpřítomný čas - základ ***Think green!*** Životní prostředí. Příslovce způsobu. Budoucí čas vyjádřený pomocí „will“ ***Tommorrow´s world*** Život v budoucnosti ***Great Britain and the sea*** Reálie Velké Británie Minulý čas průběhový – úvod; srovnání minulého a předpřítomného času	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Mluvení Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. **Psaní** Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	***New places, new faces*** Nová škola, pocity.	**OSV** - komunikace
Psaní Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	Srovnání minulého a předpřítomného času. Vazby: to be interested in…, to be good at…	
Dokáže mluvit o životě lidí ve Velké Británii a v některých jiných zemích, seznamuje se s jejich zvyky, svátky a základními reáliemi	Školský systém ve Velké Británii	**OSV** - komunikace
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	***Out and about*** Sport.Televize. Volný čas. Zástupná zájmena one – ones. Podmínkové věty I.	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy- **standard** Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Žák písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - **standard** **Mluvení** Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **Čtení s porozuměním** Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech Dokáže se zjednodušeně zeptat na cestu, popsat cestu, naučí se směry	***Great ideas*** Věda a technika. Vynálezy. Vztažné věty. Minulý čas prostý vs. průběhový. ***London*** Pamětihodnosti, historie Londýna, život ve městě, doprava Vztažné věty. Velká čísla.	**MKV** - multikulturalita - kulturní diference **VMEGS** - Evropa a svět nás zajímá

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **Mluvení** Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech Žák dokáže mluvit o tom, co někdo bude nebo nebude dělat.	***One country, many cultures*** Zvratná zájmena. Vazby *to be able to, to be allowed to* ***Free time*** Tázací dovětky Vyjádření budoucích plánů	**MKV** - multikulturalita **VMEGS** - Evropa a svět nás zajímá
Poslech s porozuměním Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	***Space Camp Florida*** USA Florida. Americká angličtina.	**MKV** - multikulturalita - kulturní diference **VMEGS** - Evropa a svět nás zajímá
Žák čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu – **standard**	Podmínkové věty II. Věty se dvěma předměty.	**OSV** - komunikace

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu - **standard** Žák používá dvojjazyčný slovník, vyhledává informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku- **standard** Mluví o osvojovaných tématech **Čtení s porozuměním** Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	***Alaska – the great land*** Příroda. Tradice. Everglades. Hurikány. Vyjádření vlastního názoru. Předpřítomný čas se ***since*** a ***for*** ***Dreamland California*** Kalifornie – zlatá horečka. Gerundiumother common things.	**MKV** - multikulturalita **OSV** - komunikace

5.1.3. Další cizí jazyk

5.1.3.1. Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Jako další cizí jazyk je žákům naší školy nabízena výuka německého jazyka.
Celková hodinová dotace na výuku je rozdělena od sedmého do devátého ročníku po dvou hodinách týdně nebo od osmého do devátého ročníku po třech hodinách týdně.
Cílem výuky německého jazyka je dosažení referenční úrovně A1.
Žáci se seznámí se základními pravidly komunikace v běžných každodenních situacích, poznají základní gramatické struktury a typy vět, získají znalost slovní zásoby tematických okruhů: domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje a procvičí si jednoduchá sdělení vytvořením pozvánky, blahopřání nebo dopisu.
Při výuce se klade

- **Poslech:** Žák rozumí známým slovům a základním frázím týkající se jeho osoby, rodiny a bezprostředního okolí, pokud lidé mluví pomalu a zřetelně.
- **Čtení:** Žák rozumí známým slovům, frázím, jednoduchým větám, např. na vývěskách, letácích, v katalozích…
- **Ústní projev:** Žák se umí jednoduchých způsobem domluvit, je-li jeho partner v rozhovoru ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď, popř. ji přeformulovat a pomoci žákovi formulovat, co se snaží říci. Žák je schopen popsat jednoduchými větami a frázemi sebe, svou rodinu, místo, kde žije, a lidi, které zná
- **Písemný projev:** Žák umí napsat základní údaje o své osobě, rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů, napíše jednoduchá sdělení.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce
- učit žáka přirozeně reagovat v jednoduchých situacích každodenního života
- rozvíjet schopnost zadávat a porozumět otázkám a povelům v německém jazyce

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet schopnost spolupráce jednotlivých žáků při práci ve skupinách

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v německy mluvících zemích
- respektovat tradice v německy mluvících zemích a seznamovat se s jejich kulturami

Kompetence pracovní

- pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- seznámit žáky s výkladovým slovníkem

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 7. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Poslech s porozuměním (žák) Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **Mluvení (žák)** Zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	**OSV** - komunikace **OSV** - komunikace

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Čtení s porozuměním (žák) Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci **Psaní (žák)** Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**OSV** - komunikace

5.1.3.2. Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení
Jako další cizí jazyk je žákům naší školy nabízena výuka německého jazyka.
Celková hodinová dotace na výuku je rozdělena od sedmého do devátého ročníku po dvou hodinách týdně nebo od osmého do devátého ročníku po třech hodinách týdně.
Cílem výuky německého jazyka je dosažení referenční úrovně A1.
Žáci se seznámí se základními pravidly komunikace v běžných každodenních situacích, poznají základní gramatické struktury a typy vět, získají znalost slovní zásoby tematických okruhů: domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje a procvičí si jednoduchá sdělení vytvořením pozvánky, blahopřání nebo dopisu.
Při výuce se klade

- **Poslech:** Žák rozumí známým slovům a základním frázím týkající se jeho osoby, rodiny a bezprostředního okolí, pokud lidé mluví pomalu a zřetelně.
- **Čtení:** Žák rozumí známým slovům, frázím, jednoduchým větám, např. na vývěskách, letácích, v katalozích…
- **Ústní projev:** Žák se umí jednoduchých způsobem domluvit, je-li jeho partner v rozhovoru ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď, popř. ji přeformulovat a pomoci žákovi formulovat, co se snaží říci. Žák je schopen popsat jednoduchými větami a frázemi sebe, svou rodinu, místo, kde žije, a lidi, které zná
- **Písemný projev:** Žák umí napsat základní údaje o své osobě, rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů, napíše jednoduchá sdělení.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce
- učit žáka přirozeně reagovat v jednoduchých situacích každodenního života
- rozvíjet schopnost zadávat a porozumět otázkám a povelům v německém jazyce

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet schopnost spolupráce jednotlivých žáků při práci ve skupinách

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v německy mluvících zemích
- respektovat tradice v německy mluvících zemích a seznamovat se s jejich kulturami

Kompetence pracovní

- pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- seznámit žáky s výkladovým slovníkem

Kompetence digitální
Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Ruský jazyk

Ročník: 7. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Poslech s porozuměním (žák) Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **Mluvení (žák)** Zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	**OSV** - komunikace **OSV** - komunikace

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Čtení s porozuměním (žák) Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci **Psaní (žák)** Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**OSV** - komunikace

5.2. Matematika a její aplikace

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Matematika je vyučován na I. stupni od prvního do pátého ročníku. Časová dotace předmětu v první třídě 4 hodiny týdně, od druhé do páté třídy 5 hodin týdně. Výuka je realizována především v kmenových učebnách jednotlivých tříd. V rámci školní docházky na I. stupni využíváme také učebnu informatiky.
Ve vyučovacím procesu využíváme práci ve skupinách, samostatnou práci žáků i frontální vyučování. Soustavně zařazujeme činnosti, při kterých žáci aplikují matematické dovednosti při řešení životních situací. Nabídkou pro talentované žáky je účast v matematické soutěži Matematický klokan – kategorie Klokánek a Cvrček.
Rozvíjíme vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost a schopnost řešit problém. Při vyučování se zaměřujeme především na rozvoj životních kompetencí – učit se, spolupracovat, umět náležitě komunikovat, řešit problém, být tvořivý a zodpovědný.
Vzdělávací obsah je členěn na tyto tematické okruhy:
- **práce s číslem a početní operace** - osvojení aritmetických operací (dovednost provést operaci, porozumět algoritmu, získávat číselné údaje)
- **geometrii v rovině a prostoru** – poznávání a znázorňování geometrických tvarů, poznávání těles, zkoumání tvarů a prostoru, modelování reálných situací
- **závislosti, vztahy a práci s daty** - poznávání změn a závislostí, jejich analýza z tabulek, diagramů a grafů
- **nestandardní aplikační úlohy a řešení problémových úloh** – rozbor a řešení problémů a úloh z běžného života, jejich využití pro rozvoj logického myšlení

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- učit žáky užívat matematický jazyk včetně symboliky
- vést žáky ke zdokonalování jejich grafického projevu prováděním zápisů úloh
- rozvíjet abstraktní a logické myšlení
- učit je provádět rozbor úlohy a srozumitelně argumentovat
- učit žáky vyhledávat a třídit informace
- učit je samostatně pozorovat a experimentovat a získané výsledky porovnávat
- snažit se o propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů
- učit žáky provádět rozbor problémů
- snažit se volit vhodný postup a odhadnout výsledek
- rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti

- směřovat k systematičnosti a přesnosti
- učit žáky vyhodnocovat správnost výsledků
- rozvíjet schopnost obhájit svůj postup řešení

Kompetence komunikativní
- učit žáky formulovat své myšlenky a názory
- zdokonalovat u žáků používání matematického jazyka a symboliky
- učit je porozumět různým typům zadání úloh
- snažit se o vytváření vztahů potřebných pro spolupráci s ostatními žáky

Kompetence sociální a personální
- snažit se spolupracovat při řešení matematických problémů ve skupině
- učit žáky přijmout svou roli v týmu
- učit je respektovat názory a zkušenosti druhých
- vytvářet u žáků pozitivní představu o sobě a svých schopnostech

Kompetence občanské
- vést žáky ke kritickému hodnocení své činnosti
- učit je uvědomovat si svá práva a povinnosti

Kompetence pracovní
- učit žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v řešení konkrétních životních situací a praktických činnostech
- učit je bezpečně a účinně využívat pomůcky a vybavení

Kompetence digitální
Na konci základního vzdělávání žák:
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Číslo a početní operace Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	přirozená čísla 0 - 20	**OSV** – rozvoj schopností poznávání Činnostní učení - používání praktických činností při výuce (divadélko, kostka, papírové mince 1Kč, 2Kč, 5Kč)
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	vztahy větší, menší před, za, poslední, první	
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	číselná osa 0 - 20	
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání, odčítání v oboru do 20 bez přechodu desítky s přechodem desítky	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	jednoduché slovní úlohy	
Užívá jednotky metr, litr, kilogram a jejich značky	jednotky – metr. litr, kilogram	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Geometrie v rovině a v prostoru Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci Porovnává velikost útvarů Orientuje se v prostoru – chápe význam pojmů nahoře, dole, vpředu, vzadu, před, za apod.	základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh jednoduchá tělesa – koule, kvádr, krychle	Vv - geometrické tvary různých barev

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Číslo a početní operace		
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	přirozená čísla 0- 20	**OSV** – rozvoj schopností poznávání
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	přirozená čísla do 100 vztahy větší, menší	
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	číselná osa 0 - 100	
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání, odčítání celých desítek sčítání, odčítání do 100 bez přechodu desítky sčítání, odčítání do 100 s přechodem desítky násobení a dělení 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 příklady se závorkami	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	jednoduché slovní úlohy se zápisem	
Pozná bankovky a mince v hodnotě do sta korun, počítá s nimi	bankovky a mince, nakupování	Prv – hra na obchod

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Geometrie v rovině a v prostoru		
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec	
Zná pojmy bod, přímka, úsečka Pozná rozdíl mezi čárou přímou, křivou a lomenou	bod v rovině druhy čar	
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	délka úsečky; jednotky délky	
Narýsuje přímku		
Narýsuje úsečku dané délky, změří velikost úsečky	práce s pravítkem rýsování přímky rýsování úsečky měření úsečky	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Číslo a početní operace		
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Počítání v oboru do tisíce	**OSV** - rozvoj schopností poznávání
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Znázornění čísla, číselná osa, teploměr	
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Malá násobilka	**OSV** – kreativita
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Počítání v oboru do sta	
Závislosti, vztahy a práce s daty		
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Orientace v čase	
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života		Jednoduché tabulky, jízdní řády

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel **Geometrie v rovině a prostoru** Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Jednotky délky	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel- **standard**	Zaokrouhlování na 10, 100, 1000	
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel- **standard**	Sčítání, odčítání Násobení a dělení se zbytkem	
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - **standard**		**OSV** - kreativita (osobnostní rozvoj)
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel- **standard**	Slovní úlohy	
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Magické čtverce Číselné a obrázkové řady Prostorová představivost	
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici)	Rovinné útvary	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Sestrojí rovnoběžky a kolmice- **standard** Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti	Vzájemná poloha dvou přímek Osová souměrnost	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Počítání do 1 000 000	
Řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Slovní úlohy	
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky- **standard**	Slovní úlohy s netradičními postupy	**OSV** - kreativita (osobnostní rozvoj)
Vyhledává, sbírá a třídí data- **standard**	Práce s daty	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy- **standard**	Diagramy, grafy, tabulky a jízdní řády	
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel		
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce- **standard**	Rovinné obrazce	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran- **standard** Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu- **standard**	Obvod a obsah obrazce. Jednotky obsahu	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - **standard**	Osově souměrné útvary	
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - bylo součástí ŠVP Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel- bylo součástí ŠVP	Zlomky	
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty- bylo součástí ŠVP	Desetinná čísla	
Porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose- bylo součástí ŠVP	Celá čísla	

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Matematika je vyučována na druhém stupni ve všech ročnících. Časová dotace předmětu je na druhém stupni 4 hodiny týdně v 6. a 7. ročníku a 5 hodin týdně v 8. a 9. ročníku. Výuka je realizována především v kmenových učebnách, ale také v učebnách informatiky.

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy i různých směrů studia na středních školách. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost.

Předmět je členěn na práci s číslem a proměnnou, geometrii v rovině a prostoru, závislosti, vztahy a práci s daty, nestandardní aplikační úlohy a řešení problémových úloh. Často jsou zařazovány činnosti, při kterých žáci aplikují matematické dovednosti při řešení životních situací.

Předmět Matematika je úzce spjat s řadou ostatních předmětů (např. *fyzika* – převody jednotek, rovnice; *zeměpis* – měřítko, výpočty; *chemie* - řešení rovnic, převody jednotek, atd.)

Poznatky a dovednosti získané v Matematice jsou předpokladem k poznávání přírodovědných oborů, ekonomiky, techniky a využití počítačů.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- pomáhat vytvářet zásobu matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- nabízet možnost využívání prostředků výpočetní techniky
- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vést žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k řešení daného problému
- vést žáky k provádění rozboru daného problému a k odhadu výsledků
- předkládat modely matematických postupů, vést žáky k jejich porozumění a správnému používání
- zařazovat úkoly, při kterých žáci využívají vlastních zkušeností a vědomostí k objevování nového řešení
- vést žáky k ověřování výsledků
- s chybou žáka pracovat jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- vést žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vést žáky k matematické komunikaci na odpovídající úrovni
- učit žáky zdůvodňovat matematické postupy a používat je v praxi
- vést žáky k samostatnému ústnímu a písemnému projevu

Kompetence sociální a personální

- zadávat úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vést žáky ke spolupráci ve skupině
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování
- učit žáky věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly
- uplatňovat individuální přístup jak k talentovanému, tak i k žáku s poruchou učení

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování názorů ostatních
- vést žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňovat, aby žák na základě jasných kritérií hodnotil svoji činnost nebo její výsledky
- zajímat se, jak vyhovuje žákům způsob výuky

Kompetence pracovní

- rozvíjet smysl pro povinnost (příprava na výuku)
- vést žáky k přehlednému grafickému projevu
- vést žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- požadovat dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vést žáky k samostatnosti

Kompetence digitální

- používat digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení
- získávat, vyhledávat a kriticky posuzovat sdílená data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty
- využívat digitální technologie na zjednodušení a zkvalitnění práce, zefektivnění pracovních postupů
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a rizika
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, negativním dopadům na tělesné a duševní zdraví
- v digitálním prostředí jednat eticky

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 6. - 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Provádí početní operace v oboru desetinných čísel, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	Desetinná čísla	F – převody jednotek
Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - **standard** Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Dělitelnost přirozených čísel	
Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - **standard** Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Zlomky Celá čísla Racionální čísla Druhá mocnina a odmocnina Pythagorova věta	F – jednotky času
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným	Poměr Procenta	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - **standard**		
Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - **standard**	Měřítko mapy	Z – mapy
Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - **standard** Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Finanční matematika	OV – hospodaření domácnosti, státu
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - **standard**	Výrazy	
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - **standard** Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - **standard**	Rovnice	Ch – směsi, roztoky
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Číselné řady Číselné a obrázkové analogie	
Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - **standard**	Přímá a nepřímá úměrnost	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - **standard** Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - **standard** Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - **standard** Porovnává soubory dat - **standard**	Závislosti a data Funkce	
Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem- **standard**	Úhly	
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar - **standard**	Osová a středová úměrnost	
Načrtne a sestrojí rovinné útvary - **standard** Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - **standard** Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - **standard**, účelně využívá kalkulátor	Rovinné útvary	
Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - **standard**	Konstrukční úlohy	
Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - **standard** Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických	Metrické vlastnosti v rovině	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - **standard** Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - **standard** Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - **standard** Načrtne a sestrojí sítě základních těles- **standard** Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - **standard** Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu - **standard** Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí - **standard** Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - **standard** Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - **standard**	Krychle a kvádr Hranoly Válec Jehlan Kužel Koule Logické a netradiční geometrické úlohy	F, Ch – výpočet hustoty

5.3. Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Informatika je vyučován od 4. ročníku 1 hodinu týdně na 1. i 2. stupni.
Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.
V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly vést žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívat spolupráci s ostatními žáky, literaturu apod.
- učit žáky využívat nápovědu u jednotlivých programů

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení
- učit je chápat, že v praktickém životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že těchto řešení může být více
- vést žáky nejen k nalézání správného řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení úkolu do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se žáci učí dodržovat vžité konvence a pravidla

Kompetence sociální a personální

- při práci vést žáky ke kolegiální radě či pomoci, při práci na projektech je učit pracovat v týmu
- učit žáky správně si rozdělit a naplánovat si zadanou práci
- přizvat žáky k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních
- při vzájemné komunikaci vést žáky k ohleduplnosti a taktu, učit je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- postupně žáky seznamovat s příslušnou legislativou a obecnými morálními zákony – softwarové pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, hesla apod.
- učit žáky ctít tyto zákony a dodržovat je
- při zpracování informací vést žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- umožnit žákům využít ICT pro hledání informací důležitých pro svou práci ve škole, či v zájmových oblastech
- zadávat úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

- zajímat se o náměty, názory, zkušenosti žáků

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat za pomoci digitálních prostředků
- využívat digitální technologie k usnadnění práci, zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivnit či zjednodušit své pracovní postupy a zkvalitnit výsledky své práce
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 4. - 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák v oblasti DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu Žák v oblasti ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	- **data, informace**: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů - **kódování a přenos dat**: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace - **modelování**: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka - **řešení problému krokováním**: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci - **programování**: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí;	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu - **kontrola řešení**: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	
Žák v oblasti INFORMAČNÍ SYSTÉMY - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- **systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi - **práce se strukturovanými daty**: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu	
Žák v oblasti DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením - souvisejí - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- **hardware a software**: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů - **počítačové sítě**: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat - **bezpečnost**: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla	

Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 6. - 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák v oblasti DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	- **data, informace**: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat - **kódování a přenos dat**: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity - **modelování**: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	
Žák v oblasti ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešení	- **algoritmizace**: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- **programování**: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné - **kontrola: ověření algoritmu**, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu - **tvorba digitálního obsahu**: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	
Žák v oblasti INFORMAČNÍ SYSTÉMY - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě	- **informační systémy**: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti - **návrh a tvorba evidence dat**: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	- **hromadné zpracování dat**: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	
Žák v oblasti DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	- **hardware a software**: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka - **počítačové sítě**: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva - **řešení technických problémů**: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
	- **bezpečnost**: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat - **digitální identita**: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	

5.4. Člověk a jeho svět

5.4.1. Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Prvouka se vyučuje v 1., 2. a ve třetím ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v rámci poznávacích vycházek do blízkého okolí školy.
Předmět žákům předkládá poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě i ve společnosti, o lidských činnostech, výtvorech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života. Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí. Napomáhá žákům porozumět soudobému způsobu života a pochopit současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.
Výuka probíhá formou hromadného nebo skupinového vyučování.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:
- Místo, kde žijeme – praktické poznávání místních a regionálních skutečností
- Lidé kolem nás – seznámení se s lidskými činnostmi, upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi, práce a volný čas, rodinné vztahy
- Lidé a čas – orientace v dějích a čase
- Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé a neživé přírody
- Člověk a jeho zdraví – Sebepoznávání na základě poznávání člověka jako živé bytosti, základní poučení o zdraví, nemocech a bezpečném chování v různých životních situacích Poznávají zdraví jako stav bio-psycho- sociální rovnováhy života.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.
V Prvouce budou realizována průřezová témata Environmentální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vést žáky k systematickému objevování a poznávání nových poznatků o sobě, jiných lidech, živočiších a rostlinách, o škole, rodině a životě v blízkém okolí, o činnostech a výtvorech lidí, o vztazích mezi lidmi, vztazích člověka k přírodě a ke zdraví
- pomáhat žákům řešit a třídit situace podle zvolených kritérií
- motivovat žáky pro celoživotní učení
- snažit se, aby hledání a objevování nového bylo pro žáky přirozené a ve všech činnostech spojených s poznáváním i ověřováním poznaného nalézali radost a uspokojení
- vést žáky k orientaci v potřebných souvislostech

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky poznávat a ovlivňovat svou jedinečnost
- předkládat žákům náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k práci s odbornou literaturou a využívání různých informačních zdrojů
- vést žáky k účelnému rozhodování a jednání v různých životních situacích

Kompetence komunikativní

- učit žáky vyjadřovat své vlastní názory v přirozené mezilidské komunikaci a respektovat názory druhých
- vést žáky k osvojování základní dovedností a návyků potřebných pro snadnou a bezkonfliktní komunikaci s okolím
- vést je k osvojování slovní zásoby
- učit žáky pojmenovávat pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vést žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů, vzájemnému naslouchání a pomoci

Kompetence sociální a personální

- učit žáky pracovat ve skupinách a společně tak řešit problémové situace
- učit je pochopit význam spolupráce, pomoci i odpovědnosti a vést je k činnostem postavených na těchto vztazích
- vést žáky k vyjadřování vlastních názorů a respektování názorů druhých

Kompetence občanské

- utvářet v žácích ohleduplný vztah k přírodě a její ochraně
- motivovat žáky k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- nabízet žákům příležitosti k upevňování vhodného chování a jednání s lidmi

Kompetence pracovní

- učit žáky uplatňovat osvojené poznatky v jednoduchých pracovních a zájmových činnostech
- vést žáky k utváření pracovních návyků
- učit žáky zacházet s různými materiály a nástroji
- upevňovat bezpečnostní a hygienické návyky

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti;
- získává, vyhledává data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Místo, kde žijeme		
Zná cestu do školy a zpět Orientuje se ve škole a blízkém okolí školy. Chová se ukázněně ve škole i mimo školu Udržuje pořádek ve svých věcech, ve školní aktovce a na svém pracovním místě	Domov, prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola, prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	**OSV** – poznávání lidí (sociální rozvoj)
Člověk a jeho zdraví		
Dodržuje základní hygienické návyky Zná základy správné životosprávy (výživa, vitaminy, odpočinek, spánek, pitný režim atd.)		
Pojmenuje základní části lidského těla Rozliší pojmy nemoc – úraz, dodržuje zásady bezpečného chování. Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času Zná názvy běžných onemocnění	Lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy Péče o zdraví, zdravá výživa, zdravý životní styl, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim Prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních	
Seznámí se s dopravními prostředky a dopravními značkami. Zná a dodržuje pravidla pro chodce Umí správně přecházet vozovku	Bezpečné chování v silničním provozu	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Lidé a čas		
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti Orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina Vyjmenuje dny v týdnu	Orientace v čase a časový řád, denní režim, roční období	
Popisuje změny v přírodě podle ročního období Časově zařadí Vánoce a Velikonoce	Současnost a minulost v našem životě – bydlení, předměty denní potřeby	
Lidé kolem nás		**MKV**
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům (rodiče, děti, bratr, sestra, teta, strýc apod.)	Rodina	– etnický původ
Vypráví o svém domově, bydlišti a okolí. Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci. Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Osobní bezpečí	
Rozmanitost přírody		
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích Zná domácí zvířata a názvy jejich mláďat Rozezná bylinu, strom, keř	Živočichové Rostliny	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Uvede nejznámější rostliny a určí je podle některých částí Vyjmenuje základní části rostlin Pozná zástupce rostlin podle jejich typických znaků		
<u>Dopravní výchova</u> Bezpečně překoná silnici V běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici Rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru V modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy	Chodník a stezka pro chodce Značky Silnice (pravidla chůze), Přecházení (semafory) Kde si hrát- přilba a chrániče, reflexní prvky	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Prvouka
Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Místo, kde žijeme		
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Domov -prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola - okolí školy, bezpečná cesta do školy a zpět Dopravní značky, pravidla chování chodce a cyklisty, bezpečné chování cestujícího v autě a hromadné dopravě.	
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Obec, název obce, místní krajina, okolní obce Naše vlast - název, hlavní město, státní symboly	
Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Orientační body obce a místní krajiny Dopravní síť oblasti Významné budovy Památky	
Lidé kolem nás		
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rodina, role členů rodiny, život a funkce rodiny, příbuzenské vztahy Rozdíly a shody mezi lidmi z různých kultur Chování lidí, zásady slušného chování Chování k postiženým lidem	**OSV** – mezilidské vztahy (sociální rozvoj)
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Zaměstnání rodičů, různá povolání	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Lidé a čas Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Orientace v čase, a časový řád - určování času, čtení hodin Kalendář, měsíce, rok, denní režim Současnost a minulost v našem životě, bydlení a předměty denní potřeby dříve a dnes Průběh lidského života Nejdůležitější státní svátky a významné dny	Hv - zpěv písní s přírodní tematikou
Rozmanitost přírody Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	Roční období- proměny v přírodě Den, noc Rostliny, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, Průběh a způsob života, výživa, stavba těla, Význam rostlin a živočichů v přírodě a pro člověka Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	
Člověk a jeho zdraví Uplatňuje základní hygienické režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla	Lidské tělo – životní potřeby člověka, základní stavba těla základní funkce a projevy (základní části těla, smysly), osobní hygiena Péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních, prevence nemocí a úrazů Návykové látky a zdraví Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu, krizové situace (šikana, týrání, zneužívání) Chodník a stezka pro chodce	Sportovně branný den
<u>Dopravní výchova</u> Správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce Rozeznává vybrané značky pro chodce Bezpečně překoná silnici se světelnými signály Rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru V modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace „sám domů“	Značky Silnice (pravidla chůze), Přecházení (semafory) Kde si hrát- přilba a chrániče, reflexní prvky situace hromadného ohrožení Cestování – chování za jízdy Cesta do školy- Poslouchej! Dívej se! Přemýšlej!	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Místo, kde žijeme Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Domov, škola	**OSV** – sebepoznání a sebepojetí
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností		HV – lidové písně z blízkého okolí
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Obec, místní a okolní krajina	
	Vlastnosti a změny látek	
Rozmanitost přírody Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		
	Živá a neživá příroda	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Živočichové – základní rozlišení živočichů – savci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz Hlavní rozlišovací znaky a popis stavby těla některých živočichů Domácí a hospodářská zvířata, vybraná zvířata volně žijící v určitých přírodních společenstvích (pole, rybník, les apod.) Rostliny - rozdíly mezi dřevinami, bylinami, houbami, části rostliny, vybrané kvetoucí a nekvetoucí byliny a dřeviny (na zahrádkách, loukách, v lese), vybrané hospodářské a léčivé rostliny, běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby	HV – písně o zvířatech **EV** – vztah člověka k prostředí HV – písně o rostlinách
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů		
Člověk a jeho zdraví Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá	Vlastní bezpečí Péče o zdraví, zdravá výživa	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
o pomoc pro sebe i jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek		
Lidé a čas Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Člověk mezi lidmi	
Dopravní výchova Reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP		Dopravní akce s policií ČR
Používá reflexní doplňky a zná jejich dopad	Silnice- pravidla chůze, „Vidět a být viděn“	
V modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně	Stezka pro chodce, Obytná zóna	
Rozeznává vybrané značky		
Bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více pruhy	Značky	
Ovládá pravidla jízdy na bruslích, koloběžce a využívá je		Návštěva dopravního hřiště
	Přecházení	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
V modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách	Na čem se jezdí- pravidla Cesta dopravními prostředky – nástup, výstup	

5.4.2. Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodověda, který navazuje na Prvouku, se vyučuje ve 4. a 5. ročníku jako povinný předmět. Ve 4. ročníku má hodinovou dotaci 1 hodinu týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně. V tomto předmětu je možné využít blokového i projektového vyučování nebo též spojení vycházek s pozorováními v přírodě. Výuka tedy může probíhat ve třídě i v terénu. Je realizována aktivními metodami, které slouží jako prostředek pro vytváření konečných výstupů. Hlavním cílem je vytvořit komplexní pohled žáků na svět v celé jeho rozmanitosti. Je kladen důraz na názornost a praktičnost získaných poznatků. Vzdělávací obsah tohoto předmětu je rozdělen do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme
- okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí

Lidé kolem nás
- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy životního prostředí

Lidé a čas
- orientace v čase – kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě

Rozmanitost přírody
- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny houby, živočichové znaky života, životní potřeby a podmínky,
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví
- lidské tělo, biologické a fyzické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc
- situace hromadného ohrožení

Součástí výuky je exkurze do planetária.

Tímto předmětem prolínají průřezová témata zejména Environmentální výchova a Osobnostní a sociální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- umožnit žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie, atlasy, herbáře, časopisy, internetové stránky

- umožnit získávat informace o přírodě, učit pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky své práce
- klást důraz na pozitivní motivaci a snažit se vzbudit zájem o studium přírodovědy

Kompetence k řešení problémů
- zařazovat metody, při kterých žáci sami docházejí k řešením a závěrům
- zadávat úkoly, při kterých se žáci učí správně rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní
- vést žáky k používání správné terminologie
- učit žáky pojmenovávat pozorované skutečnosti, projevovat názor
- učit je vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na podněty a názory jiných

Kompetence sociální a personální
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci pracovat společně
- učitel umožňuje spolupracovat žákům ve skupině a respektovat zkušenosti a názory druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- učitel uplatňuje individuální přístup jak k talentovaným, tak i k žákům s VPU

Kompetence občanské
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování
- budovat u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- respektovat věkové, intelektuální, individuální, sociální i etnické zvláštnosti žáka
- učit žáky poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učit je tolerantnímu chování a jednání
- umožňovat každému žákovi zažít dle možností pocit úspěchu

Kompetence pracovní
- vést žáky ke správným způsobům používání pomůcek, vybavení a techniky
- vést žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vést je k odpovědnému plnění povinností (příprava na výuku…)
- učit žáky pracovní návyky v jednoduché samostatné činnosti i při týmové spolupráci a dbát na dodržování stanovených pravidel
- vést je k odpovědnosti k sobě samému i k druhým lidem

Kompetence digitální
Na konci základního vzdělávání žák:
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozmanitost přírody		
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů. Voda a vzduch – výskyt vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život.	**EV** - ekosystémy- les, pole, vodní zdroje - základní podmínky života
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva. Životní podmínky – rozmanitost podmínek na Zemi Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi.	Návštěva ZOO Lešná Cvičení v přírodě
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě.	**EV** - ekosystémy

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým využitím základních jednotek.	
Člověk a jeho zdraví		
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena –	
Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc		
Dopravní výchova		
Popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě		
Zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole	Výbava jízdního kola	Vv- kreslíme s dopravní tematikou
(Při vhodných podmínkách) prokáže bezpečný pohyb na kole, chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu, zvládá základní manévry cyklisty	Cyklista na silnici a křižovatce	Návštěva dopravního hřiště
Vybere bezpečné místo pro pohyb na kole		
Jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola	Bezpečná cesta	
Rozeznává vybrané značky		
Naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky, posoudí rizika cesty	Značky	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
V modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci	V ohrožení	Cvičení v přírodě

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozmanitost přírody		
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	Vesmír a Země – sluneční soustava, den, noc, roční období.	Návštěva Planetária Brno Cvičení v přírodě
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Nerosty, horniny, půda – hospodářsky významné nerosty a horniny, zvětrávání půdy a její význam. Likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy.	**EV** - ekosystémy - základní podmínky života
	Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	**OSV** **-** sebepoznání a sebepojetí
Člověk a jeho zdraví		
Využívá poznatků o lidském těle a podpoře vlastního způsobu života.		**OSV** **-** psychohygiena
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	Lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	Beseda v rámci minimálního preventivního programu
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	Denní režim, intimní a duševní hygiena, stres a jeho rizika, reklamní vlivy.	
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví.	Návykové látky a zdraví návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích simulujících mimořádné události.	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
Dopravní výchova	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích…	
Bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty	Chodec a cyklista na silnici, na chodníku	Beseda s policií ČR v rámci minimálního preventivního programu
Rozeznává další dopravní značky	Značky	
Poznává vztahy účastníků silnič. provozu		
Odhadne dopr. situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení, snaží se zachovat adekvátně situaci		Vv- kreslíme s dopravní tematikou
Zná ohleduplné chování a osvojuje si ho	Bezpečnost	Tv- jízda zručnosti, dodržování pravidel silničního provozu
Snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silnič. provozu		

5.4.3. Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vlastivěda je vyučována ve 4. i v 5. ročníku 2 hodiny týdně.
Vzdělávací obsah se realizuje ve třech okruzích:
Místo, kde žijeme
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností a osobností
- rozvíjení vztahu žáků k rodné zemi, upevňování a rozvíjení národního cítění
- poznání způsobu organizace dění v obci, ve společnosti
- znalost okolí školy s důrazem na dopravní výchovu

Lidé a čas
- orientace v časové ose, postupu událostí a vytváření historie věcí a dějů
- zachycení odlišností v životě člověka v různých etapách vývoje lidstva
- snaha o samostatné vyhledávání informací, zkušenost se získáváním a zkoumáním informací z historie či současnosti
- zaměření na minulost kraje a předků, významné historické památky

Lidé kolem nás
- seznamování se se základními právy a povinnostmi člověka ve společnosti
- upevnění základů správného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomění si významu a podstaty úcty, solidarity, tolerance, pomoci, rasové snášenlivosti a rovného postavení muže a ženy
- seznamování se se současnou mezinárodní situací s ohledem na základní globální problémy a způsoby jejich řešení
- směřování k výchově kulturního člověka – občana demokratického státu

Žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce – práce s učebnicí, s mapou, encyklopedií, využívání mezipředmětových vztahů, návštěvy muzeí či výstav, návštěva kulturních památek, dále skupinovou práci nebo projektové vyučování. Nedílnou součástí je využití počítačové techniky a Internetu.

V tomto předmětu jsou realizovaná průřezová témata Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- učit žáky vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, trasu cesty na určené místo
- učit je začlenit město do příslušného kraje
- učit žáky poznávat odlišnosti života v jednotlivých krajích ČR i vybraných evropských států
- učit je poznávat historii národa na základě zjištěných faktů
- vést žáky k užívání správné terminologie
- motivovat žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- umožnit žákům v hodině pracovat s odbornou literaturou, encyklopedií, vhodnými časopisy, s Internetem
- vést žáky ke zpracování tematických referátů
- umožnit každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- učit žáky využívat časové údaje při řešení různých úkolů
- vést žáky k výstižnému kultivovanému vyjadřování v logickém sledu
- vést žáky k ověřování výsledků
- podněcovat žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- učit žáky rozlišovat vztahy rodinné, vztahy mezi lidmi, národy
- vést žáky k prezentaci svých názorů a k vzájemnému respektu
- vést žáky k ohleduplnosti a rovnoprávnému postoji k národnostním menšinám
- vytvářet příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- navozovat dostatek situací pro účelnou spolupráci žáků ve skupině

Kompetence občanské

- vést žáky k úctě, respektu a ochraně národních tradic, kulturního a historického dědictví, k ochraně životního prostředí
- učit žáky pojmenovat významné místní rodáky, významné události v regionu, v oblastech ČR, obecně i v různých státech Evropy
- učit žáky projevovat toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- vést žáky k projevům solidarity a pomoci v nesnázích
- vést žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Místo, kde žijeme Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	obec (město), místní krajina, poloha v krajině okolní krajina (místní oblast, region)	
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	zemský povrch a jeho tvar, půda, vliv krajiny na život lidí, životní prostředí, práce s kompasem a mapou, orientace v terénu, světové strany	ČJ – vypravování z cestování v ČR i zahraničí
Seznamuje se se symboly našeho státu a jejich významy	naše vlast, domov, národ, státní zřízení a politický systém, státní správa, samospráva, státní symboly	
Lidé kolem nás Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	soužití lidí mezilidské vztahy, pravidla slušného chování, postavení jedince v rodině, role členů rodiny, komunikace, principy demokracie	ČJ – vlastní jména, názvy států
	chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům právo a spravedlnost	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	
Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
<u>Lidé a čas</u> Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	čas, časová osa	
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	regionální památky, péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty, pověsti minulost kraje, domov, vlast, rodný kraj (sv. Hostýn, hrad v Malenovicích, zámek ve Zlíně aj.) Státní svátky a významné dny	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Místo, kde žijeme		
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	naše vlast, domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	**VDO** Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	regiony ČR, Praha a vybrané oblasti ČR, Zlínský kraj, náš region	
Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	mapy obecně zeměpisné a tematické obsah, grafika, vysvětlivky	
	Evropa a svět	
Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích	Kontinenty, evropské státy, státy EU, cestování	**VMEGS** Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané **MKV** – kulturní diference Projekt – využití poznatků dětí získaných cestováním, VV – barevný prospekt

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Lidé a čas Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	orientace v čase dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny – důvod jejich ustanovení péče o památky, lidé zkoumající minulost	
Lidé kolem nás	soužití lidí, mezilidské vztahy, příklady řešení konkrétních situací, spolupráce, návrhy na zlepšení životních podmínek	

5.5. Člověk a společnost

5.5.1. Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka Dějepisu umožňuje žákům pohled na dějinný vývoj lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život minulých generací a mají význam pro orientaci v současném společenském vývoji. Důraz se klade především na porovnání dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem dějin umění, kultury, vědy, techniky, způsobem života, náboženství a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj společnosti a vzdělanosti. Učivo by nemělo žáky zatěžovat podrobnostmi a mělo by vést k poznání jednotlivých období, k pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionů, národa a světa, k rozvoji samostatného a kritického myšlení a k citovému vztahu k poznávanému.
Výuka Dějepisu by měla vést u žáků k podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných společenství a k uvědomování si sounáležitosti s evropskou kulturou. Do vzdělávacího obsahu dějepisu jsou začleněna všechna průřezová témata, tzn. Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.
Učivu Dějepisu je věnováno v každém ročníku po dvou hodinách. Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem se SVP, je kladen důraz na mluvený projev. Individuálně se přistupuje i k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z rozšiřujícího učiva, a to formou referátů, záznamů v sešitech, zapojení do soutěží, zejména pak do olympiády v dějepise.
Žák by si měl osvojovat práci s dokumenty různého charakteru a využívat je jako zdroj informací. Měl by se naučit orientovat v historických i jiných faktech a utvářet si vlastní hodnotový systém, který by měl umět i obhajovat.
Těmto cílům odpovídají formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy. K metodám práce patří práce s učebnicí, historickými mapami, atlasem, odbornou literaturou, dialogické metody a řešení přiměřených úkolů s využívání poznatků, které žáci získali v jiných učebních předmětech, z četby historické beletrie, z divadelních her, rozhlasových a televizních pořadů, návštěv historických expozic, výstav, muzeí, kulturních památek apod. Žáci využívají i interaktivní tabuli, počítačové programy, tablety. Nedílnou součástí výuky je i projektové vyučování.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů, které jim umožní porovnání dějin vlastního národa (Zlínska v kontextu s evropským vývojem, Otrokovic)

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku dějin kultury a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti – historické exkurze – Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, hrad Malenovice, Buchlov, Buchlovice, Velehrad. Modrá - archeoskanzen, obuvnické muzeum Zlín, následné besedy např. s kronikářkou
- vést žáky k posouzení vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí při přípravě na olympiádu, soutěže při zpracování referátů (osobnosti T G. Masaryk, T. Baťa), řešení soutěžních problémových úkolů
- učit žáky kriticky myslet, schopnosti svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskuzích na dané téma formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- učit je vyjadřovat výstižně a v logickém sledu
- nabízet žákům dostatek možnosti v řízené diskuzi a při přednášce referátů naslouchat promlouvání druhých, vhodně na ně reagovat, zapojovat se do diskuze, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- umožnit žákům porovnávat různé typy textů – mapy, grafy, diagramy a dokumenty – obrazy, videozáznamy, prezentace
- pomocí CD programů zavádění skupinové práce a projektové výuky vést žáky ke komunikaci ve skupině

Komunikace sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině
- umožnit žákům podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu a upevňovat mezilidské vztahy
- vést je k ohleduplnosti a rovnoprávnému postoji k národnostním menšinám i k azylantům

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní a historické dědictví při návštěvách muzeí, divadel, historických památek, výstav…
- vést je k aktivnímu zapojování se do kulturního dění ve městě účastí v soutěžích a na výstavách
- rozvíjet u žáků chápání základních principů zákonů a společenských norem a chování se podle nich
- vést k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- učit orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucí povolání

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	**Pravěk** - úvod do učiva - význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách - historické prameny **Starší doba kamenná** - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka **Mladší a pozdní doba kamenná** - způsob života a obživy - počátky řemesel - rozvoj řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti **Naše země v období pravěku**	**EV** – vztah člověka k prostředí VV – pravěké malby **MKV** – lidské vztahy Z – orientace na mapě

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	**Starověk** - nejstarší státy ve starověku - charakteristické rysy starověkých států - vývoj společnosti - počátky písma a kultury - přínos starověkých civilizací **Řecko** - počátky řecké civilizace - archaické a klasické období - Makedonie a Alexandr Veliký - kultura a vzdělanost **Řím** - království - republika - císařství - počátky křesťanství - rozpad římské říše	**VMEGS** – objevujeme Evropu a svět **EV** – vztah člověka k prostředí **MKV** – kulturní diference VV – řecké umění Čj – eposy, řecké báje a pověsti **VMEGS** – jsme Evropané VV – římské umění Čj – římské báje

Výuka může být doplněna vhodnými exkurzemi dle aktuální nabídky

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	**Středověk** **Raný středověk** - vytváření středověké Evropy - první státní útvary na našem území - počátky českého státu - formování prvních států v Evropě - křížové výpravy - románská kultura a životní styl raného středověku **Vrcholný středověk** - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledních Přemyslovců - nástup Lucemburků, Karel IV. - konflikt mezi Anglií a Francií - gotická kultura a životní styl v době vrcholného středověku - husitství - náboženská reformace v Evropě	**VMEGS** – objevujeme Evropu a svět **EV** – ekosystémy **OSV** – poznávání lidí ČJ – první písemné památky, české pověsti a kroniky OV – národ, vlast, čeští církevní patroni VV – románský sloh **EV** – ekosystémy **VMEGS** – Jsme Evropané **OSV** – poznávání lidí

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a uvnitř habsburské monarchie	**Pozdní středověk** - doba poděbradská - doba jagellonská - nástup Habsburků na český trůn	ČJ – kroniky doby Karla IV., rozvoj češtiny – Jan Hus VV – gotické umění HV – husitské písně VV – pozdní gotika

Výuka může být doplněna vhodnými exkurzemi dle aktuální nabídky

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	**Raný novověk** - humanismus - zámořské objevy a počátky dobývání světa - náboženská reformace - třicetiletá válka - občanská válka v Anglii **2. pol. 17. stol. do konce 18. stol.** - baroko - Habsburkové po třicetileté válce - osvícenství - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - situace ve Francii, Rusku, Prusku, vzestup Velké Británie - vznik USA **Novověk 18. stol. – 1914** - Velká francouzská revoluce, průběh a význam - průmyslová revoluce - národní a osvobozenecká hnutí v Evropě	VV, HV – renesance, baroko, klasicismus, romantismus (stav., soch., mal., hudba) Lit., OV – humanismus, osvícenství, klasicismus, národní obrození, umění 2. pol. 19. stol. a přelomu 19. a 20. stol. Z – orientace na mapě **VDO** – občan, občanská společnost a stát (hodnoty demokratického politického systému, volební systémy a demokratické volby) **VMEGS** –Evropa a svět nás zajímá¨(události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů Charakterizuje totalitní systémy, příčiny jejich nastolení a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	- utváření novodobého českého národa - postavení českých zemí v habsburské monarchii **Moderní doba (1914 – 1948)** - první světová válka - situace v Rusku - vznik Československa a rozvoj republiky - počátky fašistického hnutí - světová hospodářská krize - kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války	**MKV** – princip sociálního smíru a solidarity (lidská práva) OV – typy států, složky státní moci

Výuka může být doplněna vhodnými exkurzemi dle aktuální nabídky

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů Charakterizuje totalitní systémy, příčiny jejich nastolení a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu Na příkladech vyloží antisemitismus a rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	- Mnichovská dohoda - Protektorát Čechy a Morava - druhá světová válka - domácí a zahraniční odboj - poválečné uspořádání světa - vývoj Československa v letech 1945 – 1948 - únorový převrat 1948 **Dějiny od pol. 20. stol. do současnosti** - postavení Československa a jeho začleňování do sféry vlivu SSSR - studená válka - krize sovětského impéria - obnova demokracie ve východní Evropě - vznik ČR - technika, věda a kultura ve 2. pol. 20. stol., evropská integrace, globalizace	**OSV** – mezilidské vztahy (lidská práva jako regulativ vztahů, analýza cizích postojů a hodnot) **VDO** – občan, občanská společnost a stát – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (způsoby uplatňování demokratických principů, demokratické způsoby řešení konfliktů) **VMEGS** –objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa) **MKV** –etnický původ (projevy rasové nesnášenlivosti)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce Posoudí postavení rozvojových zemí Prokáže základní orientaci v problémech současného světa		**EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek) **MeV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (politický život a kultura z hlediska současné i historické perspektivy) – fungování a vliv médií ve společnosti (kritický přístup ke zpravodajství) OV – problémy lidské nesnášenlivosti, náboženství VV, HV, ČJ – literatura a umění 1. pol. 20. stol. a 2. pol. 20. stol.

Výuka může být doplněna vhodnými exkurzemi dle aktuální nabídky

5.5.2. Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Občanská výchova směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Orientuje žáky ve významných okolnostech společenského života, integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života. Pomáhá formovat vnitřní postoje žáků k důležitým oblastem lidského života, pozitivní hodnotovou orientaci a žádoucí modely chování Snaží se utvářet odpovědnost za důsledky svého rozhodování, mezilidských vztahů a životního prostředí. Vyučování se orientuje zejména na to, aby se žáci naučili posuzovat a srovnávat společenské jevy ve vlastní zemi s obdobnými či odlišnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku, aby si utvořili představu o lokálních i globálních problémech současné společnosti a o způsobech jejich řešení.
Cílem předmětu je příprava mladého člověka na aktivní zapojení do života v moderní demokratické společnosti prostřednictvím specifických informací i integrace poznatků z jiných předmětů.
Předmět Občanská výchova je vyučován v 6. - 9. ročníku, hodinová dotace je 1 vyučovací hodina týdně.
Místem realizace výuky jsou nejčastěji třídy, dále pak knihovna nebo učebna PC. Výuka je doplněna vhodnými exkurzemi (např. služebna Policie ČR, soudní jednání atd.)

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, sborníčky, video, PC
- besedy s odborníky
- dotazníky – interview

K formám realizace tohoto předmětu patří také četba textu z učebnice s objasněním jeho podstaty, vyvození základních poznatků v dialogu nebo diskusi, sestavování žebříčků hodnot, sebehodnocení.

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí. Důležitou součástí je výchova žáků k občanství, příprava na nové životní role v jejich budoucí rodině, rozvoj pozitivních vztahů mezi lidmi a formování správných postupů k hodnotám.
V 8. a 9. ročníku jsou do předmětu zařazována témata týkající se zapojení člověka do lidské spolupráce a výchovy k volbě povolání.
Součástí každé hodiny Občanské výchovy je informace o aktuálním politickém a ekonomickém dění v České republice i v zahraničí, kterou vždy vypracují žáci. V hodinách jsou také průběžně připomínány státní svátky, významné dny a období a s nimi spojené tradice.
Do vzdělávacího obsahu tohoto předmětu jsou začleněna všechna průřezová témata, tzn. Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učit žáky vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti
- učit žáky získané poznatky hodnotit, třídit a vyvozovat z nich závěry
- vést žáky k ověřování důsledků
- poskytovat jim metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům
- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vést žáky k hodnocení výsledků svého učení, nabízet způsoby, jak učení zdokonalit

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k porovnání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních zkušeností s cílem pochopit společenské problémy a jejich příčiny
- vést žáky k tvořivému přístupu k řešení problému, k tomu, aby uměli vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a uměli nalézt řešení
- učit je kriticky posuzovat společenské jevy a události, vyvozovat z nich závěry pro budoucnost
- učit žáky kriticky myslet, učit je, aby byli schopni hájit svá rozhodnutí v mezích slušného chování
- vést žáky ke kladení otevřených otázek
- vést je k vytváření sborníčků

Kompetence komunikativní

- učit žáky vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně své myšlenky a názory
- vést žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií
- vést žáky k aktivnímu zapojení se do společenského dění a ke spolupráci s ostatními lidmi
- učit žáky naslouchat promluvám druhých lidí a vést dialog
- projevovat zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vést žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcovat žáky k argumentaci
- vytvářet příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci ve skupině, pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce, ohleduplnosti a respektování hledisek ostatních
- upevňovat u žáků dobré mezilidské vztahy, podílet se na utváření příjemné atmosféry
- podporovat sebedůvěru a vědomí jedinečnosti každého člověka jako zdroje sebeúcty a spokojenosti se svým místem ve společnosti
- hodnotit žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vést žáky k tomu, aby na základě stanovených kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské

- seznamovat žáky s platnou legislativou a obecnými morálními zákony a vést je k jejich dodržování
- učit žáky respektovat názory ostatních, vést je k formování svých volních a charakterových rysů

- vést žáky k odmítání útlaku a násilí, k zodpovědnému chování v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- vést žáky k respektování našich národních tradic, k ochraně kulturního i historického dědictví českého národa
- objasňovat žákům základní ekologické a environmentální problémy, vést je k ochraně životního prostředí i svého zdraví
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování
- vést žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů (školní časopis, rozhlas)

Kompetence pracovní

- vést žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- rozvíjet smysl pro dodržování pravidel a plnění školních povinností (příprava na výuku)
- umožňovat žákům poznat svou osobnost a rozhodnout se o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- dodávat žákům sebedůvěru
- napomáhat podle potřeby při cestě ke správnému řešení, používat techniku a vybavení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Občanská výchova

Ročník: 6. - 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Člověk ve společnosti Žák na přiměřené úrovni - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - kriticky přistupuje k mediálním informacím, kriticky zachází s osobními daty, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj	- naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny - naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku - kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace, - naše škola - škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život - vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	Zeměpis Literatura, sloh Přírodopis Chemie **MeV** - fungování a vliv médií ve společnosti **OSV** - mezilidské vztahy - rozvoj schopností a poznávání - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - **Člověk jako jedinec** - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - učí se chránit své osobní údaje - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru **Člověk stát a hospodářství** - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede jejich příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů	- lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti - zásady lidského soužití - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; - podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál - osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji - vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí	- psychohygiena - kreativita - komunikace - hodnoty, postoje, praktická etika - řešení problémů a rozhodovací dovednosti **MKV** - kulturní diference - lidské vztahy - etnický původ - multikulturalita - princip sociálního smíru a solidarity

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, ,		
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	- majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	- hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní	
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	- peníze – formy placení	
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	- banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
Člověk, stát a právo - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	- principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu;	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu (např. Úřad na ochranu osobních údajů) - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele, práv občana na korektní zacházení s osobními daty a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - , uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady	- právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus,; význam a formy voleb do zastupitelstev - lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	**VDO** **-** občan, občanská společnost a stát - občanská společnost a škola - formy participace občanů v politickém životě - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	- právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů - protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	
Mezinárodní vztahy, globální svět - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů,	- právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady - evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR - globalizace – projevy,; významné globální problémy	**VMEGS** **-** Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané **EV** **-** lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí

5.6. Člověk a příroda

5.6.1. Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Samostatný vyučovací předmět Fyzika má na druhém stupni časovou dotaci v šestém až osmém ročníku dvě hodiny týdně v šestém ročníku je jedna hodina navýšena v rámci disponibilní časové dotace vzdělávací oblasti Člověk a příroda, v devátém ročníku jednu hodinu týdně.
Předmět Fyzika navazuje na elementární poznatky žáků o přírodě získané na I. stupni a z jejich osobních zkušeností.
Vzdělávání v tomto předmětu vede žáky k rozvoji myšlení, logické úvahy, využití dříve získaných poznatků, ověřování reálnosti hypotéz na pokusech a praktických zkušenostech, učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů a hledat mezi nimi vztahy a souvislosti.
Žáci si postupně na zjednodušených modelech, podle svých individuálních předpokladů a schopností, osvojují fyzikální zákony a jevy, seznamují se s jejich využitím v běžné denní praxi a vytvářejí si systém fyzikálních pojmů, používaných ve vědě i v praktickém životě lidí.
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Součástí výuky jsou laboratorní práce zaměřené na pozorování a ověřování fyzikálních jevů a zákonů, na měření fyzikálních veličin a formulaci výsledku a na formulaci závěru této činnosti žáka. Nezbytným předpokladem pro práci žáků v hodinách Fyziky je dodržování bezpečnostních pravidel a řádu učebny.
Do vyučovacího předmětu Fyzika jsou zařazena tato témata:

- Vlastnosti látek a těles
- Měření fyzikálních veličin
- Elektrické a elektromagnetické jevy, elektrický obvod
- Práce, energie, teplo
- Zvukové a světelné jevy
- Pohyb a síla
- Mechanické vlastnosti kapalin a plynů
- Jaderná energie
- Země a vesmír

Z objektivní existence vztahů mezi přírodními jevy vyplývají také vztahy mezi předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie – částicová stavba látek, vedení elektrického proudu v kapalinách, zdroje elektrického napětí, jaderná energie, radioaktivita, změny skupenství
- zeměpis – magnetické póly Země, kompas, Sluneční soustava, zatmění Slunce a Měsíce
- přírodopis – optické vlastnosti oka, ucho jako přijímač zvuku

Uplatňováním těchto mezipředmětových vztahů vede učitel žáky k vytváření celistvé představy o přírodě a lidské činnosti.
Velmi významné je také propojení Fyziky s Matematikou. S rozvojem znalostí matematiky se u žáků postupně rozvíjí kvantitativní stránka fyzikálních jevů. Žáci se učí vyjadřovat matematicky vztahy mezi fyzikálními veličinami (tabulky, grafy, vzorce), převádět jednotky fyzikálních veličin, zaokrouhlovat apod.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Fyzika jsou začleněna průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání, třídění a propojování informací
- vést žáky k používání správné terminologie, pozorování fyzikálních jevů, k měření, experimentování a zpracování takto získaných informací
- vést žáky k sebehodnocení
- umožňovat žákům zapojit se do soutěží podle jejich zájmu a schopností

Kompetence k řešení problémů

- vést výuku tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit
- motivovat žáky problémovými úlohami
- vést žáky k práci s informacemi z různých zdrojů (úměrně věku k používání internetu)

Kompetence komunikativní

- vést žáky k formulování svých myšlenek (ústně i písemně), zdůvodnění odpovědi na otázku nebo svého názoru na daný problém, k vyslechnutí názoru a argumentace druhých
- začleňovat metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vést žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- usilovat o to, aby žáci dokázali střídat role ve skupině
- snažit se dosahovat u žáků pocitu uspokojení a sebeúcty jejich samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů
- vést žáky k respektování pravidel chování a bezpečnosti práce, k odmítání všeho, co naopak narušuje dobré vztahy mezi žáky

Kompetence občanské

- vést žáky k vzájemné toleranci různých názorů

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování a upevňování pravidel bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními, dodržování pravidel hygieny
- vést žáky k adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky

Kompetence digitální

- vést žáky k využívání digitálních technologií při učení i při zapojení do života školy
- vést žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů, k vyjádření se za pomoci digitálních prostředků
- vést žáky k využití digitálních technologií pro usnadnění své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 6. – 9.

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Tělesa a látky – rozlišení látky a tělesa, rozlišení látek a těles pevných kapalných a plynných, vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek, jak se liší částicová stavba látek pevných, kapalných a plynných, vlastnosti těles pevných kapalných a plynných atom, model atomu, iont, molekula, prvek, sloučenina, periodická tabulka prvků Látky jsou složeny z částic, které se pohybují, difúze, Brownův pohyb Elektrické a magnetické vlastnosti látek	**OSV** – během všech ročníků rozvoj smyslového vnímání, řešení problémů a rozhodovacích dovedností (cvičení smyslového vnímání a dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium, dovednosti pro řešení problémů a rozhodování, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů) CH 8. r. – prvek, sloučenina, periodická tabulka prvků Život a dílo významných evropských vědců (I. Newton)
Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	Fyzikální veličiny, jejich značky, jednotky Porovnávání a měření, délka a její jednotky, hmotnost a její jednotky, objem a jeho jednotky, teplota a její jednotky, základní meteorologické jevy a jejich měření (teplota vzduchu), čas a jeho jednotky Teplotní roztažnost látek	M – převody jednotek, desetinná čísla Život a dílo významných evropských vědců (A. Celsius) M – zlomky, desetinná čísla

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Předpoví, zda se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	Hustota látky, využití tabulek, výpočet hustoty a hmotnosti	
Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	Elektrický proud v elektrickém obvodu, elektrické napětí, jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod	M – jednoduché výpočty, objem těles
Sestaví správně podle schématu jednoduchý elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Vedení elektrického proudu v kovech, plynech a kapalinách a polovodičích	Život a dílo významných evropských vědců (A. Volta, A. M. Ampére)
Rozliší vodič a izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	Zahřívání vodiče při průchodu elektrickým proudem, tepelné elektrické spotřebiče, pojistky	
Seznámí se s bezpečným užíváním elektrických spotřebičů a první pomocí při úrazu elektrickým proudem	Klid a pohyb těles, pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, křivočarý a přímočarý, otáčivý a posuvný	Člověk, ochrana a podpora zdraví 8. r. CH 8. r. Život a dílo významných evropských vědců (V. P. Diviš)
Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	Výpočet rychlosti a dráhy rovnoměrného pohybu, graf závislosti dráhy rovnoměrného pohybu na čase	
Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	Vzájemné působení těles, síla, značka a jednotky síly, grafické znázornění síly, měření síly, skládání sil,	
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa ($F_g = m \cdot g$), těžiště tělesa, třecí síla	

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
	Deformační účinky síly, tlaková síla a tlak, vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí	
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Mechanické vlastnosti kapalin, Pascalův zákon, hydraulické zařízení, jednoduché výpočty, hydrostatický tlak, mechanické vlastnosti plynů, atmosférický tlak (jeho určení pomocí hydrostatického tlaku), přetlak a podtlak	Život a dílo významných evropských vědců (I. Newton) - doplnění Život a dílo významných evropských vědců (G. Galilei)
Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	Archimédův zákon v kapalinách a plynech	Život a dílo významných evropských vědců (B. Pascal) Život a dílo významných evropských vědců (E. Torricelli)
Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Světelné jevy – zdroje světla, přímočaré šíření světla, vznik stínu, zatmění Slunce a Měsíce, rychlost světla ve vakuu a jiných prostředích, odraz světla, zobrazení předmětu pomocí rovinných a kulových zrcadel.	**EV** – základní podmínky života (souvislosti atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře) Život a dílo významných evropských vědců (Archimedes)
Změří stejnosměrný elektrický proud a napětí		
Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Mechanická práce, kdy těleso koná a kdy nekoná práci Výkon	
Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Ohmův zákon, elektrický proud a napětí, měření elektrického proudu a napětí, elektrický odpor, výsledný odpor rezistorů, příkon	Život a dílo významných evropských vědců (J. P. Joule) Život a dílo významných evropských vědců (J. Watt)

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní Rozliší stejnosměrný proud od střídavého proudu	Zvuk, zdroj zvuku, šíření zvuku, odraz zvuku, tón, výška tónu, kmitočet, odraz zvuku Hlasitost zvuku, ucho jako přijímač zvuku, ochrana před nadměrným hlukem Magnetické pole cívky s proudem, elektromagnet a jeho využití Magnetické pole elektrického proudu Elektromagnetická indukce	**EV** – základní podmínky života (význam vody pro život v přírodě – akumulace tepla, anomálie vody) CH 9. r. – zdroje elektrického napětí Život a dílo významných evropských vědců (G. S. Ohm) Život a dílo významných evropských vědců (H. R. Hertz)
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Střídavý proud – jeho vznik, perioda, frekvence, časový průběh stejnosměrného a střídavého proudu, perioda, frekvence, maximální a efektivní hodnoty střídavého proudu a napětí, transformátor, rozvodná elektrická síť	**EV** – základní podmínky života (ochrana před nadměrným hlukem) Člověk, ochrana a podpora zdraví 8. r. - ucho
Rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Jaderná energie, jaderný reaktor, radioaktivita, alternativní zdroje energie	Život a dílo významných evropských vědců (H. CH. Oersted)
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Polohová a pohybová energie Vnitřní energie tělesa Teplo, výpočet tepla, tepelná výměna, změny skupenství, anomálie vody Elektromagnetické záření, světlo jako část elektromagnetického spektra. Lom světla, čočky	Život a dílo významných evropských vědců (M. Faraday)

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
	Sluneční soustava	Život a dílo významných evropských vědců (E. Rutherford, A. Einstein, E. Fermi, A. H. Becquerel, M. Curieová - Sklodowská, P. Curie) Život a dílo významných evropských vědců (J. C.Maxwell, W. C. Röntgen) Člověk, ochrana a podpora zdraví 8. r. – oko

Výuka může být doplněna vhodnými exkurzemi dle aktuální nabídky

5.6.2. Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Výuka probíhá většinou v odborné učebně, laboratorní práce probíhají buď v laboratoři, nebo v odborné učebně a žáci jsou při nich zpravidla rozděleni do dvou skupin. Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou. Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné. Kromě laboratorních prací je v 9. ročníku zadáván vždy jeden krátkodobý projekt. Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky
- seznamuje žáky s negativními jevy, které působí na životní prostředí
- podněcuje žáky, aby si všímali prostředí, ve kterém žijí a sami je mohou ovlivňovat

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními, dle možností je doplňována demonstračními pokusy a nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů. Ve vhodných případech bude zařazována i práce ve skupinách.
Předmět Chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části s Matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).
Předmětem prolíná průřezové téma Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 8. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák Určí společné a rozdílné vlastnosti látek	Vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost	F 6. – vlastnosti látek
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Zásady bezpečné práce Nebezpečné látky a přípravky – značky výstrahy	ČVZ 8. – první pomoc
Rozlišuje směsi a chemické látky	Směsi – stejnorodé, různorodé; roztok koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený	
Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	Hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku	M – výpočty
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	Oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	Projekt – směsi, oddělování složek směsí v praxi, voda, vzduch, jejich znečišťování, apod.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozliší různé druhy vod a uvede příklady jejich výskytu a použití	Voda – destilovaná, pitná, užitková, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	**EV** – základní podmínky života – vztah člověka k prostředí
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	Částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony	F 6. – částicové složení látek
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo	
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, zhodnotí jejich využívání	Chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost	M – výpočty
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin,	Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů	Př 9. – chemické vlastnosti nerostů a hornin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	
Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů Tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika	
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	**Organické sloučeniny** Uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	Př 9. – petrologie Z 9. – hospodářství ČR
Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	ČVZ 8. – stavba a činnost trávicí soustavy Př 7. – fyziologie rostlin
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi		**EV** – základní podmínky života

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	**Chemie a společnost** Oheň, hoření, hašení plamene hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin Průmyslová hnojivaPlasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace Detergenty a pesticidy, insekticidy, léčiva a návykové látky	Z 8. – globální problémy současného světa **EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí – vztah člověka k prostředí Z 9. – hospodářství ČR Př 9. – ochrana přírody a životního prostředí Projekt – chemie kolem nás ČVZ 8. – zdravotní a sociální rizika

Výuka může být doplněna vhodnými exkurzemi dle aktuální nabídky (např. Úpravna vody Tlumačov – Skalka, cihelna Malenovice, vodní elektrárna Dlouhé Stráně, jaderná elektrárna Dukovany, čistička odpadních vod Otrokovice)

5.6.3. Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Na naší škole se vyučuje v 6., 7. a 9. ročníku. Jeho časová dotace je 2 hodiny týdně. Výuka Přírodopisu probíhá v odborné přírodopisné učebně, pokud je to z organizačního hlediska možné. Při provádění laboratorních prací žáků je třída většinou dělena na 2 skupiny. Biologie člověka je vyučována jako součást integrovaného vyučovacího předmětu Člověk, podpora a ochrana zdraví v 8. ročníku, jehož časová dotace je taktéž 2 hodiny týdně.
Spolu se vzdělávacími obory - fyzikou, chemií a zeměpisem - umožní přírodopis žákům hlouběji porozumět přírodním zákonitostem, a tím si uvědomit užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Během studia by si žáci měli vytvořit ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou. Poznat přírodu jako jednotný systém, jehož části jsou vzájemně propojeny a ovlivňují se. Pochopit spojitost člověka s přírodou. Žáci se dále seznamují s mnohotvárnými formami života na Zemi, získávají základní znalosti o stavbě těl a životě vybraných organismů, nerostech, horninách, o planetě Zemi, o vzniku života. Důležitou částí výuky je i poznání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost člověka na přírodních zdrojích a umět své přírodní poznatky pak uvědoměle využívat ve prospěch ochrany životního prostředí.
Významnou součástí při studiu přírody je názornost výuky, aktivní práce s přírodninami, odbornou literaturou, s klíči a atlasy. V hodinách se žáci naučí soustavně a objektivně pozorovat, srovnávat a experimentovat, a na základě tohoto pozorování umí vyvodit závěry, zvládnou aplikovat praktické metody poznávání přírody. Žáci také využívají prostředky výpočetní techniky, kde se učí prostřednictvím výukových programů. Součástí je projektové vyučování.
Do vyučovacího předmětu Přírodopis je začleněno průřezové téma Environmentální výchova s tematickými okruhy Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 6. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy Aplikuje praktické metody poznávání přírody	Vznik a vývoj života, rozmanitost, projevy života Viry, bakterie Zoologie – stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla živočichů Systém živočichů (mimo savců) Projevy chování živočichů	**EV** - základní podmínky života

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Význam, ochrana živočichů Praktické metody poznávání přírody-laboratorní práce	

Výuka může být doplněna vhodnými exkurzemi dle aktuální nabídky

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů Aplikuje praktické metody poznávání přírody Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Houby – houby bez plodnic, houby s plodnicemi Lišejníky Botanika – stavba rostlinného těla (anatomie, morfologie rostlin) Fyziologie rostlin Systém rostlin Význam rostlin a jejich ochrana Praktické metody poznávání přírody-laboratorní práce	**EV** - ekosystémy

Výuka může být doplněna vhodnými exkurzemi dle aktuální nabídky

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák	**Neživá příroda**	
	Země – vznik a stavba Země	Ze 6 - krajinná sféra a její složky
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Nerosty a horniny – kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců	Che 8 - voda, vzduch F 9 - Sluneční soustava
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	Che 8 - anorganické sloučeniny Ze 6 - krajinná sféra a její složky
Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka	Ze 6 - pedosféra Che 9 - ochrana ŽP
		Ze 6 - atmosféra, biosféra, pedosféra Ze 9 - podnebí ČR
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi objasní na příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému		Ze 8 - krajina, ŽP
	Základy ekologie	
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí		**EV** - ekosystémy
Aplikuje praktické metody poznávání přírody	Ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
	Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem, určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	Ze 9 - ochrana ŽP Che 9 - ochrana ŽP **EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí Projekt-znečišťování ŽP, globální problémy

Výuka může být doplněna vhodnými exkurzemi dle aktuální nabídky

5.6.4. Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

Zeměpis obohacuje v návaznosti na učivo I. stupně (prvouka, vlastivěda) celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, regionu, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a problémech dnešního lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.
V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země (globus, mapy). Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti a obce. Získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, o státech světa a současných globálních problémech lidstva. Rozšiřují si poznatky o krajinné sféře a životním prostředí z jiných předmětů. V činnostní oblasti si žáci osvojují dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály a učí se v nich orientovat. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů. Naučí se obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, hledat cesty ke správnému řešení, spolupracovat se žáky při řešení úkolů a problémů a tím si vytvářet postoj k ostatním lidem. Žáci jsou rovněž vedeni k vytváření kladných postojů ke vzdělávání na základě úspěchů z vlastní činnosti a iniciativy.
Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni vysvětlit postavení naší planety Země ve vesmíru, popsat planetu Zemi a její zákonitosti, pracovat s mapami a atlasy a naučit se v nich číst a orientovat. Výuka se dále zaměřuje na jednotlivé části krajinné sféry a jejich vzájemné propojení. Dále se žáci seznámí s některými kontinenty a oceány, vzájemně je porovnávají a charakterizují. Výuka je zaměřena na zbývající kontinenty a oceány, směřuje k tomu, aby se žák orientoval ve světě, uměl charakterizovat jednotlivé oblasti a porovnávat je. Součástí výuky je seznámit žáky s nejvýznamnějšími státy Evropy. Důraz při výuce je kladen na práci s mapou. Výuka podává žákovi celkový pohled na člověka na Zemi. Využívá znalostí a poznatků z předešlých let a začleňuje je do celosvětových struktur a souvislostí. Žáci se učí získat celostní pohled na politické uspořádání ve světě, světové hospodářství a jeho vzájemnou propojenost a provázanost či místo člověka v krajině. Výuka se zaměřuje na Českou republiku, směřuje k tomu, aby žáci byli schopni zhodnotit polohu, rozlohu a postavení České republiky v evropském a celosvětovém měřítku, popsat její historický vývoj a současné členění a aby poznali přírodní, hospodářské a kulturní poměry České republiky i jejich jednotlivých regionů. Těmto cílům odpovídají formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy. Zejména se jedná o práci s učebnicí, školními atlasy a mapami, odbornou a doplňující literaturou, výklad, dialogické metody a řešení úkolů s využíváním poznatků, které žáci získali v jiných předmětech či předchozích ročnících, samostatné práce, experimenty, exkurze, využívání audiovizuální techniky a prostředků výpočetní techniky. Žáci mají rovněž možnost účastnit se různých zeměpisných soutěží. Součástí výuky je i projektové vyučování.

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6., 7. a 9. ročníku a 1 hodinu týdně v 8. ročníku. Výuka většinou probíhá v odborné učebně, některé hodiny se realizují v počítačové třídě.

Do předmětu Zeměpis jsou zařazena průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- žák poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- žák samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- žák ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- žák rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- žák si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- žák se orientuje v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 6. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů Žák prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země Žák používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Žák organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Žák ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Žák aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	-Planeta Země - tvar, velikost a pohyby Země Glóbus a mapa - měřítko glóbu a mapy - pásmový čas - určování zeměpisné polohy	**EV** – základní podmínky života F – sluneční soustava, gravitace Př – život ve vesmíru M – porovnávání Ov - kalendář M – převody jednotek, práce s měřítkem, poměr
Žák rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost Žák rozezná, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu Žák porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost	**Krajinná sféra a její části** - litosféra - atmosféra - hydrosféra - pedosféra - biosféra	**EV** - ekosystémy F – skupenství látek Př – rozmístění fauny a flóry, živá složka půdy, ekosystémy

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Žák porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Žák zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Žák posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, Žák posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Žák porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Žák lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	Zeměpis světadílů a oceánů - Afrika - Austrálie, Oceánie - Antarktida - Indický a Tichý oceán - Amerika - Atlantský a Severní ledový oceán - Asie - Evropa Obyvatelstvo Země Politické uspořádání světa	**VMEGS** – objevujeme Evropu a svět M – porovnávání D – objevné plavby M - porovnávání **MKV** – etnický původ

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní surovinové a energetické zdroje		
Žák porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Hospodářská činnost lidí	**EV** – ekosystémy – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Žák porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické funkce a znaky krajin		
Žák uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	Člověk v krajině	**EV** – vztah člověka k prostředí
Žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí		**VMEGS** – objevujeme Evropu a svět
Žák hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry a přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	Příroda v ČR Lidé a hospodářství v ČR	
Žák vádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních organizacích a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států		

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Kraje ČR	
Žák vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy Žák hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Místní region	Cvičení v přírodě, Sportovně branný den

Výuka může být doplněna vhodnými exkurzemi dle aktuální nabídky

<u>6. – 9. ročník (průběžně):</u>

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech (cvičení v přírodě, vycházka do okolí školy, výlet)
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny (cvičení v přírodě, vycházka do okolí školy, výlet)

5.7. Umění a kultura

5.7.1. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje ve všech ročnících I. stupně.
Časová dotace v jednotlivých ročnících je 1 hodina týdně.
Předmět se uskutečňuje prostřednictvím pěveckých, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností, které se navzájem doplňují:
Vokální činnost – hlasová výchova, kultivace pěveckého a mluveného projevu, hudební paměť a představivost
Instrumentální činnost – rozvíjení reprodukční a produkční schopnosti a dovednosti, osvojování hry na jednoduché rytmické hudební nástroje
Hudebně pohybová činnost – vyjádření poslouchané hudby pohybem, gesty, tancem, mimikou
Poslechová činnost – aktivní vnímání a rozlišování hudebních stylů a žánrů, povědomí o významných hudebních skladatelích
Hudební výchova umožňuje a dává žákům příležitost k projevu a uspokojení svých přirozených potřeb setkávání s hudbou.
Výuka tohoto předmětu je osvojována v přímém vyučovacím procesu a to ve třídách s využitím dostupných vyučovacích pomůcek, ale také návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě.
V předmětu se realizují okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vést žáky k tomu, aby se naučili a porozuměli obecně používaným termínům a symbolice v hudbě
- vést žáky ke zpěvu podle svých hudebních dispozic intonačně čistě a rytmicky správně
- dávat žákům šanci zažít úspěch
- umožňovat žákům účastnit se koncertů, besed o hudbě

Kompetence k řešení problémů
- učit žáky rozlišovat kvalitu tónů, tempo, dynamiku
- učit žáky rozpoznat některé hudební nástroje v proudu znějící hudby
- učit je odlišovat hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- umožňovat žákům prezentovat vlastní dovednosti a talent v rámci hudebních soutěží

Kompetence komunikativní
- využívat mimojazykového vyjadřování: vyjádření hudby pohybem, gesty, mimikou, kresbou
- poskytnout žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu hudebnímu projevu

- vést žáky k rytmizaci a melodizaci jednoduchých textů, improvizovat u jednoduchých hudebních forem

Kompetence sociální a personální
- učit žáky posuzovat hudební styly a žánry
- navozovat dostatek situací pro účelnou spolupráci žáků ve skupině
- budovat základ pro respektování názorů každého žáka

Kompetence občanské
- seznamovat žáky s hudbou jiných národů
- budovat u žáků pozitivní postoj k hudebnímu projevu
- vést žáky, aby se samostatně zapojovali do mimoškolních hudebních aktivit

Kompetence pracovní
- vést žáky k vyjádření hudební nálady tancem
- učit žáky využívat dle svých dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- vést žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- sledovat při hodině pokrok všech žáků

Kompetence digitální
Na konci základního vzdělávání žák:
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy
- získává, vyhledává informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Dbá na správné dýchání a držení těla Provádí hlasová a dechová cvičení Rozlišuje hlasitý a tichý tón, hlas mluvený a zpěvní Vytleskává rytmus Rozlišuje krátké a dlouhé tóny Pozná melodii stoupavou a klesavou	**Vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu)	
Používá dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty. Učí se pojmenovat klavír, kytaru, flétnu, dřívka, triangl, hůlky, bubínek	**Instrumentální činnosti** - hra na jednoduché hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) - rytmizace, hudební hry (ozvěna) - metodická otázka (odpověď)	
Provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod)	**Hudebně pohybové činnosti** - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) - pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozpozná některé hudební nástroje podle zvuku	**Poslechové činnosti** - kvality tónů - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty Rozlišuje tempo, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování Vytleskává rytmus podle říkadel a písní určí pojmy notová osnova, noty, houslový klíč Zazpívá vybrané vánoční koledy Zná hudební značky – repetice	**Vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu, jazykolamy) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) - hudební a rytmické hádanky - pojmenování not podle délky - zhudebnění říkadel	Vv – ilustrace Tv – pochod – taneční krok Čj – říkadla Vv – ilustrace Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	**Instrumentální činnosti** - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) - rytmický doprovod písně - rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď)	**OSV** – kreativita
Reaguje pohybem na znějící hudbu Pohybuje se podle daného rytmu, při tanci tleská a do pochodu bubnuje Pohybově vyjadřuje hudbu, zpěv s tancem	**Hudebně pohybové činnosti** - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Seznámí se s vybranými skladbami klasiků Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální Seznámí se s vybranými skladbami klasiků	**Poslechové činnosti** - hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj, - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …) - orchestr (sólisté)	

Nabídka pro poslechové skladby: I. Hurník – Nedokončená pohádka, Kukačka
B. Smetana – Pochod komediantů
V. Trojan – Žabák
P. I. Čajkovskij – Skřivánek

Nabídka pro nácvik písní: vánoční koledy – Štěstí, zdraví, Já malý přicházím aj.
Zimní, Dělání, Káča našla ptáče, Jetelíčku náš, Otloukej se píšťaličko, Dú kravičky, dú, Když jsem já sloužil a další podle zájmu dětí

Nabídka pro zpěv s tancem: Marjánko, Marjánko, Ach, synku, synku, Na tý louce zelený

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Pojmenuje notovou osnovu Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase Rozlišuje a napíše notu celou, půlovou, čtvrťovou Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby Seznámí se s hymnou ČR Naučí se zpívat vybrané písně Dbá na správné dýchání Dokáže zazpívat koledy, vánoční písně	**Vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu)	Vv – ilustrace Tv – pochod – taneční krok
Rozlišuje některé hudební nástroje Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	**Instrumentální činnosti** - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) - rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď) hudební improvizace	Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Snaží se o polkové a valčíkové kroky (chůze dvoudobá, třídobá) Pohybově vyjadřuje hudbu, metrum, tempo, dynamiku, směr melodie Seznámí se s B. Smetanou a A. Dvořákem a jejich díly Poslechem se snaží rozeznat hudební nástroje Poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní Seznamuje se s hudbou vokální a instrumentální, vokálně instrumentální	**Hudebně pohybové činnosti** - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) - pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) **Poslechové činnosti** - hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb, melodie, rytmus) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)	

Nabídka pro poslechové skladby: W. A. Mozart – Menuet
I. Hurník – U ohníčku
B. Smetana – Luisina polka, Má vlast (Vltava)
A. Dvořák – Humoreska, Slovanský tanec č. 7
Korsakov – Let čmeláka
varhanní hudba, různé hudební nástroje

Nabídka pro nácvik písní: Sluníčko zachází za hory, Slunce za hory, Na shledanou, vlaštovičko, Koulelo se, koulelo, Až já pojedu přes ten les, Zub, Komáři se ženili, Když jsem jel do Prahy, Pásla husy, Bum, Já nechci žádného, Červený šátečku, Kdes kukačko, kdes, Okolo Třeboně, A já su synek, vánoční koledy a další
nácvik hymny ČR

Nabídka pro zpěv s tancem: polkový, valčíkový krok, Měla babka čtyři jabka – mazurka

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not Využívá jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní Vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	**Vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu) - dvojhlas a vícehlas (prodleva, kánon) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4,3/4 a 4/4 taktu) - intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) - zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně -čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby **Instrumentální činnosti** - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, atd.) - rytmizace a melodizace, improvizace	Vv - ilustrace Tv – pochod taneční krok Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků.	(tvorba hudebního doprovodu) - hudební hry **Hudebně pohybové činnosti** - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4, 3/4 a 4/4 takt, hry se zpěvem, jednoduché lidové tance) - pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků) - orientace v prostoru (utváření pohybové paměti) **Poslechové činnosti** - kvality tónů (délka, síla, barva, výška) - vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) - hudební výrazové prostředky a hudební prvky (rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, melodie vzestupná a sestupná, zvukomalba) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční) - hudební formy (malá písňová, rondo, variace) - interpretace hudby (slovní vyjádření, jaká je to hudba a proč je taková)	

Nabídka poslechových skladeb: B. Smetana – Proč bychom se netěšili, Luisina polka, Vltava, Vyšehrad
B. Martinů

	L. Janáček – Pilky W. A. Mozart – Menuet, Malá noční hudba vánoční hudba valčíky (J. Strauss aj,)
Nabídka pro nácvik písní:	Beskyde, Beskyde, Září, Na našem dvoře, Červená růžičko, Už ty pilky, Muzikant, Ten chlumecký zámek, Stojí vrba košatá, Večerníček, Široký, hluboký, Valčíček, Kolik je na světě věcí, Marjánko, Žežulka, Voláme sluníčko, Kdyby byl Bavorov, Náchodský zámeček, Zlaté střevíčky, Červená řeka, Tři čuníci, Okoř, Růže z Texasu, vánoční koledy aj.
Nabídka pro zpěv s tancem:	variace kroky polkové, valčíkové, mazurka

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	**Vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu) - dvojhlas a vícehlas (prodleva, kánon, lidový dvojhlas) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu)	Vv - ilustrace
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny, V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) - zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně - čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby	Tv – pochod – taneční krok Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice
Využívá jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- notový zápis jako opora při realizaci písně **Instrumentální činnosti** - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, atd.) -tvorba předeher, meziher a doher s využitím	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků. Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	tónového materiálu písně, akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu - rytmizace a melodizace, improvizace (tvorba hudebního doprovodu) - hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď) - využití notačních programů **Hudebně pohybové činnosti** - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4, 3/4 a 4/4 takt, hry se zpěvem, jednoduché lidové tance) - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby (pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků) - orientace v prostoru (utváření pohybové paměti) - reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách **Poslechové činnosti** - kvality tónů (délka, síla, barva, výška) - vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem (rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, melodie vzestupná a sestupná, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj	koncert vánoční hudby

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
	- hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční) - hudební formy (malá písňová, rondo, variace) - interpretace hudby (slovní vyjádření, jaká je to hudba a proč je taková)	

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání v tomto předmětu přináší žákům umělecké osvojování světa. Vyučovací předmět na II. stupni otevírá cestu k širšímu nazírání na kulturu a umění, otevírá prostor pro získání dovedností, sebevyjádření i k hlubšímu porozumění hudby.

Hudební výchova obsahuje činnosti vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové. Všechny se ve výuce vzájemně prolínají a ve svém komplexu rozvíjejí osobnost žáka. Vedou k rozvoji jeho hudebních schopností, které se projevují individuálními dovednostmi.

V oblasti Hudebně pohybových činností se pokouší žák pomocí pohybu, tance a gest o ztvárnění hudby. Aktivní vnímání hudby, rozlišování žánrů, stylů, její interpretace je náplní Poslechových činností. Obsahem Instrumentálních činností je jednoduchá hra většinou na rytmické nástroje. Nejdůležitější složkou předmětu jsou Vokální činnosti. Posilují se zde správné pěvecké návyky, pracuje se s hlasem, kdy je kladen důraz na kultivaci pěveckého i mluveného projevu.

Do vzdělávacího oboru Hudební výchovy jsou začleněna průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Osobnostní a sociální výchova.

Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale také během dalších akcí, kterých se žáci účastní. Jsou to především výchovné koncerty, besedy o hudbě, kulturní pořady, které si sami připravují. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají pojmy a hudebně naukové poznatky. Teoretické a biografické učivo slouží k osvětlení hudebních problémů, jejich znalost není předmětem klasifikace. Důraz je kladen na žákův přístup k obsahu učiva, na snahu spolupracovat s ostatními, na úsilí žáka o co nejlepší výsledek.

Hudební výchově je v každém ročníku věnována jedna hodina týdně. Výuka probíhá v odborné pracovně a je realizována aktivními metodami, např. obhajoba vlastního názoru, hra na nástroj, hudební soutěže, vlastní tvořivost atd.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k sebehodnocení
- podněcovat tvořivost žáků
- vést žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby
- učit se vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu
- vést žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům v hudební oblasti a dovedli s nimi zacházet

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tvořivému myšlení formou hudebních kvízů, testů, křížovek a jiných soutěží

Kompetence k občanství

- vést žáky k respektování individuálních rozdílů (kulturních, národnostních)

- seznamovat žáky s významnými českými hudebními díly a jejich autory a tím je vést k vlastenectví
- rozvíjet a podporovat zájem žáků o kulturní dění, vést je k tomu, aby se aktivně do kulturního dění zapojovali
- budovat v žácích pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence komunikativní

- rozvíjet dovednosti důležité pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla
- umět obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor, poslouchat názor jiných
- poskytnout žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu projevu

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příjemné klima ve třídě - potřeba žáků pohybovat se v estetickém prostředí
- podporovat rozvoj zdravého sebevědomí při hudebních projevech
- vysvětlit a vybudovat zásady chování na kulturních akcích

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby k vytvoření hudebního obsahu a využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- vyhledává a kriticky posuzuje informace z hudebního a kulturního prostředí
- digitálně vytváří a upravuje hudební obsah (elektronická hudba)
- využívá digitální technologie k vytvoření prezentací, vyhledávání informací
- kriticky hodnotí přijímaný digitální hudební obsah a srovnává s živým hudebním vystoupením
- umí rozlišit desinformace z hudebního světa a nevhodný obsah hudebních videoklipů

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	**<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - taneční kroky, polka, valčík, mazurka, mateník - taktování	
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí seřadí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	**<u>Poslechové činnosti</u>** - symfonie - epizody ze života skladatelů poslouchané hudby (Smetana, Dvořák, Beethoven, Mozart)	Čj - literární předlohy, dramatizace Vv - znaky baroka
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- scénická hudba	**MKV** - kulturní diference,
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- opera, nová hudební forma baroka - melodram - muzikál - opera - porovnání hudebních nástrojů - vokální a instrumentální skladba	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	**<u>Instrumentální činnosti</u>** - rytmické hádanky, rytmická "hra na tělo" - rytmické hudební formy - polka, valčík - hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře - analytická práce s písní, jednoduchá písňová forma - záznam hudby - noty, předznamenání **<u>Vokální činnosti</u>** - rozšiřování hlasového rozsahu - jednohlasý zpěv - lidový dvojhlas - reprodukce tónů - zpěv lidových písní - vánoční písně	Tv - hudební pohybové činnosti, valčíkový, polkový krok, pochod **OSV** - rozvoj schopnosti poznávání - kreativita Vv - ilustrace písní Dě - vznik křesťanství Výchova k občanství - lidové zvyky

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	**Hudebně pohybové činnosti** - taktování - taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pantomima, improvizace - lidový tanec	
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	**Poslechové činnosti** - poslech skladeb různých období - základní hudební formy -koncert, symfonie, sonáta, muzikál - Vivaldi, Bach, Beethoven, Smetana - duchovní a světská hudba	Čj - filmové zpracování muzikálu
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	**Instrumentální činnosti** - hra a tvorba doprovodů s využitím Orffových nástrojů - "hra na tělo"	
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá podle svých	**Vokální činnosti** - druhy lidových písní - umělá píseň	**MKV** -kulturní diference (lidové písně jiných národů, poznávání kulturních tradic)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- zpěv lidových písní, práce s notovým zápisem - hlasová hygiena - vícehlasý zpěv - vánoční písně, koledy	Dě - život v minulosti v písních Vv - ilustrace písní

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá určité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	**Poslechové činnosti** - hudba období pravěku - hudba období středověku - duchovní hudba, chorál, madrigal - renesance - baroko - hlavní znaky, formy, představitelé, Česká mše vánoční - klasicismus - znaky, formy, symfonická tvorba, komorní a vokální tvorba, Haydn, Beethoven, Mozart - romantismus - symfonická báseň, opera - hudební směry 20. století **Hudebně pohybové činnosti** Prolínají se do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku. - taktování, taneční kroky - vlastní pohybové ztvárnění **Instrumentální činnosti** - skladby a písně s výrazně odlišným tempem a rytmem	**VMEGS** - Jsme Evropané Čj, Dě, Vv

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
	- blues, swing, boogie woogie, ragtime - synkopický rytmus	
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	**<u>Vokální činnosti</u>** - hlasová a rytmická cvičení - intervaly - zpěv lidových i umělých písní - transpozice tóniny - příklady lidových písní	**MKV** - kulturní diference

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	**<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - taktování - vlastní pohybové ztvárnění - pantomima	
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	**<u>Poslechové činnosti</u>** - počátky českých hudebních dějin - středověk - duchovní hudba, gregoriánský chorál, mše	Dě - umění v minulosti
- na základě individuálních schopností a získaných vědomostí zařadí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- české baroko - Vánoce: J. J. Ryba - Česká mše vánoční - český hudební klasicismus - český hudební romantismus - hudební směry 20. století	Dě - křesťanství Čj - znaky slohových období v literárním umění Vv - výtvarné ztvárnění hudby **VMEGS** - jsme Evropané (vnímání evropské hudební kultury)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	**<u>Instrumentální činnosti</u>** - orientuje se v záznamu hudby - rytmus, tempo, dynamika - hudební nástroje historické a současné **<u>Vokální činnosti</u>** - opakování lidových a umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii, rytmus - středověk: Hospodine, pomiluj ny Ktož jsú boží bojovníci - renesance: Růžička Te deum - tříhlasý kánon - baroko: Chtíc, aby spal - klasicismus: J. Haydn - Intervaly - romantismus: F. Schubert - Pstruh - písně z hudebních žánrů 20. století	**MKV** - kulturní diference (tradice a rozmanitost kultur)

5.7.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. – 5. ročníku následovně: 1. – 3. ročník – 1 hodina týdně, 4. – 5. ročník – 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova

- vede žáky k poznávání okolního světa prostřednictvím výtvarných činností
- směřuje k rozvíjení zájmu o výtvarné umění a vede k jeho porozumění
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- zapojuje žáky podle jejich dovedností a schopností do výtvarných soutěží
- využívá výtvarné práce žáků k prezentaci školy při různých výstavách

Ve vyučovacím předmětu se realizují průřezová témata Osobní a sociální výchova a Multikulturní výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby rozuměli obecně používaným termínům ve výtvarné oblasti
- ukázat žákům, že přehled v oblasti umění a kultury jim umožní prožitky intenzivněji prožívat

Kompetence k řešení problému

- vést žáky k tomu aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě tak, aby svůj názor byli schopni obhájit
- předkládat žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k tomu aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní

- žáky zapojovat do diskuse
- učit žáky respektovat názory jiných
- vést žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny výtvarné oblasti
- poskytnout žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu a uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

- vysvětlit zásady chování na kulturních akcích
- vést žáky k tomu, aby uměli tvořivě pracovat ve skupině
- vést ke kolegiální pomoci

Kompetence pracovní

- vysvětlit žákům, jak správně používat výtvarné potřeby a jak o ně pečovat
- vést žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- vést žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dějům
- vysvětlit žákům potřebu respektovat a chránit tradice a kulturní dědictví
- vést žáky, aby se aktivně zapojili do kulturního dění

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy
- získává, vyhledává informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1. - 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Malba – rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy – barvy základní a doplňkové, barvy teplé a studené – jejich výrazové vlastnosti, barvy husté, řídké, kontrastní, kombinace barev Kresba – rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti	**OSV** – kreativita (2. + 3. r.)
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Poznávání vlastnosti plastických materiálů, zkoušení pevnosti, tažnosti, ohebnosti Otiskování v barvě, kombinace přírodních materiálů	
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné	Ilustrátoři dětské knihy Poznávání živé i neživé přírody na vycházkách	ČJ – literární výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	**Rozvíjení smyslové citlivosti** -prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury a jejich jednoduché vztahy -uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém vyjádření -reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových) -smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, tiskoviny, atd.	**OSV** - rozvoj schopností poznávání - kreativita

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností.	**Uplatňování subjektivity** -prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností -tipy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, atd.) **Ověřování komunikačních účinků** -osobní postoj v komunikaci (jeho utváření a zdůvodňování v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje) -komunikační obsah obrazných vyjádření (se spolužáky, rodinné příslušníky -proměny komunikačního obsahu (záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl i děl výtvarného umění	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	**Rozvíjení smyslové citlivosti** -prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury a jejich jednoduché vztahy – podobnost, kontrast, rytmus, dále jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru) -uspořádání objektů do celků (uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření) -reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly) -smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama atd.	**OSV** - rozvoj schopností poznávání - kreativita

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	**Uplatňování subjektivity** -prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností (manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby) -tipy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama) -přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (hledisko jejich vnímání, jejich motivace, fantazie **Ověřování komunikačních účinků** -osobní postoj v komunikaci (jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření vytvořených či přejatých v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje) -komunikační obsah obrazných vyjádření (se spolužáky, rodinnými příslušníky -proměny komunikačního obsahu (záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění)	

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova rozvíjí výtvarný projev každého žáka a pomáhá mu objevit individuální způsob vyjadřování. Předmět se vyučuje na II. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6. - 7. ročníku, v 8. a 9. ročníku je pouze jednohodinová týdenní dotace.
Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy.
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové práce, individuální práce, projektová práce.
Do vzdělávacího obsahu výtvarné výchovy jsou začleněna všechna průřezová témata, tzn. Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Klíčové kompetence v základním vzdělávání:

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- dokáže vytvářet takový materiál, aby jej mohl využívat pro své vlastní učení
- poznává vlastní pokroky při své tvorbě
- zvládne si sám zorganizovat vlastní činnost
- ovládá základní odborné termíny výtvarné oblasti

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- zvládne samostatně zpracovávat a řešit problémy souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- rozpozná výtvarný problém a dokáže vyhledat adekvátní způsob řešení
- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor a i tolerovat názor druhých
- zvládne komunikaci formou písemného či výtvarného projevu
- dokáže dodržovat základní etické aspekty komunikace (naslouchání, respektování odlišných názorů)
- je schopen sdělit své výsledky z tvůrčí činnosti

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- dokáže spolupracovat při skupinových činnostech a toleruje názory jiných
- disponuje základy slušného chování ve společnosti
- je schopen respektovat individuální rozdíly (kulturní, národnostní apod.)
- je schopen prosociálního chování

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- je schopen prezentace výsledků své práce a účasti ve výtvarných soutěžích
- chápe význam spojený s ochranou životního prostředí i kulturními a společenskými hodnotami
- má vybudovaný pozitivní postoj k výtvarnému umění a k uměleckým dílům
- je seznámen se s významnými umělci českými i zahraničními umělci, výtvarnými technikami a jednotlivými výtvarnými slohy
- se zajímá o kulturní dění a aktivně se zapojuje do kulturních aktivit ve svém okolí

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- dokáže samostatně a tvořivě pracovat
- ovládá základní výtvarné techniky pro vlastní tvorbu
- využívá dosavadních návyků a znalostí v další praxi
- dbá na dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci
- předchází situacím ohrožujícím zdraví

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby k tvorbě výtvarného obsahu a využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- je schopen vyhledat a kriticky posoudit informace z kulturního prostředí (umí rozlišit dezinformace apod.)
- digitálně vytváří a upravuje výtvarný obsah
- využívá digitální technologie k vyhledávání informací a k prezentaci vlastního obsahu

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků,	Kresebné studie – linie, tvar, objem, vztahy a rozvržení prvků v obrazové ploše, pojem kompozice, zlatý řez (např. zátiší, kresba podle skutečnosti – přírodniny, kresba v plenéru) Ilustrace k dětské knize.	
Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Vytváří jednoduché i složitější kompozice u geometrických tvarů a to jak v ploše (spirály, elipsy, rytmus řazení), tak vytváří prostorové objekty (např. papírové plastiky). Prolínání, množení křivek či přímek (např. pocity vyjádřené linií, nejlépe při poslechu hudby)	
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Vzpomínky, představy – světlost, barevnost, zaměření na emoce (např. zážitek z prázdnin) Kresebné etudy. (Návštěva v budoucnosti, vozidla budoucnosti, pohádkový svět.)	
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření.	Vlastní prožívání. Interakce s realitou (např. vyjádření pocitů pomocí barev – abstraktní moderní umění – expresionismus – špatná a dobrá nálada).	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy.	Malba - teorie barev, základní a doplňkové barvy, teplé a studené barvy (např. stavba živé přírody, dominantní prvek v kompozici, iluze prostoru na papíře díky dominanci barev světlost - hloubka) Krycí barvy a lazurní. Rozdíl ve vrstvení vodových a temperových barev.	
Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, plastiky, své představy dokáže převést do objemových rozměrů.	Plastická a prostorová tvorba. Společná práce ve skupině na jednom objektu – koordinace, komunikace, asertivita (např. společná plastika).	
Dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření.	Nauka o perspektivě, různé druhy perspektivy - lineární, paralelní atd. Vývoj perspektivy v dějinách umění. Umístění postav na plochu, velikost předmětů vůči lidské postavě (např. shon na ulici – vystřihování a lepení postav na papír, vzájemná interakce). Třetí prostor budovaný liniemi.	
Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů.	Kombinované techniky. Přírodní motivy (rostliny, živá i neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, naše město, události.	**EV** – ekosystémy – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Používání internetu jako informačního zdroje k dějinám umění i současné moderní tvorbě.	Interaktivní tabule, individuální práce s tabulí. Google, www stránky, animace, video, videoklipy.	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích	Vnímání okolních jevů. Můj kamarád. Portrét reálné a subjektivní vnímání, proces poznávání. Vývojová stádia: dítě, dospělí, stařec.	**OSV** – rozvoj schopností poznávání – sebepoznání a sebepojetí – kreativita, komunikace

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků. Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – kresebné etudy, studie, vědecká kresba, šrafování, stínování	**OSV** **–** rozvoj schopností poznávání
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	Kategorizace představ, snů, prožitků, zkušeností, poznatků, přání. Abstraktní i konkrétní malba a kresba, výtvarné náměty z jiných částí zeměkoule (např. Afrika, Jižní Amerika,..).	**MKV** – multikulturalita **EV** – vztah člověka k prostředí – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly.	Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických,..) Kresebná rytmizace na různé druhy hudby. Hmat, sluch. Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek (např. vytrhávaný reliéfní portrét, přírodní děje (za doprovodu ruchů) – jejich vznik a průběh – bouře, mlha- impresionisté, vichřice, mraky, víry, sopky).	**OSV** – sebepoznání a sebepojetí – poznávání lidí D- 19.a 20. stol. dějiny umění, evropské umění

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Vliv reklamy na jedince, znalost reklam v TV a v tiskové formě. Současné tendence v reklamě. Reklamní studia. Použití reklam na internetu. Vytvoření reklamy na vlastní výrobek (i smyšlený). Reklama v animované formě. Ogilvy – kniha O REKLAMĚ.	**MKV** – multikulturalita **OSV** – kreativita
K tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Využití digit. fotoaparátu, export z fotoaparátu do PC, následná úprava fotografií v PC programech. Export, komprimace, odeslání v souboru. Užití základních grafických programů. Základy animované tvorby. Ukázky animované tvorby, historie i současnost.	
Užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Uplatnění subjektivity ve viz. obr. vyjádření (např. práce s písmem, fantazijní variace na základní tvary písmen, vytvoření zvířete z písmen, koláž. .	
Uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace viz.obr.vyjádření.	Práce s uměleckým dílem. Výtvarné experimenty s reprodukcemi uměl.děl., hledání kompozice, detailu, základních geometr. tvarů, zvětšování detailu, skládání, dotváření kresbou a barvou. Roláž. Např. čeští dětští ilustrátoři – Zmatlíková	
Využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické cítění.	Užitá grafika. Písmo – styly a druhy písma. Vlastní písmo. Vlastní značka vytvořená z iniciál. Tematické práce. Výroba transparentů.	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací.	Odstín – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly. Využití barev ve volné tvorbě i v praktickém užití (např. oděv, design, interiéry) Malba na různé materiály např. lepenka, sklo, kámen a dřevo. Orientální umění a barevnost.	
Uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů.	Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru – horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta.	
Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, plastiky, své představy dokáže převést do objemových rozměrů.	Plastická a prostorová tvorba. Společná práce ve skupině na jednom objektu – koordinace, komunikace, asertivita (např. společná plastika). 3D objekt z přírodních materiálů.	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků.	Kresebné etudy. Etudy s linií jako výtvarným prostředkem. Stínování, šrafování, budování prostoru v kresbě. Kresba přírodnin. Vržený stín.	**OSV** – rozvoj schopností poznávání
Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Různé druhy perspektivního zobrazení (podhled, nadhled, rovnoběžné promítání).	
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě.	ČJ - ex libris **OSV** – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z ostatních zkušeností a prožitků	Historie umění, nejznámější autoři a díla, interpretace známých děl. Práce s uměleckým dílem. Na příkladech konkrétních děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjádření. Pozorují, porovnávají a zařazují do historických	**VMEGS** – jsme Evropané **OSV** – sebepoznání a sebepojetí

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
	souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika). Gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus. Kresebné, malebné a kombinované etudy na architekturu a nejznámější památky daného období.	**VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá Výtvarný projekt - Cestujeme po Evropě Z **-** mapa světa, obal Země D - renesance - objev perspektivy Výtvarný projekt - renesance a její doba
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření. Porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě. Konkrétní a abstraktní umění. Pablo Picasso, kubismus a -ismy.	
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů¨.	Ukázky děl, využití www stránek, publikací o výtvarném umění. Diskuze. Osobní postoj v komunikaci. Zdůvodňování. Historické, sociální a kulturní souvislosti. Utváření a uplatnění komunikačního obsahu. Vysvětlování a obhajoba výsledků své vlastní tvorby s respektováním záměrů autora.	
Rozvíjí se v estetickém cítění – využívá dekorativních postupů.	Tematické práce – Podzim, Vánoce, Velikonoce – jak se slaví v jiných zemích, zvyky, Vhodné písmo, užitá grafika. Výroba pohlednic, přání. Dekorativní práce. Reklama a propagační prostředky – plakát.	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi	Práce s netradičními materiály a kombinované techniky. Zapojení ostatních smyslů do volné tvorby. Akční tvar malby a kresby, komix, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	Správná technika malby, zvládnutí větší plochy, akvarel, pastel, Krajinářské školy 19. stol.	
Užívá perspektivních postupů	Lineární perspektiva	
K tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Využití digit. Fotoaparátu popř. kamery, export z fotoaparátu do PC, následná úprava fotografií v PC programech. Export, komprimace, odeslání v souboru. Užití základních grafických programů. www stránky, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě. Seznámení s tabletem a využitím tabletu. Pixilace.	
Orientuje se v grafických technikách.	Tisk z výšky, hloubky, plochy, linoryt, monotyp, tisk z koláže, papíroryt.	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání Uplatňuje osobitý přístup k realitě	Techniky kresby - tužka, perko, uhel, rudka Dynamická kresba (např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy) Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty)	**EV** – vztah člověka k prostředí
Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Komplementární barvy - textura Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami Kontrast – barevný, světelný (např. nenarozené mládě)	
Orientuje se v grafických technikách - zvládá tisk z výšky	Tisk z výšky, plochy, hloubky (např. PF, ex libris)	
Rozlišuje obsah viz. obr. vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace viz. obr. vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní,	Práce s uměleckým dílem - umění 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol. (např. kubismus, surrealismus, impresionismus) Seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performance, videoart,	**VMEGS** – jsme Evropané D - historické souvislosti 20. stol. HV - výtvarné směry 20. stol. promítající se v hudbě

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	multimedia, akční umění – akční tvar malby a kresby, land-art, happening) Při práci s um. dílem hledají a pojmenovávají základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnávají rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.)	**OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika Výtvarná řada - výtvarné trendy 20. stol
Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a ve vztazích	Společná práce - komunikace Vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn (např. Jaká byla léta minulá? - graf, svět po zemětřesení)	**OSV** – komunikace **EV** – ekosystémy
Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly Uplatňování subjektivity ve viz. obr. vyjádření Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí (např. Já - kombinovaná technika - plastika, asambláž, koláž)	**OSV** – sebepoznání a sebepojetí
K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - a učí se s nimi zacházet	Animovaný film - spolupráce, komunikace Reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály)	
Užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí - rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí	**OSV** – sebepoznání a sebepojetí

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé Zvládá zachycení pomíjivého okamžiku – skicování	Prostorová tvorba – modelování (např. dotváření náhodného tvaru podle svých fantazijních představ - působivé barevné kombinace – chiméra) Práce v plenéru. Krajinomalba, frotáž	**EV** – vztah člověka k prostředí

6., 7., 8. a 9. ročník: Žáci zaznamenávají, sledují, dokumentují a prezentují proměny vlastního výtvarného vývoje, tvoří záznamy pozorování, vytvářejí sbírky. Třídí a systematizují obrazový materiál podle své osobní inklinace. Využívají dostupná média a technické prostředky (kopírku, magnetofon, fotoaparát, skener, internet, mikroskop, …). Některé výtvarné činnosti doplňují písemným projevem.

Osvojují si schopnost výtvarné výpovědi - jejího hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu, vyjadřování se k tvorbě vlastní i ostatních - tolerance k rozdílným způsobům výtvarného vyjadřování. Jsou schopni hodnotit, obhájit a zdůvodnit vlastní výtvarnou výpověď.

5.8. Člověk a zdraví

5.8.1. Člověk, podpora a ochrana zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Jedná se o integrovaný předmět určený pro 8. ročník, který je realizován v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně. Jedna hodina je z časové dotace Výchovy ke zdraví a 1 hodina z disponibilní časové dotace. Navazuje na předmět Přírodopis v 6. a 7. ročníku. Problematika vlivu životního prostředí na zdraví člověka se dále objevuje v obsahu učiva Přírodopisu v 9. ročníku.
Žákům jsou předávána témata Biologie člověka, Obecná biologie a genetika, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Hodnota a podpora zdraví.
Učivo tohoto předmětu zprostředkovává žákům základní poznatky o stavbě lidského těla a dědičností, rozvíjí u nich odpovědnost za ochranu vlastního zdraví i pozitivní vztah k druhým, dotýká se problematiky vlivu prostředí na lidský organismus.
S obsahem tohoto integrovaného předmětu souvisí i průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (sociální a mravní aspekt zdravotních témat), Mediální výchova (správné posuzování reklam a mediálních článků spojených s výživou), Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Výchova demokratického občana.
Prostřednictvím předmětu žák pokračuje v osvojování dovednosti práce s mikroskopem i prostředky výpočetní techniky, orientace v základních pojmech a posuzování možných důsledků nevhodného chování na lidské zdraví. Žák by měl dokázat vyslovit svůj vlastní názor v rámci drobné projektové práce související se zdravým životním stylem. Někteří žáci dále mohou rozvíjet své znalosti v rámci povinně volitelného předmětu Domácnost v tématech souvisejících s výživou. Žák si dále osvojuje znalosti ze zdravovědy a chování za mimořádných událostí (živelné pohromy, únik nebezpečných látek) a v rámci podzimního a jarního Cvičení v přírodě si připomene činnosti související s těmito tématy, které se učí i při praktických cvičeních ve škole.
Během besed s odborníky v rámci minimálního preventivního programu se žáci dále seznamují s poznatky ze zdravovědy i zdravého životního stylu, také během aktivizujících her ve výukových programech z nabídky Centra ekologické výchovy.
Z nadstavbového učiva jsou žákům zadávány referáty, je jim nabízena možnost porovnat své znalosti i schopnosti v soutěžích.
Výuka tohoto předmětu probíhá ve třídách, především v odborné pracovně přírodopisu.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vybírat vhodné způsoby a metody pro efektivní proces učení
- nabízet dostatek informačních zdrojů
- podněcovat žáky k chápání obecně užívaných termínů, znaků a symbolů, aby je mohl využívat v procesu učení
- vést žáky k posouzení vlastního pokroku a zhodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
- vést žáky k samostatnému pozorování jevů z praktického života, vyhodnocování a volbě vhodných postupů při řešení
- učit žáky svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

- vést žáky k bezpečnému užívání termínů a symbolů
- učit žáky jasně formulovat svůj názor, zapojit se do diskuze
- seznamovat žáky i s neverbálními prvky komunikace: zvuky, obraz. materiály, gesta

Kompetence sociální a personální

- využívat skupinovou práci při praktických cvičeních
- učit žáky diskutovat, umět naslouchat jiným
- podporovat sebedůvěru i vědomí možností ovlivňovat své zdraví
- vysvětlovat odlišnost ve vztazích obou pohlaví

Kompetence občanské

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k životnímu prostředí
- vést žáky k toleranci k druhým lidem a vzájemné pomoci
- seznamovat je s riziky sociálně patologických jevů v souvislosti s ochranou vlastního zdraví
- učit žáky, jak se chovat v krizových situacích
- vést žáky k tomu, aby v případě potřeby uměli pomoci druhým
- snažit se dát příležitost k prokázání praktických dovedností ochránit zdraví své i ostatních

Kompetence pracovní

- vést žáky k propojení znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí se životem

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Člověk, podpora a ochrana zdraví

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny savců, jejich základní vnější a vnitřní stavbu, určuje vybrané druhy savců	Třída savci	
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Původ a vývoj člověka, lidské rasy, rasismus	**MKV** - etnický původ - lidské vztahy Ze – lidské rasy
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí vztahy	Soustava opěrná (lebka, páteř, hrudník, kostra končetin, stavba kostí a její růst) Soustava pohybová Soustava oběhová (krevní oběh, činnost srdce a krevní tlak, cévy, krev, míza a tkáňový mok, krevní skupiny a transfuze) Soustava dýchací Soustava trávicí Soustava vylučovací (kůže, ledviny) Soustava nervová Soustava smyslová Soustava rozmnožovací	D – vývoj člověka Tv – pohybová činnost, zátěž organismu F – oko, ucho, šíření zvuku
Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	Ontogeneze člověka (oplození, nitroděložní vývin, vývin po narození)	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Vztahy ve dvojici (sexuální dospívání, rodičovství, antikoncepce)	Doporučená beseda s odborníkem
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	Základy genetiky	
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	Onemocnění dýchacích cest	
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Nakažlivé nemoci, epidemie, civilizační choroby Obrana organismu proti infekci Bezpečné způsoby chování	
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání		

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
		Beseda s odborníkem (preventivní program) Ov, Domácnost Tv

5.8.2. Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví je zařazen do šestého ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Přináší žákům základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví a být za ně zodpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vtazích mezi lidmi.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žák

Kompetence k učení

- Žák vyhledává a třídí informace, které se týkají problematiky ochrany a podpory zdraví, orientace v nabídce informací o zdraví
- záměrné pozorování žáků svého okolí, identifikace nebezpečných míst v jejich okolí, popis rizikových situací, v nichž se mohou ocitnout, preventivní strategie ochrany zdraví

Kompetence k řešení problémů

- umožnit žákům využívat vlastní zkušenosti, prezentovat své stanovisko, srovnávat své názory s názory ostatních
- diskutovat o odpovědnosti člověka za zdraví, hodnotit důsledky pozitivních i negativních vlivů na zdravotní stav člověka

Kompetence komunikativní

- vyžadovat při komunikaci ve výuce souvislé odpovědi na zadané otázky, rozšiřovat komunikaci o účelové způsoby jednání spojené s ochranou zdraví a o neverbální způsoby komunikace spojené se zajištěním bezpečnosti (hesla, signály)
- podpora kultivovaného chování k opačnému pohlaví
- rozvíjet specifické dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi (odmítání návykových látek, zvládání krizových situací)

Kompetence sociální a personální

- prací ve skupinách umožňovat rozvíjet interakční vztahové dovednosti důležité pro život (aktivní naslouchání, obhajování stanoviska, komunikování v týmu, vedení v týmu, podřízení se, kooperace v týmu)
- vytvářet pocit spolupráce, oceňovat postřehy žáků při hodnocení vhodných i nevhodných návyků a přístupů k podpoře zdraví, podporovat týmovou spolupráci

Kompetence občanské

- zdůrazňovat rovnost lidí, potřebu jejich vzájemné spolupráce, ohleduplnost k osobám handicapovaným, ke starším, nemocným lidem, k těhotným ženám

- vést žáky k odpovědnému rozhodování a pohotovému jednání v situacích úrazu, náhlého ohrožení zdraví apod.

Kompetence pracovní

- vést žáky k formování důležitých pracovních vlastností (vytrvalost, odvaha, odpovědnost, cílevědomost)
- rozvíjením hrubé i jemné motoriky přispívat k pracovní zručnosti i k bezpečnosti a ochraně zdraví při pracovních činnostech

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák: - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	**Co víme o zdraví** - zdraví, zdravý způsob života - faktory ovlivňující zdravotní stav - příklady negativních vlivů - vliv životního prostředí na zdraví - zdravotní péče preventivní a léčebná	**OSV** - rozvoj schopností poznávání
- <u>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</u> - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního	**Já a moji blízcí** - já jako zdroj informací o sobě - sebepoznávání a sebepojetí - můj domov, moje rodina - naše třída - vzájemné poznávání ve skupině - pozorování a aktivní naslouchání - spolupráce a kooperace	Označené výstupy a učivo (podtrženo) - zařazeny v Ov

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně	**Jak pečovat o zdraví** - běžné nemoci a jejich příznaky - infekční nemoci, cesty přenosu - ochrana před nemocemi, úrazem - zásady první pomoci, domácí lékárnička **Můj pracovní den** - režim dne školáka - hygiena tělesní a duševní - osobní hygiena - hygiena odívání - volný čas a podpora zdraví - bezpečné trávení volného času **Zdraví na talíři** - zásady zdravé výživy - pestrá strava - denní stravovací a pitný režim - nákup a skladování potravin - pyramida výživy - zásady společenského chování u stolu **Riskovat se nevyplácí** - rizika ohrožující zdraví - zneužívání návykových látek - kouření, pití alkoholu, škodlivé účinky na zdraví - pravidla užívání léků - rizika při neodborném zacházení s chemickými látkami používanými v domácnosti	**OSV** - komunikace v různých situacích (odmítání, vysvětlování, přesvědčování)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - <u>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</u> - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	- odmítání návykových látek - návykové látky a zákon - reklamní vlivy **Nenechat si ublížit** - bezpečné chování při různých činnostech s vrstevníky - způsoby chování, které podporují dobré vztahy - agresivita, šikanování, týrání, sexuální zneužívání dětí - brutalita a jiné forma násilí v médiích - přivolání pomoci, linky důvěry, krizová centra - ohrožení v důsledku mimořádných událostí (živelná pohroma) **Dospívání – období velkých změn** - dětství, puberta, dospívání - lidské tělo, rozdíly v pohlaví mezi mužem a ženou - hygiena dívek a hygiena chlapců v období dospívání- - změny v období dospívání (anatomické, fyziologické, emocionální	Označený výstup a učivo (podtrženo) – zařazen v Ov

Výuka Výchovy ke zdraví je doplněna o besedy s odborníky v rámci preventivního programu na škole.

5.8.3. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

V 1. - 5. ročníku budeme využívat časové dotace 2 hodiny týdně.
Cílem je dovést žáky ke zdravému životnímu stylu, utužování zdraví prostřednictvím fyzických aktivit, návyků, zdravé výživy, psychohygienou, otužováním, zařazováním prvků zdravotní tělesné výchovy, plaváním a vybranými cviky jógy. Chceme vést žáky ke vzájemnému respektu, komunikaci, spolupráci, dodržování sportovní etiky a jednání fair-play. Dále k rozvoji estetického cítění, rytmizaci, k vyjádření pocitů a nálad pohybem. Vést je k odvaze, vytrvalosti a posilovat sebedůvěru jednotlivce, respektovat kolektiv, dodržovat bezpečnost.
Uplatňované metody a formy – skupinová výuka, individuální přístup, výklad, ukázka, pokus.
Tělesná výchova je realizována převážně v tělocvičně, dále na školním hřišti, v plaveckém bazénu, na dopravním hřišti, při cvičení v přírodě, na škole v přírodě, při školní olympiádě a sportovních soutěžích.
Tělesná výchova je provázána s dalšími předměty – hlavně s prvoukou a přírodovědou.
Vzdělávací obsah je zaměřen na:

- činnosti ovlivňující zdraví (příprava organizmu před cvičením, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, sval. koordinace, hygieny a bezpečnosti)
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností (pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy, úpoly, základy atletiky, sport. her, turistiky, plavání a dalších pohybových činnostech)
- činnosti podporující pohybové učení (komunikace v Tv, organizace, jednání a chování fair-play, pravidla pohyb. činností, her, závodů a soutěží, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací)

Mimo hodiny Tělesné výchovy můžeme žákům nabídnout další sportovní aktivity v odpoledních hodinách ve školní družině nebo v kroužcích (aerobic, florbal).
Žáky dále směrujeme do sportovních oddílů, klubů a sportovně zaměřených škol. Zvláštní péče je věnována žákům s tělesným postižením (pomoc učitele, spolužáků, asistenta).
Významné sportovní výkony a účast na soutěžích je dokumentována a prezentována školním rozhlasem a na internetových stránkách školy.
V Tělesné výchově na I. stupni budeme realizovat průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (zvláště v podtématech kooperace a kompetice, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena a kreativita) a Multikulturní výchova (podtéma lidské vztahy).

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák si osvojí základní tělovýchovné názvosloví
- žák cvičí podle pokynů učitele
- žák za pomoci učitele sleduje svůj fyzický výkon a učí se jej hodnotit
- žák chápe souvislost mezi fyzickou a psychickou pohodou

Kompetence k řešení problémů

- žák uplatňuje zásady bezpečnosti, adekvátně na ně reaguje a řeší je
- pomáhá řešit problémy spojené s nesportovním chováním

- žák se za pomoci učitele orientuje v taktice individuálních i kolektivních sportů

Kompetence komunikativní
- žák přijímá a také dává povely
- žák spolupracuje při kolektivních hrách a soutěžích
- žák oceňuje přínos druhých a jejich výkony

Kompetence sociální a personální
- žáky dodržuje pravidla a jedná v duchu fair-play
- žák ve skupině spolupracuje, v rámci kolektivních sportů dodržuje taktické pokyny, kooperuje se spoluhráči

Kompetence občanské
- žák posiluje svou vůli a zlepšuje zdatnost
- žák kriticky myslí, hodnotí své výkony i chování
- žák se částečně podílí na vytváření hodnotící škály

Kompetence pracovní
- žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti
- svým chováním minimalizuje rizika spojené s činnostmi v tělesné výchově, ale i v běžném životě
- žák správně a bezpečně používá tělovýchovné nářadí a náčiní

Kompetence digitální
Na konci základního vzdělávání žák:
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy
- získává, vyhledává informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Zvládá cviky pro zahřátí, uvolnění, protažení a posílení organismu Je si vědom významu pohybové činnosti pro zdraví, správné držení těla, dýchání.	Příprava organismu ke sportovnímu výkonu v hodinách TV i jiných předmětech v rámci hygieny učebního procesu – cvičení průpravná, vyrovnávací, kondiční, relaxační, zdravotně zaměřené činnosti, rytmický a taneční projev - základy estetického cítění	Prv - péče o své zdraví, hygienické návyky, základy správného držení těla
Zná hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti i v přírodě. Dodržuje pravidla bezpečnosti. Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	Základní zásady bezpečného pohybu a chování při sportu	Prv - dodržování bezpečnosti při TV činnostech
Zvládne kotoul vpřed a přípravu kotoulu vzad, jednoduchá cvičení na žebřinách, cvičení na lavičkách, umí skákat přes švihadlo.	Základy gymnastiky – akrobacie - kotouly - průpravné cviky skoky přes švihadlo, základy šplhu o tyči Rytmická a kondiční cvičení s hudbou a tancem	
Zvládá nízký start, princip štafetového běhu. Zná techniku hodu míčkem. Zvládne skok daleký z místa, nacvičuje skok s rozběhem	Základy atletiky-rychlý běh na 20-50m, skok do dálky z místa, hod míčkem, rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích. Je schopen soutěžit v družstvu. Zná a dodržuje základní pravidla her, jedná v duchu fair – play. Uvědomuje si následky porušení pravidel pro sebe i družstvo Zná význam sportování pro zdraví, projevuje snahu zlepšovat pohybové dovednosti, má radost z pohybu. Učí se respektovat osoby se zdravotním handicapem	Základy sportovních her - míčové hry - držení míče, přihrávky, zjednodušená pravidla pohybové hry - pro osvojování manipulace s předměty, zdokonalování pohybových dovedností, rozvoj soutěživosti, relaxace	Cvičení v přírodě - prvky turistiky, orientace, zásady první pomoci Sportovní dopoledne - uplatnění návyků a dovedností získaných v hodinách TV - radost z pohybu a hry

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Význam pohybu pro zdraví	
Zná základní přípravu organismu před pohybovými aktivitami Zvládá cviky pro zahřátí, uvolnění, protažení a posílení organismu Je si vědom významu pohybové činnosti pro zdraví, správné držení těla, dýchání, zná kompenzační a relaxační cviky a využívá nabízené příležitosti, snaží se vyjádřit melodii pohybem	Příprava organismu ke sportovnímu výkonu v hodinách TV i jiných předmětech v rámci hygieny učebního procesu – cvičení průpravná, vyrovnávací, kondiční, relaxační, zdravotně zaměřené činnosti, rytmický a taneční projev - základy estetického cítění	Prv - péče o své zdraví, hygienické návyky, základy správného držení těla
Zná a užívá tělovýchovné pojmy - názvy TV činností, sportovních pravidel, soutěží, zná TV nářadí a náčiní Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy. Reaguje na základní povely a pokyny k osvojované činnosti a její organizaci Používá vhodné sportovní oblečení a obuv	Poznatky z TV a sportu, tělovýchovné pojmy, pokyny, popis činností – komunikace, základní zásady bezpečného pohybu a chování při sportu	Prv - dodržování bezpečnosti při TV činnostech

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Zvládne kotoul vpřed a kotoul vzad, jednoduchá cvičení na žebřinách, cvičení na lavičkách, umí skákat přes švihadlo a podbíhat dlouhé švihadlo	Základy gymnastiky – akrobacie - kotouly, přeskok - průpravné cviky, hrazda, kladinka, skoky přes švihadlo, základy šplhu o tyči (nářadí a náčiní odpovídající velikosti a hmotnosti), úpoly	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích Zvládá vybíjenou se zjednodušenými pravidly. Zná a dodržuje základní pravidla her. Jedná v duchu fair – play Uvědomuje si následky porušení pravidel pro sebe i družstvo Učí se respektovat osoby se zdravotním handicapem	Základy sportovních her - míčové hry - držení míče, přihrávky, pohybová tvořivost, zjednodušená pravidla. Pohybové hry - pro osvojování manipulace s předměty, zdokonalování pohybových dovedností, rozvoj soutěživosti, relaxace Plavání	**OSV** - kooperace a kompetice (spolupracuje ve dvojici, v družstvu)
Zná význam sportování pro zdraví	Přípravný plavecký výcvik – adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, dýchání, splývání, hygiena plavání, hry ve vodě Turistika, orientace, zásady první pomoci vztah ke sportu - zásady chování a jednání v duchu fair – play	Cvičení v přírodě - prvky turistiky, orientace, zásady první pomoci Sportovní dopoledne - uplatnění návyků a dovedností získaných v hodinách TV - radost z pohybu a hry

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Zvládá cviky pro zahřátí, uvolnění, protažení a posílení organismu Uplatňuje hlavní zásady hygieny při pohybových činnostech ve známých prostorech školy Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci Dodržuje pravidla bezpečnosti Používá vhodné sportovní oblečení a obuv Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Příprava organismu ke sportovnímu výkonu v hodinách TV i jiných předmětech v rámci hygieny učebního procesu – cvičení průpravná, vyrovnávací, kondiční, relaxační, zdravotně zaměřené činnosti Pozná TV nářadí a náčiní Poznatky z TV a sportu, tělovýchovné pojmy, pokyny, popis činností - komunikace, základní zásady bezpečného pohybu a chování při sportu Základy gymnastiky – akrobacie - kotouly, přeskok - průpravné cviky, odraz z trampolíny, skoky přes švihadlo, (nářadí a náčiní odpovídající velikosti a hmotnosti), úpoly, stoj na rukou s dopomocí Základy atletiky - rychlý běh na 50m, skok do dálky s rozběhem, hod kriketovým míčkem, rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace Základy sportovních her - míčové hry - držení míče, přihrávky jednoruč i obouruč, driblink	Prv - péče o své zdraví, hygienické návyky, základy správného držení těla Prv - dodržování bezpečnosti při TV činnostech ČJ – přesné vyjadřování **OSV** – psychohygiena (relaxace, odbourávání stresových situací apod.) VV – proporce postavy, vyjádření pohybu MA – měření délky, bodové hodnocení

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Dodržuje základní pravidla her, jedná v duchu fair – play	Pohybové hry - pro osvojování manipulace s předměty, zdokonalování pohybových dovedností, rozvoj soutěživosti, relaxace	
Zná význam sportování pro zdraví, projevuje snahu zlepšovat pohybové dovednosti, má radost z pohybu. Respektuje osoby se zdravotním handicapem	Zásady první pomoci vztah ke sportu - zásady chování a jednání v duchu fair – play	Cvičení v přírodě - zásady první pomoci Sportovní dopoledne - uplatnění návyků a dovedností získaných v hodinách TV - radost z pohybu a hry
Zvládne techniku jednoho plaveckého stylu	Základní plavecká výuka – základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání, prvky sebezáchrany	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 4. - 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	Význam pohybu pro zdraví – délka a intenzita pohybu. Příprava organismu, uklidnění, protahovací a napínací cvičení. Základní techniky pohybu na bruslích. Rytmické a kondiční formy cvičení.	
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná a kompenzační cvičení, relaxační cvičení.	**OSV** – psychohygiena
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her.	Pohybové hry s různým zaměřením. Pravidla zjednodušených osvojených pohybových činností.	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	Hygiena při TV- oblečení, obutí. Bezpečnost při pohybových činnostech ve cvičebním prostoru, v šatnách, umývárnách, nářaďovnách. První pomoc v TV. Prvky sebezáchrany při plavání a pomoci tonoucímu. Základní organizace v prostoru při činnostech.	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti. Jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení. Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy. Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky. Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace.	Měření a posuzování pohybových dovedností – pohybové testy, měření výkonů. Základy sportovních her – spolupráce ve hře, utkání minisportů. Základy pohybových her. Zásady jednání a chování, olympijské ideály a symboly. Komunikace v TV, zákl. tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Netradiční pohybové hry a aktivity. Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky. Základy gymnastiky – akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí. Základy atletiky- rychlý běh, vytrvalostní běh, skok do dálky, výšky, hod míčkem. Turistika a pobyt v přírodě, táboření, ochrana přírody. Zdroje informací o pohybových činnostech.	KV – mezilidské vztahy

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultury žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační a sportovní využití pohybu v rámci školy a i mimo školní docházku.
V Tělesné výchově žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k zvládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí, k seznámení s návody pro pohybovou prevenci a nápravy jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení a pro zdravý rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i odpovědnost za zdraví své a svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti, zdravotní a pohybové omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných. Tyto své schopnosti pak aktivně využívat a ovlivňovat. Toto vše vede žáky ke spontánnímu pohybu, k vlastní pravidelné realizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě.
Výuka od 6. ročníku probíhá odděleně, tzn. zvlášť chlapci a dívky. Některé činnosti se však v hodně spojují např. lyžování, turistika.
Tělesné výchově jsou věnovány v 6. – 9. ročníku dvě hodiny týdně. Aby si žáci ještě lépe mohli ověřit a upevnit pohybové dovednosti a schopnosti, jsou jim nabízeny i další formy pohybových činností v zájmových kroužcích a celodenní pohybové programy.
Do předmětu Tělesná výchova je zařazeno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák si osvojí základní tělovýchovné názvosloví
- žák cvičí podle pokynů učitele
- žák za pomoci učitele sleduje svůj fyzický výkon a učí se jej hodnotit
- žák chápe souvislost mezi fyzickou a psychickou pohodou

Kompetence k řešení problémů

- žák uplatňuje zásady bezpečnosti, adekvátně na ně reaguje
- pomáhá řešit problémy spojené s nesportovním chováním
- žák se za pomoci učitele orientuje v taktice individuálních i kolektivních sportů

Kompetence komunikativní

- žák přijímá a také dává povely
- žák spolupracuje při kolektivních hrách a soutěžích
- žák oceňuje přínos druhých a jejich výkony

Kompetence sociální a personální

- žáky dodržuje pravidla a jedná v duchu fair-play
- žák ve skupině spolupracuje, v rámci kolektivních sportů dodržuje taktické pokyny, kooperuje se spoluhráči

Kompetence občanské

- žák posiluje svou vůli a zlepšuje zdatnost
- žák kriticky myslí, hodnotí své výkony i chování
- žák se částečně podílí na vytváření hodnotící škály

Kompetence pracovní

- žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti
- svým chováním minimalizuje rizika spojené s činnostmi v tělesné výchově, ale i v běžném životě
- žák správně a bezpečně používá tělovýchovné nářadí a náčiní

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- získává, vyhledává informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 6. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Správné držení těla, kloubní pohyby, dýchání, preventivní pohybová činnost.	**OSV** - sebepoznání a sebepojetí
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Pohybové hry, závody, sporty, doplňkové sporty, hry, doplňkové sportovní hry, atletika, gymnastika, úpoly, sebeobrana, cvičení s hudbou	
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Komunikace v Tv	**OSV** - kooperace a kompetice
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	Historie a současnost OH, MOV, ČOV, ODM, týmová hra	**OSV** - psychohygiena
Dohodne se na spolupráci, jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.		

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže. Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	Práce s výsledky, doplňování dat, statistické zjišťování, organizace Celkové posilování těla Drogy a jiné škodliviny Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek Zásady bezpečného používání sportovních potřeb a nářadí	**OSV** - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

5.9. Člověk a svět práce

5.9.1. Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tento předmět se vyučuje na I. stupni po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost. Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na I. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem
- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů
- jednoduché pracovní činnosti a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti
- práce se stavebnicemi
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce
- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné pokojové rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů
- pravidla správného stolování
- jednoduchá úprava stolu
- příprava jednoduchého pokrmu

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.
Předmětem prolínají průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vést žáky k osvojení si základních pracovních dovednosti, učit je používat vhodné nářadí, nástroje a pomůcky
- vést žáky k praktickému osvojování práce podle návodu
- vést žáky k poznávání vlastností materiálu a surovin a jejich použitelnosti

Kompetence k řešení problémů
- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učit žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- vést žáky k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- napomáhat žákům při rozšiřování slovní zásoby v oblasti pracovního nářadí, nástrojů a pomůcek
- učit žáky popsat postup práce
- vést žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- učit žáky respektovat nápady druhých, učit je spolupracovat ve skupině

Kompetence občanské

- vytvářet u žáků pozitivní vztahy k práci
- vést žáky k odpovědnosti za kvalitu svých výsledků práce
- umožnit žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své výrobky

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny
- vést žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňovat rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby jim v činnosti pomáhat
- učit žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy
- získává, vyhledává informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Práce s drobným materiálem vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu a předlohy	• vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) • jednoduché pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce • lidové zvyky, tradice, řemesla -papír- stříhání, trhání, překládání, mačkání, obkreslování - přírodniny – lepení, skládání, navlékání - textil – stříhání, nalepování	PRV, M, Vv • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Environmentální výchova
Konstrukční činnosti zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů • práce s návodem, předlohou	
Pěstitelské činnosti pečuje o nenáročné rostliny	• pěstování pokojových rostlin, otírání listů a zalévání	
Příprava pokrmů chová se vhodně při stolování	• pravidla správného stolování	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
<u>Práce s drobným materiálem</u>		
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Mačkáním, trháním, lepením, stříháním, překládáním papíru vytváří jednoduché prostorové tvary	Prv
Pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	Navlékání, aranžování a dotváření přírodniny Navlékání jehly, uzel, stříhání a slepení textilu, zadní stech, přišití knoflíku, jednoduchý textilní výrobek	Vv
<u>Konstrukční činnosti</u>		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Montáž a demontáž stavebnicových prvků	
<u>Pěstitelské práce</u>		
Pečuje o nenáročné pokojové rostliny	Otírání listů, zalévání a kypření	Prv
<u>Příprava pokrmů</u>		
Chová se vhodně při stolování	Příprava tabule pro jednoduché stolování	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
<u>Práce s drobným materiálem</u> Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	Mačkáním, trháním, lepením, stříháním, překládáním papíru vytváří jednoduché prostorové tvary Navlékání, aranžování a dotváření přírodniny Navlékání jehly, uzel, stříhání a slepení textilu, zadní stech, přišití knoflíku, jednoduchý textilní výrobek	**OSV** - kreativita
<u>Konstrukční činnosti</u> Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Montáž a demontáž stavebnicových prvků	
<u>Pěstitelské práce</u> Pečuje o nenáročné pokojové rostliny Provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	Základní podmínky pro život rostlin, pěstování ze semen v místnosti	Prv
<u>Příprava pokrmů</u> Chová se vhodně při stolování Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
	Práce s drobným materiálem	
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	-vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, aj.) -jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	Kolektivní práce
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	-lidové zvyky, tradice, řemesla	
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	-pracovní pomůcky a nástroje	
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	-poučení o bezpečnosti při práci a poskytnutí první pomoci	
		VV, přírodověda
	Konstrukční činnosti	
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	-práce se stavebnicemi (plošné, konstrukční, prostorové)	
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	-práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	-poučení o bezpečnosti při práci a poskytnutí první pomoci	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	**Pěstitelské činnosti** -základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování pokojových rostlin -pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě -pěstování pokojových rostlin -pomůcky, nástroje a nářadí -poučení o bezpečnosti při práci a poskytnutí první pomoci	
Orientuje se v základním vybavení kuchyně Připraví samostatně jednoduchý pokrm Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	**Příprava pokrmů** -seznámení se základním vybavením kuchyně -technika v kuchyni Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování -poučení o bezpečnosti při práci a poskytnutí první pomoci	Přírodověda

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
	Práce s drobným materiálem	
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	-vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) -jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	-lidové zvyky, tradice, řemesla	
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	-pracovní pomůcky a nástroje (funkce a využití)	
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	-poučení o bezpečnosti při práci a poskytnutí první pomoci	
	Konstrukční činnosti	
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	-práce se stavebnicemi (plošné, konstrukční, prostorové), sestavování modelů	
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	-práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	-poučení o bezpečnosti při práci a poskytnutí první pomoci	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
	Pěstitelské činnosti	
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	-základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování pokojových rostlin -pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	-pěstování pokojových rostlin -rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	-pomůcky, nástroje a nářadí	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	-poučení o bezpečnosti při práci a poskytnutí první pomoci	
	Příprava pokrmů	
Orientuje se v základním vybavení kuchyně	-seznámení se základním vybavením kuchyně -technika v kuchyni (historie a význam)	
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	Výběr, nákup a skladování potravin	
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	-poučení o bezpečnosti při práci a poskytnutí první pomoci	

Podle aktuální nabídky exkurze do dílen SPŠ Otrokovice.

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Oblast Člověk a svět práce se realizuje na druhém stupni ZŠ prostřednictvím předmětu Pracovní činnosti v každém ročníku jednu hodinu týdně.
Výuka Pracovních činností otevírá žákům možnosti získat nezbytný soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném každodenním životě. Svými formami výuky a vymezeným obsahem učiva, využíváním znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání i zkušeností nabytých v běžném životě, formuje osobnost žáků a rozvíjí jejich praktické pracovní dovednosti, motorické i tvořivé schopností. Vzdělání v této oblasti směřuje k tomu, aby žáci zvládli jednoduché pracovní postupy v rámci zásad a pravidel bezpečnosti práce, naučili se pracovat s různými materiály, osvojili si základní pracovní návyky, naučili se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.
Obsah učiva je určen všem žákům, proto není nutné pro výuku dělit třídu na chlapce a dívky, ale dělit ji na skupiny v rámci bezpečnostních předpisů.
Vzhledem k materiálním podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou pro výuku vybrány následující tematické okruhy:

6. ročník Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce, chovatelství, Příprava pokrmů
7. ročník Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce, chovatelství, Příprava pokrmů
8. ročník Svět práce, Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů
9. ročník Svět práce, Práce s laboratorní technikou, Příprava pokrmů

Do předmětu Pracovní činnosti jsou zařazena průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- snažit se, aby každý žák zažil pocit úspěchu a získal tak motivaci pro další zdokonalování
- dát možnost vyjádřit se k problémům a k hodnocení
- vést žáky, aby zvládli jednoduché pracovní postupy práce na zahradě, při pěstování okrasných rostlin doma a ve svém okolí, ošetřovat pokojové rostliny
- učit žáky praktickou činnost na úrovni svého věku naplánovat, organizovat: vybrat vhodné pomůcky, nástroje, připravit si pracovní místo, přemýšlet o nejvhodnějším pracovním postupu
- seznámit žáky s pracovními pomůckami a nástroji, naučit je s nimi zacházet, udržovat je a ukládat
- seznámit žáky s pěstitelským materiálem

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky provádět jednoduché pěstitelské činnosti
- provádět pozorování a pokusy na školním pozemku

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- učit je vyjadřovat se výstižně

- nabízet žákům dostatek možností v diskusi, naslouchat druhým, vhodně na ně reagovat, obhajovat svůj názor

Kompetence sociální a personální

- vytvářet pravidla před každou činností a aktivitou, respektovat tato pravidla
- podporovat rozvoj zdravého sebevědomí, vést žáky k ovládnutí a řízení svého jednání
- umožnit žákům podílet se na utváření příjemné atmosféry v kolektivu (týmu) na základě ohleduplnosti
- vést žáky, aby kladně prožívali osvojované pracovní postupy a výsledky své činnosti jako prostředek překonávání aktuálních negativních tělesných i duševních stavů vedoucí k trvalému vztahu k životnímu prostředí
- vést žáky, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí při práci a uměli je využít pro hodnotné a přátelské vzájemné vztahy

Kompetence občanské

- vést žáky k vzájemné úctě mezi sebou
- vytvářet u žáků pocit sounáležitosti se školou, reprezentovat a prezentovat školu na veřejnosti
- vést žáky k ochraně zdraví svého i ostatních, ke zvládnutí základních hygienických a bezpečnostních zásad při práci na pozemku ve známém i méně známém prostředí
- udržovat pořádek na pracovním místě

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy
- získává, vyhledává informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- vést žáky k pochopení základních algoritmů práce

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
Tematický okruh: Pěstitelské práce, chovatelství

Ročník: 6. – 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	Hygiena a bezpečnost při práci, ošetření poranění zvířetem, nebezpečí vztekliny Zelenina a zásady jejího pěstování Okrasné rostliny, úprava a vazba květin Ukládání nářadí, nářadí s krátkou a dlouhou násadou, nůž, nůžky Chovatelství – kočka, morče, křeček, akvarijní rybky Zdravotní stav chovatele, alergie na srst a peří	**EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí **OSV** - kooperace a kompetice

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
Tematický okruh: Práce technickými materiály

Ročník: 6. – 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	Organizace a bezpečnost práce, technika a volný čas	**EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí **OSV** - kooperace a kompetice
Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	Vlastnosti materiálů, užití v praxi (papír, dřevo, kov, plasty, kompozity) Jednoduché pracovní operace a postupy Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování, zneužití techniky, technika a životní prostředí	Projekt Otevřené dílny – spolupráce s SPŠ Otrokovice
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody, úloha techniky v životě člověka, tradice a řemesla	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
Tematický okruh: Svět práce

Ročník: 8. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozlišuje charakteristické znaky povolání Přiřazuje charakteristické znaky povolání vybraným profesím Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Trh práce - charakteristické znaky povolání, příležitosti trhu práce	**OSV** - kooperace a kompetice - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace
Uvědomuje si a třídí si vlastní zájmy a přání, vlastnosti, schopnosti, zdravotní a tělesné znaky	Volba profesní orientace – cesta k sebepoznání, osobní zájmy a cíle	
Posuzuje své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení Požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní	
Uvědomuje si, kde lze získat informace podstatné pro volbu povolání, učí se s těmito informacemi pracovat	Využití internetu – stránky středních škol, elektronická podoba brožur a přehledů středních škol regionu a celé ČR	
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	Poradenské služby našeho regionu – IPS ÚP, PPP	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce Seznámí se s formami a podmínkami podnikání Seznámí se s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů	Způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor, výběrové řízení Fyzická a právnická osoba, živnosti, účetnictví Pracovní smlouva, výpověď	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
Tematický okruh: Příprava pokrmů
Ročník: 6. - 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku	
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	zásady hygieny, první pomoc při úrazech v kuchyni	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Seznámí se s pravidly bezpečné práce a ochrany životního prostředí a při experimentální práci je dodržuje	Řád učebny, bezpečné zacházení s elektrickým zařízením	**OSV** - kooperace a kompetice
Učí se poskytnout první pomoc při úrazu v laboratoři	První pomoc při úrazu elektrickým proudem a jiném poranění v laboratoři	
Učí se vybírat a prakticky využívat vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	Obecná pravidla pro měření, popis měřidla (rozsah, hodnota jednoho dílku, odchylka měření) Základní laboratorní metody a postupy Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	F 6. r. - porovnávání a měření
Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	Práce s učebnicí, vlastními záznamy, výukové programy na PC, internet	
Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	Praktická měření (měření stejnosměrného napětí a proudu, jednoduchý a rozvětvený obvod, vznik indukovaného elektrického proudu, zapojení a funkce polovodičových součástek)	F 9. r. - elektromagnetická indukce, polovodiče F 8. r. - jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, elektrický proud a napětí

5.10. Volitelné předměty

Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku. Počet volitelných předmětů vypsaných vedením školy ve školním roce je závislé od počtu žáků v daných ročnících, za uplatňování zásady nabídky předmětů z co největšího počtu oblastí.
Hodinová dotace pro volitelné předměty je v 7. - 9. ročníku dvě hodiny týdně. Pokud si žák od sedmého ročníku jako volitelný předmět vybere další cizí jazyk, bude jeho výuka probíhat i v následujících dvou ročnících.
Volitelné předměty jsou zařazovány podle zájmu žáků a s ohledem na aktuální témata a na personální podmínky školy – nabídka volitelných předmětů bude provedena vždy v průběhu měsíce května a šíře nabídky je vždy aktuální pro daný školní rok

5.10.1. Domácnost

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět svou komplexností má výrazným způsobem připravit žáky na budoucí rodinný život, pozitivně ovlivnit jejich vztah k praktickým činnostem a k práci. Při výuce by žáci měli získat a upevnit si praktické a uživatelské dovednosti spojené s vedením a provozem domácnosti a osvojit si pracovní postupy při různých činnostech v domácnosti. Získat by rovněž měli základní teoretické znalosti z této oblasti. Dále by si během výuky měli vytvořit kladný postoj ke zdravému způsobu života, zvládnout dodržování základních hygienických pravidel a zásad bezpečnosti práce.
Náplň hodin a obsah učiva se bude konkrétně odvíjet od personálního obsazení vyučujícími. Hlavními tematickými okruhy tohoto předmětu jsou vedení domácnosti, provoz, vybavení a údržba bytu, příprava pokrmů, výživa člověka, zásady zdravé výživy, bezpečnost práce a první pomoc.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence komunikativní
- učit žáky rozumět různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálům
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální
- účinně spolupracovat ve skupině, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence sociální a personální
- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální
Na konci základního vzdělávání žák:
- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- získávat, vyhledávat informace
- chápat význam digitální technologie pro lidskou společnost

Vzdělávací oblast: Volitelný předmět
Vyučovací předmět: Domácnost

Ročník: 7. - 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Připravuje se na budoucí rodinný život, získává pozitivní vztah k praktickým činnostem a k práci v domácnosti. Upevňuje si postupy při praktických činnostech, vedení a provozu domácnosti. Získává teoretické znalosti z této oblasti. Obsluhuje základní spotřebiče domácnosti.	**Kuchyně** Základní vybavení kuchyně, bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů **Potraviny** Jednoduchá úprava potravin Výběr a nákup potravin, jejich skladování Příprava pokrmů studené a teplé kuchyně, moučníky	
Vytváří si postoje ke zdravému způsobu života. Seznamuje se se znalostmi o výživě člověka, jejími zásadami.	**Výživa člověka** základní pojmy, složky potravy, zásady zdravé výživy	
Dodržuje bezpečnost práce v této oblasti. Seznamuje se se zásadami první pomoci.	Zásady PP, úrazy v domácnosti	
Dodržuje hygienické pravidla a zásady. Uklízí pracovní plochy, nádobí a inventář.	Udržování čistoty a pořádku, čisticí prostředky – úklid kuchyně	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Dodržuje společenské chování, pravidla etikety a slušného stolování Připraví společenskou tabuli a dodržuje zásady při její tvorbě	**Stolování** Jednoduché prostírání – rodinný, běžný stůl Slavnostní prostírání – příprava sváteční tabule, (rodinné oslavy, Vánoce, Velikonoce – tradice, zvyky) Obsluha a chování u stolu Zdobné prvky k úpravě stolu, vazba a úprava květin **Zahraniční kuchyně** **Česká kuchyně** – tradiční jídla, regionální kuchyně	

5.10.2. Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka volitelného předmětu navazuje na výuku povinného předmětu Informatika v 6. ročníku a má jako volitelný předmět časovou dotaci 2 hodiny týdně pro žáky 7. – 9. ročníku. Výuka probíhá vždy v odborných učebnách.
Vzdělávání v daném předmětu směřuje a vede žáka k prohloubení učiva:

- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací
- Práci s různými programy, k přenášení poznatků získaných z jednoho programu na jiné
- Používání softwaru v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- Používání hardwaru a odstraňování jednoduchých závad

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učit žáky využívat základní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- učit je vyhledávat a třídit informace a využívat je v procesu učení i v praktickém životě
- ověřovat věrohodnost informací a informačních zdrojů
- používat potřebný software a e-materiály
- vést žáky k ochraně dat před poškozením, ztrátou a zneužitím

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k používání informací z různých zdrojů a vyhodnocování vztahů mezi nimi
- pracovat s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- učit žáky pracovat s textovými a grafickými editory a přenášet informace z jednoho programu do jiného

Kompetence komunikativní

- učit žáky využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem a pro prezentaci svých výsledků
- v písemném projevu používat standardně používaných zápisů, symbolů a pojmů
- učit žáky komunikovat pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- vést žáky k používání prezentačních programů a webových rozhraní

Kompetence sociální a personální

- podílet se společně s žáky na vytváření pravidel práce v týmu, učit je účinně spolupracovat ve skupině a hledat v ní svoji roli
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby umět poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učit žáky řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení, sebeúcty a sebedůvěry

Kompetence občanské

- učit žáky odmítnout útlak a hrubé zacházení, respektovat přesvědčení druhých a být schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- učit je chápat základní principy společenských norem a pracovat s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- vést žáky k tomu, aby si byli vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence pracovní

- učit žáky používat bezpečně hardware i software a poučeně postupovat v případě jejich závady
- vést žáky k ochraně dat před ztrátou a poškozením
- učit je dodržovat vymezená pravidla, plnit své povinnosti a účinně spolupracovat s učitelem
- učit žáky dodržovat zásady ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat za pomoci digitálních prostředků
- využívat digitální technologie k usnadnění práci, zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivnit či zjednodušit své pracovní postupy a zkvalitnit výsledky své práce
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Volitelný předmět
Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 7. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vyhledávání informací a komunikace		
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	**Pokročilé vyhledávání na internetu**, internetové soutěže Posuzování hodnoty a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování	Čj, Dě, Ze, Ov
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	Internet	**MeV –** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etiketa	tvorba mediálního sdělení Čj, Dě, Ze
Zpracování a využití informací		
Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	**MS Word** – pokročilé úpravy textu, vytváření vlastních prací **MS Excel** – vytváření tabulek, jednoduché vzorce, jednoduché grafy	projekty, skupinové práce, VV, Ov
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	Propojování jednotlivých programů (včetně obrázků)	
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	**MS Power Point**	vlastní prezentace, prezentace na různá témata

5.10.3. Kondiční cvičení

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Kondiční cvičení doplňuje tělesnou výchovu, její formy pohybového učení a pohybové kultury žáků, je zdrojem dovedností pro zdravotní, rekreační a sportovní využití pohybu v rámci školy a i mimo školní docházku.
V kondičním cvičení žáci nacházejí prostor k rozvíjení pohybových dovedností, k nápravám jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení nutných pro zdravý rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti. Kondiční cvičení umožňuje žákům rozvíjet vlastní pohybové možnosti a přednosti. U žáků se zdravotním a pohybovým omezením se přihlíží k jejich individualitě a posilování jejich schopností. Tyto své schopnosti se pak snaží aktivně využívat a ovlivňovat.
Toto vše vede žáky ke spontánnímu pohybu, k vlastní pravidelné realizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě.
Výuka probíhá od 7. ročníku společně chlapci i dívky, dvě hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- žák si osvojí základní tělovýchovné názvosloví
- žák cvičí podle pokynů učitele
- žák za pomoci učitele sleduje svůj fyzický výkon a učí se jej hodnotit
- žák chápe souvislost mezi fyzickou a psychickou pohodou

Kompetence k řešení problémů
- žák uplatňuje zásady bezpečnosti, adekvátně na ně reaguje a řeší je (úraz)
- pomáhá řešit problémy spojené s nesportovním chováním
- žák se za pomoci učitele orientuje v taktice individuálních i kolektivních sportů

Kompetence komunikativní
- žák přijímá a také dává povely
- žák spolupracuje při kolektivních hrách a soutěžích
- žák oceňuje přínos druhých a jejich výkony
- žák vede diskusi s učitelem

Kompetence sociální a personální
- žáky dodržuje pravidla a jedná v duchu fair-play
- žák ve skupině spolupracuje, v rámci kolektivních sportů dodržuje taktické pokyny, kooperuje se spoluhráči

Kompetence občanské
- žák posiluje svou vůli a zlepšuje zdatnost
- žák kriticky myslí, hodnotí své výkony i chování
- žák se částečně podílí na vytváření hodnotící škály

- žák se seznámí s významnými osobnostmi sportovní historie i současnosti
- žák cítí sounáležitost se školou a snaží se reprezentaci školy ve sportovních soutěžích

Kompetence pracovní

- žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti
- svým chováním minimalizuje rizika spojené s činnostmi v tělesné výchově, ale i v běžném životě
- žák správně a bezpečně používá tělovýchovné nářadí a náčiní

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy
- získává, vyhledává informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Volitelný předmět
Vyučovací předmět: Kondiční cvičení

Ročník: 7. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Vytváření pohybového návyku, jako běžné součásti života Některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Získávání správných pohybových návyků, správné držení těla, kloubní pohyblivost, správné dýchání, kompenzační cvičení. Rozvoj koordinačních schopností pomocí balančních cvičení, cvičení rovnováhy s využitím speciálních pomůcek. Rozvoj síly formou posilování vlastním tělem nebo s využitím posilovacích pomůcek. Rozvoj vytrvalosti formou pohybových her a doplňkových míčových her. Rozvoj rychlosti pomocí speciálních atletických prostředků, štafetových soutěží a her. Zásady bezpečného používání sportovních potřeb a nářadí	

5.10.4. Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný předmět se vyučuje dvě hodiny týdně a je určen pro žáky 7. – 9. ročníku. Je zaměřen na rozšiřování, třídění a upevnění slovní zásoby daného tématu. Podporuje rozvíjení schopnosti podat a přijmout informaci s porozuměním. Umožňuje získat znalosti pro obsažnější diskusi nebo dialog.
Žáci se seznámí s reáliemi Velké Británie, případně s hlavními historickými fakty země. Výuka bude doplňována sledováním filmů v původním znění a poslechem autentických nahrávek. Žáci si budou osvojovat slovní zásobu četbou knih v anglickém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence komunikativní
- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- učit žáka přirozeně reagovat v jednoduchých situacích každodenního života
- rozvíjet schopnost zadávat a porozumět otázkám a povelům v anglickém jazyce

Kompetence sociální a personální
- rozvíjet schopnost spolupráce jednotlivých žáků při práci ve skupinách

Kompetence občanské
- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích
- respektovat tradice Velké Británie, případně USA a seznamuje se s jejich kulturami

Kompetence pracovní
- pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- seznámit žáky s výkladovým slovníkem

Kompetence digitální
- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- získávat, vyhledávat informace
- využívat digitální technologie k usnadnění práce
- vytvářet digitální obsah, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- chápat význam digitální technologie pro lidskou společnost

Vzdělávací oblast: Volitelný předmět
Vyučovací předmět: Konverzace v AJ

Ročník: 7. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák - umí představit sebe a svou rodinu - umí popsat bydliště, záliby, zvyky, školu, fotografie nebo obrázky - umí stručně v jednoduchých větách popsat událost, obsah textu, co se dělo v minulosti - dokáže srovnávat a porovnávat - rozumí obsahu přiměřených textů, vyhledává v nich informace, čte nahlas - seznamuje se zvyky, svátky a reáliemi v anglicky mluvících zemích - rozumí mluvenému projevu na známá témata, pokud lidé mluví zřetelně - rozumí obvyklým nápisům a frázím - vyplní základní údaje do formulářů - používá dvojjazyčný slovník, výkladový slovník	Aktivity související s obsahem časopisu pro výuku angličtiny Vhodné webové stránky na podporu výuky angličtiny Poslech vhodných textů Základní konverzační témata	

5.10.5. Sportovní hry

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové, organizační vymezení

Vyučovací předmět sportovní hry je předmět volitelný a je vyučován v 7 – 9. ročníku druhého stupně.
Časová dotace tohoto předmětu v jednotlivých skupinách je 2 hodiny týdně.
Cílem předmětu sportovní hry je stimulovat a rozvíjet zdravotní prevenci, pohybové schopnosti, dovednosti a vědomosti, osobní vlastnosti, pozitivní postoj ke sportu a celoživotnímu pohybovému režimu.
V průběhu výuky se žáci seznamují s pravidly, nácvikem a hraním tradičních (fotbal, basketbal, volejbal,…) i méně tradičních (ringo, frisbee, badminton, …) sportovních her.
Ve výuce sportovních her se žáci rovněž seznamují se sporty handicapovaných sportovců.
Výuka sportovních her probíhá v tělocvičně v případě příznivých klimatických podmínek na venkovním hřišti.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení
- Žák vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie v herních situacích. Plánuje, organizuje a řídí hru.
- Používám obecně užívané termíny (sportovní terminologie), seznamuje se s pravidly samotné hry a chování „Fair play“ efektivně je využívá jak v samotné hře, tak v běžném životě

Kompetence k řešení problémů
- Žák vnímá nejrůznější problémové situace jak v samotné hře tak mimo ni.
- Z vlastního úsudku a zkušeností promyslí a naplánuje řešení problému
- Řeší problémy samostatně (herní činnosti jednotlivce), ve dvojicích (herní kombinace), nebo jako celý tým (herní systémy)

Kompetence komunikativní
- Žák se správně vyjadřuje (používá sportovní terminologii)
- Naslouchá spoluhráčům a vhodně reaguje, zapojuje se do diskuze.
- Obhajuje své názory, vhodně argumentuje.
- Žáci se dokážou domluvit jako tým.

Kompetence sociální a personální
- Žáci účinně spolupracují ve skupině, nebo týmu,
- Společně s pedagogy a spolužáky vytváří pravidla pro hru
- Dokáže přijmout danou roli v týmu, v případě potřeby nabídne, nebo poskytne pomoc slabším spoluhráčům, nebo o ni sám požádá¨
- Spolupracuje s ostatními spolužáky při řešení problémů

Kompetence občanské
- Žák respektuje názory a zkušenosti pedagogů i spolužáků
- Při hře i mimo ni dodržuje pravidla „fair play“ – odmítá hrubé chování, útlak
- Aktivně se zapojuje do všech sportovních aktivit
- Získává pozitivní postoj ke sportu, jako prostředku udržení zdraví

Kompetence pracovní

- Žák používá bezpečně a účinně nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky,
- Přistupuje zodpovědně k plnění úkolů

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy
- získává, vyhledává informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Volitelný předmět
Vyučovací předmět: Sportovní hry
Ročník: 7. - 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností.	Prevence a korekce jednostranného zatížení – protahovací, kompenzační cvičení	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování při pohybových činnostech.	Hygiena a bezpečnost	
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti.	Význam pohybu pro zdraví	
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské.	Zásady jednání a chování	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži. Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Sportovní hry (basketbal, odbíjená, přehazovaná, kopaná, florbal, nohejbal, softbal) – HČJ, herní kombinace, herní systém, utkání	
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka. Dohodne se na spolupráci a taktice	Komunikace při hrách	
	Pravidla osvojovaných pohybových činností	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. Zorganizuje a vyhodnotí jednoduchý turnaj.		

5.10.6. Rukodělné techniky

Charakteristika vyučujícího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět navazuje a rozšiřuje získané znalosti a dovednosti z PV a VV. Při výuce by měli žáci získat pozitivní vztah k praktickým činnostem a cítit radost z vytvořeného díla.
V rukodělných technikách žáci nacházejí prostor k rozvíjení svých manuálních dovedností, seznamují se s technikami, které mají kořeny v našich lidových tradicích, ale i s novými moderními technikami.
Získávají tak dovednosti, které mohou aktivně i dále využívat a rozvíjet.
Výuka probíhá od 7. ročníku až po 9. ročník společně chlapci i dívky, dvě hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- snažit se, aby si žáci osvojili nové rukodělné dovednosti a rozvíjeli je dále
- umožnit žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty
- dát možnost vyjádřit se k problémům a k hodnocení
- snažit se, aby žák zažil pocit úspěchu z dobře vykonané práce

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností při praktických činnostech a při řešení problémových situacích
- pokud to daná technika umožňuje, volí si žáci sami pořadí postupu, ověřují prakticky správnost svého řešení problému

Kompetence komunikativní

- učit žáky vyjadřovat své pocity a myšlenky prostřednictvím jejich díla
- učit je týmové spolupráci a kooperativnímu rozdělení pracovních činností ve skupinové práci
- nabízet žákům dostatek možností v diskusi, naslouchat druhým, vhodně na ně reagovat, obhajovat svůj názor
- umožňujeme komunikaci s různými věkovými skupinami žáků

Kompetence sociální a personální

- vytvářet pravidla před každou činností, respektovat tato pravidla
- vyžadovat od žáků rozdělení rolí ve skupinové práci, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu
- vyžadovat spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při složitějších pracovních postupech
- umožnit žákům podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě
- motivujeme žáky vystavováním jejich prací na výstavách k pozitivní představě o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- vést žáky k vzájemné úctě mezi sebou

- vytvářet u žáků pocit sounáležitosti se školou, prezentovat své práce na výstavách a reprezentovat tak školu na veřejnosti
- vést žáky k vlastenectví (seznamovat je s lidovými řemesly)
- vytvářet vztah k místu kde žijeme (účastnit se výstavy místních umělců výtvarné i rukodělné tvorby)

Kompetence pracovní

- žáky vedeme k důslednému dodržování základních bezpečnostních pravidel při práci
- umožňujeme žákům hodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení
- vytváříme k práci pozitivní vztah – prací žáky netrestáme -snažíme se aby se stala smysluplným využitím volného času

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- získávat, vyhledávat informace
- chápat význam digitální technologie pro lidskou společnost

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Rukodělné techniky

Ročník: 7. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Předmět pozitivně rozvíjí vztah k rukodělným činnostem, dekorování, aranžování, lidové tvořivosti. Rozvíjí tvůrčí potenciál žáka v oblasti zpracování přírodnin, textilních i technických materiálů. Upevňuje pozitivní vztah žáka k ekologii- recyklace použitého materiálu – textilií, papíru, plastů,… Osvojení si základních textilních technik a jejich praktického využití. Základní znalosti lidových tradic.	Zpracování přírodnin, dekorování a aranžování v souvislosti s ročními obdobími a svátky v průběhu roku. Recyklace použitého materiálu- jeho využití pro dekorování. Základní orientace ve zpracování technických materiálů - drátování, síťování, modelování Osvojení si nebo alespoň seznámení se se základními technikami textilního a oděvního zpracování – základní šicí a vyšívací stehy, háčkování, pletení Seznámení se s lidovými tradicemi.	Vv, Pč Účast na školních soutěžích a projektech, prezentace výrobků.

5.10.7. Matematika jinak

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Matematika jinak je vyučován jako volitelný předmět. Jeho obsahem je především získání finanční gramotnosti. Učivo je doplněno úlohy na rozvoj logického a abstraktního myšlení a základy rýsování. Tento předmět si mohou volit žáci 7. – 9. tříd. V učebním plánu je vymezen dvěma hodinami týdně ve dvouhodinových blocích. K výuce je možno využít i počítačovou učebnu.
Cílem je vést žáka:

- k pochopení základních ekonomických pojmů
- aby se orientoval v problematice peněz a cen
- k samostatnému ekonomickému myšlení a odpovědnému rozhodování na trhu finančních produktů a služeb
- aby byl schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet s ohledem na měnící se životní situace
- k rozvoji logického myšlení zábavnou formou
- k správnému používání pomůcek pro rýsování a k rozvíjení geometrické představivosti

Formy a metody práce se využívají podle charakteru učiva:

- inscenační a heuristické metody, které vztahují výuku k životu žáků, rozvíjejí jejich finanční dovednosti, ale zároveň umožňují respektovat soukromí.
- práce s textem, která učí žáky kritickému přístupu k informacím nejen ze světa financí.
- didaktické hry (strategické deskové hry, počítačové hry), které zábavnou formou stimulují dění v běžném životě a podporují tak strategické myšlení žáků
- řešení různých problémových úloh (hlavolamy, kvízy, rébusy)
- účast na matematických soutěžích
- praktické rýsování

Při práci využíváme pracovní listy, učebnice, informační materiály z bank, pošty, informace z internetu, zadání různých matematických soutěží, různé hlavolamy a rébusy.
Při projektech pracujeme ve skupinkách.
Předmět souvisí především s matematikou, ale prolíná se i dalšími předměty.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok
- nové pojmy umí využít (obzvláště v reálném životě, např. obchod, banka)
- žák vybírá vhodné způsoby, metody, řešení (počítání úroků, řešení rébusů)
- plánuje a organizuje

Kompetence k řešení problémů

- problémy vnímá a hledá řešení
- zodpovídá za své rozhodnutí (klamné reklamy a jejich vliv)

Kompetence občanská

- respektuje a váží si druhých lidí
- je schopen čelit osobním problémům (finanční krize)
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ní

Kompetence pracovní

- využívá své znalosti a zkušenosti ve vlastním zájmu (investice)
- chápe podstatu, cíl i riziko podnikání

Kompetence komunikativní

- kultivovaný ústní i písemný projev
- naslouchá druhým lidí, rozumí jim, vhodně reaguje, argumentuje
- chápe komunikace nejen ústní, ale i pomocí nákresů, znaků, symbolů
- využívá moderní technologie k získání informací i komunikaci se vzdálenými osobami (sběr
- informací ohledně bankovního účtu)

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- získávat, vyhledávat informace
- chápat význam digitální technologie pro lidskou společnost

Vzdělávací oblast: Volitelný předmět
Vyučovací předmět: Matematika jinak

Ročník: 7. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák podle svých možností: - Provádí početní operace v oboru desetinných čísel, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností. - Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací. - Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. - Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátoru. - Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel. - Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	**Peníze** - co jsou peníze - hotovostní a bezhotovostní peníze - hotovostní a bezhotovostní placení - úhradová, inkasní forma placení - nástroje bezhotovostního placení - měna - cena - inflace **Hospodaření domácnosti** - rozpočet, příjmy, výdaje a sestavení domácího rozpočtu - typy rozpočtů (vyrovnaný, přebytkový, schodkový) - rozvaha domácnosti (majetek, závazky) - domácí finance - práva spotřebitelů (reklamace, ČOI) **Finanční produkty** - finanční trh - toky peněz ve finančních produktech (výnosy, náklady) - finanční produkty (běžný spořící účet, termínovaný vklad,, vkladní knížky, stavební	Matematika Zeměpis Výchova k občanství, Český jazyk Projekty: Pošta Banka

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - Porovnává soubory dat - Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	spoření, penzijní připojištění, akcie, podílové listy, hypoteční úvěr, spotřebitelský úvěr, osobní půjčka, kreditní karty, finanční leasing, splátkový prodej) - pojištění - porovnání nabídky finančních produktů - finanční plánování **Různé logické úlohy – početní úlohy, písmena a slova, kombinace**	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
- Načrtne a sestrojí sítě základních těles - Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu - Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		

5.10.8. Mediální a komunikační dovednosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové, organizační vymezení

Předmět mediální a komunikační dovednosti je předmětem vyučovacím, který je volitelný. Tento předmět si mohou zvolit žáci od 7. – 9. ročníku druhého stupně základní školy.
Časová dotace volitelného předmětu jsou 2 vyučovací hodiny týdně.
Cílem volitelného předmětu je výklad základních komunikačních dovedností, zlepšení projevu žáků, posílení obecných verbálních a neverbálních dovedností, přiblížení základů vnímání, naslouchání a kritického myšlení v mezilidské komunikaci; posílení počítačové gramotnosti žáků (příprava prezentace v powerpointu, práce s kamerou a digitálními přístroji); zvládání antipatie, trémy a asertivní komunikace; rozvoj kreativity, tvořivosti a otevřenosti k novým podnětům. Žáci se seznámí se základními charakteristikami současných médií (periodický tisk, rozhlas, televize, internet). Osvojí si pojmosloví vztahující se k dané oblasti. Naučí se analyzovat základní komunikační prvky.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Žák operuje s obecně užívanými termíny souvisejícími s problematikou marketingových komunikací, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých oblastí mediálního světa.
- Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.(práce ve skupinách, tvorba reklamního sloganu atd.)

Kompetence k řešení problémů

- Žák samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů informace dostupné na mediálních nosičích, k řešení problémů se snaží využít moderní technologie (např. PC).
- Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

- Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu při prezentování svých projektů.
- Dokáže argumentovat na výtky, které směřují k zadanému tématu.

Kompetence sociální a personální

- Žák spolupracuje ve skupině, podílí se společně se svými spolužáky na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu jejich společné práce

Kompetence občanské

- Žák respektuje názory pedagogů a svých spolužáků.

- Žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- Získává pozitivní vztah k týmové práci a práci ve skupině.

Kompetence pracovní

- Žák využívá prostředky k výuce bezpečně a dle daných zásad, dodržuje pravidla a plní své povinnosti zodpovědně.

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Mediální a komunikační dovednosti

Ročník: 7. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák zvládá základy úspěšné prezentace	Příprava prezentace, tvorba prezentace, pomůcky a technika, vystupování a forma, zvládání obtíží.	Tvorba mediálního sdělení
Žák zvládá základní rozlišení charakteristik současných médií	Osvojení pojmosloví vztahující se k dané oblasti	
Žák vytvoří jednoduchý záznam interview	Seznámení s diktafonem, práce s diktafonem, natočení diktafonu s určenou osobou na vybrané téma a jeho další zpracování v počítači	
Žák zvládá vytvoření jednoduchého reklamního sdělení	Vytvoření reklamního sdělení na zadané téma	
Žák zvládá práce s digitální fotografií	Seznámení s programem na úpravu fotografií, jednoduché úpravy fotografií	
Žák se seznamuje se základy kritického čtení a vnímání mediálních sdělení	Internet - metody a nástroje vyhledávání informací Základní orientační prvky v textu	Vyhledávání formací a komunikace
Žák tvoří mediálních sdělení	Textový editor - tvorba mediálního sdělení pro školní (třídní) časopis	Zpracování a využití informací
Žák pracuje v realizačním týmu	Utváření týmu, komunikace spolupráce, týmová práce	

5.10.9. Seminář z chemie a biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení
Předmět Seminář z chemie a biologie je vyučován jako volitelný předmět. Mohou si ho volit žáci 7. – 9. tříd. V učebním plánu je vymezen dvěma hodinami týdně ve dvouhodinových blocích. Poněvadž se střídají dva vyučující, témata na sebe nenavazují. V biologii jsou témata volena podle ročních období či zajímavých událostí během roku. Výuka probíhá v odborných učebnách, laboratoři nebo je využívána počítačová učebna. Vzdělávaní ve volitelném předmětu

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k přírodovědným předmětům, zvláště k chemii a biologii
- vede k praktickému zvládnutí přípravy, realizace, vyhodnocování a smysluplné interpretace výsledků
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické a biologické jevy
- vede k rozvoji spolupráce, komunikace, odpovědnosti za výsledky své práce a bezpečnost svou i ostatních
- podněcuje žáky, aby si všímali prostředí, ve kterém žijí a sami je mohli ovlivňovat

Formy a metody práce se využívají podle charakteru učiva. Výuka je spojována s praktickými cvičeními, vyhledáváním informací v odborné literatuře, časopisech a na internetu, krátkodobými projekty. Součástí je i zapojování žáků do různých soutěží, případně podle zájmů žáků příprava na chemickou a biologickou olympiádu. Nejčastěji se pracuje ve skupinách.
Předmět souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k systematickému pozorování, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- dávat žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- vést žáky k získávání informací, k práci s odbornou literaturou, atlasy a klíči

Kompetence k řešení problémů

- předkládat problémové situace
- dávat žákům možnost volit různé způsoby řešení
- vést žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- podpořit u žáků zájem o řešení problémů související s životním prostředím, ochranou rostlin a živočichů

Kompetence komunikativní

- podněcovat žáky k argumentaci
- zadávat žákům takové úkoly, při kterých mohou žáci vzájemně komunikovat při práci ve dvojicích či skupinové práci
- učit žáky kultivovaně se vyjadřovat

Kompetence sociální a personální

- podněcovat žáky ke smysluplné diskuzi
- zadávat úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence občanské

- předkládat situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

Kompetence pracovní

- vést žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů a vybavení
- vyžadovat dodržování vymezených pravidel a povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- učit žáky základním praktickým metodám poznávání přírody – práce s lupou, mikroskopem, založení herbáře

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy
- získávat, vyhledávat informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Volitelný předmět
Vyučovací předmět: Seminář z chemie a biologie

Ročník: 7. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák podle svých možností:		Předmětem prolíná průřezová téma Environmentální výchova. Celoroční projekt Hraj o Zemi.
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.	Laboratorní řád Zásady bezpečnosti práce, R-věty, S-věty Seznámí se se základním vybavením chemické laboratoře. Vybavení chemické laboratoře.	
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.	Vlastnosti látek.	
Rozlišuje směsi a chemické látky.	Směsi stejnorodé a různorodé. Voda a vzduch.	
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi.	Oddělování složek směsí.	
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.	Oheň, hoření, hašení plamene.	
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.	Chemický průmysl v ČR. Plasty a syntetická vlákna. Léčiva, návykové látky.	
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.	Recyklace surovin.	
Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.	Přírodní látky a jejich vlastnosti (cukry, tuky, bílkoviny, vitamíny).	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Vznik a vývoj života, projevy života	
Popíše základní rozdíly mezi živočichy a rostlinami	Základní struktura života	
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	Morfologie rostlin a živočichů	
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a rostlin, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů a rostlin, určuje je a zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Systém živočichů a rostlin	
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Chování živočichů	
Zhodnotí význam živočichů i rostlin v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování	Význam, ochrana živočichů, základní pojmy z ekologie	
Aplikuje praktické metody poznávání přírody		
Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Praktické metody poznávání přírody-laboratorní práce, mikroskopování, pozorování, pokus-zásady vedení dokumentace	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů Uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Fenologické značky, lidové pranostiky Pojmy biodiverzita, fytocenologický snímek, etologie, hájení teritoria, hnízdní parazitismus Ekologická stopa, globální hektar, trvale udržitelný rozvoj, fair trade	

5.10.10. Geografický seminář

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Geografický seminář je vyučován jako volitelný předmět. Mohou si ho volit žáci 7. a 8. tříd. V učebním plánu je vymezen dvěma hodinami týdně. Geografický seminář vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a vzhledem ke svému rozsahu zasahuje také do oblasti Člověk a společnost. Tento seminář slouží k rozšíření učiva v rámci předmětu Zeměpis a je zaměřen především na praktickou část studia zeměpisu. Žáci pracují se statistickými daty a informačními materiály. Součástí tohoto předmětu je vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů. V rámci semináře se ve velké míře využívají informační technologie. Základní stavební jednotkou je vyučovací hodina zahrnující výklad s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem, dále skupinová práce a zeměpisné vycházky s pozorováním okolí, návštěvou regionálních institucí a firem. Součástí semináře jsou cestovatelské přednášky a exkurze do vybraných institucí. Žáci během semináře vytvářejí modely vhodné k výuce zeměpisu, vytvářejí deskové hry, či zpracovávají vybraná témata formou „seminární“ práce.

Vzdělávaní ve volitelném předmětu Geografický seminář

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k přírodovědným předmětům, zvláště zeměpisu;
- vede k praktickému zvládnutí přípravy, realizace, vyhodnocování a smysluplné interpretace výsledků;
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat přírodní jevy;
- vede k rozvoji spolupráce, komunikace, odpovědnosti za výsledky své práce a bezpečnost svou i ostatních;
- podněcuje žáky, aby si všímali prostředí, ve kterém žijí a sami je mohli ovlivňovat.

Formy a metody práce se využívají podle charakteru učiva. Výuka je spojována s praktickými cvičeními, vyhledáváním informací v odborné literatuře, časopisech a na internetu, krátkodobými projekty nebo terénní výukou. Součástí je i zapojování žáků do různých soutěží. Předmět souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k systematickému pozorování, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- dávat žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- vést žáky k získávání informací, k práci s odbornou literaturou, atlasy a klíči
- zadáváním referátů vedeme žáky k získávání, třídění a prezentování informací

Kompetence k řešení problémů

- předkládat problémové situace

- dávat žákům možnost volit různé způsoby řešení
- posilovat kritické myšlení
- vést žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- podpořit u žáků zájem o řešení problémů související s životním prostředím

Kompetence komunikativní

- podněcovat žáky k argumentaci
- zadávat žákům takové úkoly, při kterých mohou žáci vzájemně komunikovat při práci ve dvojicích či skupinové práci
- učit žáky kultivovaně se vyjadřovat
- v hodinách efektivně využíváme moderní informační technologie

Kompetence sociální a personální

- podněcovat žáky ke smysluplné diskuzi
- zadávat úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vedeme žáky k tomu, aby si ve skupině pomáhali a byli si schopni o pomoc požádat
- studenty učíme vzájemnému naslouchání a úctě k druhému

Kompetence občanské

- studenty učíme získávat informace z oblasti demografie a aktuálního dění
- studenty vedeme k uvědomění si a respektování kulturní, sociální a náboženskou různorodosti lidské populace a odmítání xenofobie nebo rasistických názorů
- zapojujeme žáky do ekologických akcí, aby si uvědomovali environmentální problémy v globálním i lokálním měřítku
- zdůrazňujeme žákům principy demokracie a jejich přednosti proti jiným formám vlády

Kompetence pracovní

- vést žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů a vybavení
- vyžadovat dodržování vymezených pravidel a povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- učit žáky základním praktickým metodám poznávání (nejbližšího okolí, světa, kultury atd.) – práce s mapou, geografickou technikou.

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy
- získávat, vyhledávat informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Volitelný předmět
Vyučovací předmět: Geografický seminář

Ročník: 7. – 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák podle svých možností: – pozoruje, zaznamenává a vyhodnotí počasí v místě svého bydliště za určité období a seznámí s tím spolužáky; – seznámí se s globálními problémy, které tomuto světadílu hrozí, a pojmenuje je; – vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny a diskutuje o možných důsledcích a navrhuje řešení; – orientuje se na politické mapě světa; – charakterizuje znaky demokracie a uvede příklady zemí s totalitním režimem; – uvede aktuální příklady politických a náboženských konfliktů; – připraví pro spolužáky informace o vybraném problému a seznámí je s tímto problémem; – vyjmenuje nejdůležitější mezinárodní organizace a vysvětlí jejich význam; – dokáže na mapě lokalizovat významná geografická místa s využitím správných geografických pojmů;	praktický zeměpis (meteorologie) globální problémy světa globální problémy světa státy a jejich politika státy, státní zřízení a politika politika a náboženství praktický zeměpis (vybraný projekt) mezinárodní organizace praktický zeměpis (základy kartografie, práce s kartografickými pomůckami)	ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity (ekologické aktivity, vlivy průmyslu na prostředí) OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
– pracuje aktivně s mapami ve třídě, v terénu, umí používat soubory map/atlasy; – umí vytvořit vlastní mapu; – orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi; – zhodnotí, jak společenské a hospodářské vlivy lidstva působí na životní prostředí a uvede kladné i záporné příklady; – popíše dodržování zásad ochrany přírody a navrhne řešení; – pochopí a připraví vybrané zeměpisné didaktické hry; – seznámí se s vybranými zeměmi světa; – pochopí funkci regionálních institucí a firem; – aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	kartografie kartografie obyvatelstvo světa globalizace vs. Příroda (environmentalistika) zeměpis cestovního ruchu ekologie a environmentalistika didaktické hry cestovatelské přednášky návštěva veřejných institucí a regionálních podniků terénní výuka	

5.10.11. Přírodovědný seminář

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Přírodovědný seminář je vyučován jako volitelný předmět. Mohou si ho volit žáci 7. – 9. tříd. V učebním plánu je vymezen dvěma hodinami týdně. Přírodovědný seminář vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a vzhledem ke svému rozsahu zasahuje také do oblasti Člověk a společnost. Tento seminář slouží k rozšíření učiva, které bylo probráno v rámci předchozího učiva předmětu Zeměpis a Přírodopis a je především zaměřen na praktickou část studia. Studenti pracují se statistickými daty a informačními materiály, dále je součástí tohoto předmětu vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů. V rámci tohoto semináře se ve velké míře využívají informační technologie. Základní stavební jednotkou je vyučovací hodina zahrnující výklad s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem, dále skupinová práce a vycházky s pozorováním okolí.

Vzdělávaní ve volitelném předmětu Přírodovědný seminář

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k přírodovědným předmětům;
- vede k praktickému zvládnutí přípravy, realizace, vyhodnocování a smysluplné interpretace výsledků;
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat přírodovědné jevy;
- vede k rozvoji spolupráce, komunikace, odpovědnosti za výsledky své práce a bezpečnost svou i ostatních;
- podněcuje žáky, aby si všímali prostředí, ve kterém žijí a sami je mohli ovlivňovat.

Formy a metody práce se využívají podle charakteru učiva. Výuka je spojována s praktickými cvičeními, vyhledáváním informací v odborné literatuře, časopisech a na internetu, krátkodobými projekty. Součástí je i zapojování žáků do různých soutěží. Předmět souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k systematickému pozorování, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- dávat žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- vést žáky k získávání informací, k práci s odbornou literaturou, atlasy a klíči
- zadáváním referátů vedeme žáky k získávání, třídění a prezentování informací

Kompetence k řešení problémů

- předkládat problémové situace
- dávat žákům možnost volit různé způsoby řešení
- vést žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- podpořit u žáků zájem o řešení problémů související s životním prostředím

Kompetence komunikativní

- podněcovat žáky k argumentaci
- zadávat žákům takové úkoly, při kterých mohou žáci vzájemně komunikovat při práci ve dvojicích či skupinové práci
- učit žáky kultivovaně se vyjadřovat
- v hodinách efektivně využíváme moderní informační technologie

Kompetence sociální a personální

- podněcovat žáky ke smysluplné diskuzi
- zadávat úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vedeme žáky k tomu, aby si ve skupině pomáhali a byli si schopni o pomoc požádat
- studenty učíme vzájemnému naslouchání úctě k druhému

Kompetence občanské

- studenty učíme získávat informace z oblasti demografie a aktuálního dění
- studenty vedeme k uvědomění si a respektování kulturní, sociální a náboženskou různorodosti lidské populace a odmítání xenofobie nebo rasistických názorů
- zapojujeme žáky do ekologických akcí, aby si uvědomovali environmentální problémy v globálním i lokálním měřítku
- zdůrazňujeme žákům principy demokracie a jejich přednosti proti jiným formám vlády

Kompetence pracovní

- vést žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů a vybavení
- vyžadovat dodržování vymezených pravidel a povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- učit žáky základním praktickým metodám poznávání (nejbližšího okolí, světa, kultury atd.) – práce s mapou, geografickou technikou…

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy
- získávat, vyhledávat informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Volitelný předmět
Vyučovací předmět: Přírodovědný seminář

Ročník: 7. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák podle svých možností:		
pozoruje, zaznamenává a vyhodnotí počasí v místě svého bydliště za určité období a seznámí s tím spolužáky;	meteorologie	ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity (ekologické aktivity, vlivy průmyslu na prostředí)
seznámí se s globálními problémy, které tomuto světadílu hrozí, a pojmenuje je;	globální problémy světa	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny a diskutuje o možných důsledcích a navrhuje řešení;	globální problémy světa	
orientuje se na politické mapě světa;	státy a jejich politika	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
charakterizuje znaky demokracie a uvede příklady zemí s totalitním režimem;	státy, státní zřízení a politika	
uvede aktuální příklady politických a náboženských konfliktů;	politika a náboženství	
připraví pro spolužáky informace o vybraném problému a seznámí je s tímto problémem;	praktický přírodopis a zeměpis (vybraný projekt)	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
vyjmenuje nejdůležitější mezinárodní organizace a vysvětlí jejich význam;	mezinárodní organizace	
dokáže na mapě lokalizovat významná geografická místa s využitím správných geografických pojmů;	praktický zeměpis (základy kartografie, práce s kartografickými pomůckami)	
pracuje aktivně s mapami ve třídě i v atlase;	kartografie	
orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi;	obyvatelstvo světa	
zhodnotí, jak společenské a hospodářské vlivy lidstva působí na životní prostředí a uvede kladné i záporné příklady;	globalizace vs. Příroda (environmentalistika) zeměpis cestovního ruchu	
popíše dodržování zásad ochrany přírody a navrhne řešení;	ekologie a environmentalistika	
pochopí a připraví vybrané zeměpisné didaktické hry	didaktické hry	
seznámí se s vybranými zeměmi světa	cestovatelské přednášky	
aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	praktický přírodopis, terénní výuka	

5.10.12. Čtenářské dílny

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové, organizační vymezení

Čtenářské dílny jsou volitelným vyučovacím předmětem. Jsou určeny především pro žáky 8. ročníku základní školy. Předmět je vyučován jednou týdně v dvouhodinovém bloku.
Čtenářské dílny jsou zaměřeny především na rozvoj čtenářské gramotnosti – porozumění čteného, orientace v textu, vyhledávání a třídění informací, zaujetí vlastního postoje ke čtenému, reprodukce textu.
Během výuky jsou žáci seznámeni s vývojem literatury, s literárními žánry, literárními pojmy. Porovnávají filmovou adaptaci s knižní předlohou. Zkouší dramatizaci a tvorbu textu, navštíví městskou knihovnu, autorské čtení.
Obsahem předmětu je i rozšíření povědomí o minulých, současných, domácích i zahraničních spisovatelích a jejich tvorbě.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Žák využívá vhodné způsoby pro efektivní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu.
- Má pozitivní vztah k učení, zná jeho význam. Kriticky zhodnotí výsledky svého učení.
- Vyhledává a třídí informace, efektivně je využívá v procesu učení a tvůrčích činnostech.
- Uvádí věci do souvislostí, poznatky z různých vzdělávacích oblastí propojuje do širších celků.

Kompetence k řešení problémů

- Žák rozpozná a pochopí problém, promyslí a plánuje způsob řešení problému. Nenechá se odradit případným nezdarem.
- Samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení.
- Kriticky myslí, je schopen se obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

- Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky, vyjadřuje se výstižně a souvisle, jeho mluvený i písemný projev je kultivovaný.
- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálům, běžně užívaným gestům.
- Využívá informační a komunikační prostředky, vytváří plnohodnotné vztahy s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

- Žák úspěšně pracuje ve skupině, podílí se na příjemné pracovní atmosféře, upevňuje dobré mezilidské vztahy.
- Přispívá k diskuzi, respektuje ostatní ve skupině.

- Řídí svoje chování a jednání tak, aby dosáhl sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

- Respektuje přesvědčení druhých, je schopen vcítit se do jejich situace. Uvědomuje si povinnost postavit se proti násilí.
- Je si vědom svých povinností ve škole i mimo školu.
- Projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost.

Kompetence pracovní

- Žák dodržuje stanovená pravidla, plní své povinnosti.

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy
- získávat, vyhledávat informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Čtenářské dílny

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák umí podle zadání v textu vyhledat potřebné informace. Pozná stěžejní místa příběhu, vyhledá hlavní myšlenku. Správně rozlišuje hlavní a vedlejší postavy. Samostatně reprodukuje obsah přečteného, umí k němu zaujmout vlastní postoj. Žák předvídá, jak se bude příběh vyvíjet. Všímá si, jaká slova a slovní spojení jsou v textu použita. Popíše pocity, které v něm ukázka vyvolala. Rozpozná základní literární druhy a žánry. Vyhledá jednoduchá básnická pojmenování. Poukáže na rozdíly mezi knižním a filmovým zpracováním stejného díla. Ví, jak probíhá návštěva knihovny a vyhledávání knižních titulů.	Četba knih, práce s textem. Třídění informací v textu, jejich další využití. Využití metod kritického myšlení – pětilístek, diamant, INSERT, dvojí zápisník, skládankové čtení, párové čtení… Zásady kultury mluveného projevu při reprodukci textu. Zhlédnutí filmových adaptací. Vyhledávání informacích a spisovatelích, režisérech, literárních a filmových cenách, festivalech. Vývoj literatury, jednotlivá období a jejich charakteristické literární znaky. Významní představitelé domácí i zahraniční literární tvorby.	Hledání souvislostí mezi přečteným a dalšími oblastmi (dle ukázky). Využití audiovizuálních pomůcek. Práce s informačními technologiemi – PC, tablet, internet. Tvorba zápisu, prezentace – o knize, spisovateli, filmu.

5.10.13. Etiketa

Charakteristika vyučovacího volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Etiketa směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Předmět a výuka je koncipována tak, aby vedla žáky k pochopení zákonitostí slušných mezilidských vztahů v různých společnostech. Důraz je kladen na pochopení základních pojmů jako etiketa, normy, hodnoty, tradice, motivace, tolerance….
Orientuje žáky ve významných okolnostech společenského života, integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života. Pomáhá formovat vnitřní postoje žáků k důležitým oblastem lidského života, pozitivní hodnotovou orientaci a žádoucí modely chování. Žáci jsou vedeni k poznávání podstaty procesu rozhodování v různých situacích, které je mohou potkat. Dále jsou žáci vedeni k pochopení důležitosti rozvoje vlastní osobnosti. Žáci jsou tímto vedeni k využívání získaných znalostí nejenom v pracovním, ale i v osobním životě. Cílem předmětu je příprava mladého člověka na aktivní zapojení do života v moderní demokratické společnosti.
Předmět obsahuje komplexní soubor pravidel etikety ze všech oblastí lidského života. Žáci najdou poučení pro všechny životní situace. Řekneme si mnohá pravidla, u nichž došlo oproti minulosti ke změně. Budeme si všímat rozdílů mezi mladou a starší generací, vysvětlíme si stylové rozlišení konzervativního a ležérního stylu.
Předmět Etiketa je vyučován v 8. ročníku, hodinová dotace jsou 2 vyučovací hodiny týdně.
Místem realizace výuky je nejčastěji třída nebo učebna PC. Výuka je doplněna vhodnými exkurzemi (např. divadlo, jízda dopravním prostředkem….)

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, video, PC

K formám realizace tohoto předmětu patří také četba textu z učebnice s objasněním jeho podstaty.

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí. Důležitou součástí je výchova žáků k občanství, příprava na nové životní role v jejich budoucí rodině, rozvoj pozitivních vztahů mezi lidmi a formování správných postupů k hodnotám.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učit žáky vybírat a využívat vhodné způsoby a metody jednání, nalézat souvislosti
- vést žáky k hodnocení výsledků svého chování, nabízet způsoby, jak chování zdokonalit

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k porovnání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních zkušeností s cílem pochopit společenské problémy a jejich příčiny
- učit je kriticky posuzovat společenské jevy a události, vyvozovat z nich závěry pro budoucnost

- učit žáky kriticky myslet, učit je, aby byli schopni hájit svá rozhodnutí v mezích slušného chování

Kompetence komunikativní
- učit žáky vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně své myšlenky a názory
- vést žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií
- vést žáky k aktivnímu zapojení se do společenského dění a ke spolupráci s ostatními lidmi
- učit žáky naslouchat promluvám druhých lidí a vést dialog
- projevovat zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vést žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcovat žáky k argumentaci
- vytvářet příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální
- vést žáky ke spolupráci ve skupině, pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce, ohleduplnosti a respektování hledisek ostatních
- upevňovat u žáků dobré mezilidské vztahy, podílet se na utváření příjemné atmosféry
- podporovat sebedůvěru a vědomí jedinečnosti každého člověka jako zdroje sebeúcty a spokojenosti se svým místem ve společnosti
- vést žáky k tomu, aby na základě stanovených kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské
- seznamovat žáky s platnou legislativou a obecnými morálními zákony a vést je k jejich dodržování
- učit žáky respektovat názory ostatních, vést je k formování svých volních a charakterových rysů
- vést žáky k odmítání útlaku a násilí, k zodpovědnému chování v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- vést žáky k respektování našich národních tradic, k ochraně kulturního i historického dědictví českého národa
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní
- rozvíjet smysl pro dodržování pravidel
- umožňovat žákům poznat svou osobnost
- dodávat žákům sebedůvěru
- napomáhat podle potřeby při cestě ke správnému řešení

Kompetence digitální
- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy
- získávat, vyhledávat informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Etiketa

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Žák na přiměřené úrovni - chová se a jedná podle zásad společenské výchovy a hlavně taktně - aplikuje pravidla společenské významnosti lidí - v simulovaných situacích se prezentuje podle žádaného společenského aspektu - orientuje se v zásadách slušného chování a jednání - objasní pojem etika - vyjmenuje univerzální principy a objasní jejich význam - používá odborné rady při písemné komunikaci - v dopravním prostředku se chová podle stanovených pravidel - dokáže dodržovat obecná pravidla chování v restauraci	Nejdůležitější pravidla etikety Společenský takt Společenské úrovně Chování vůči osobám druhého pohlaví Jednání v základních společenských situacích První dojem, první kontakty Etiketa ve společenském životě Pozdrav, podání ruky, oslovování Titulování a představování Společenská konverzace, organizace a průběh jednání Oblečení a účes Držení těla a gest Etiketa písemné komunikace Chování v dopravním prostředku Chování při jídle- stolování	

5.10.14. Etická výchova

Charakteristika vyučovacího volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Na 2. stupni je Etická výchova vyučována jako volitelný předmět v 7. ročníku s dotací 2 hodiny týdně. Etická výchova je zařazena do ŠVP jako samostatný povinně volitelný předmět.
Předmět Etická výchova na 2. stupni základní školy navazuje na základní dovednosti nabyté na l. stupni ZŠ. Dále bude na tento předmět navazovat volitelný předmět Etiketa v 8. ročníku, kde budou žáci rozvíjet a prohlubovat dovednosti a znalosti získané ve volitelném předmětu v 7. ročníku.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Etická výchova je zaměřeno na:

- rozvíjení schopnosti žáků aktivně a tvořivě ovlivňovat měnící se životní a pracovní podmínky
- navázání a rozvíjení uspokojivých vztahů
- aktivní řešení na základě získaných dovedností a vědomostí.
- správné způsoby komunikace a demonstrovat nové formy efektivního a tvořivého využívání dostupných prostředků komunikace
- pochopení výhod spolupráce a formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku
- výchovu k toleranci, vstřícnosti a pochopení potřeb a postojů druhých
- rozpoznání smyslu a cíle učení
- podněcování ke kritickému myšlení a tvořivému řešení každodenních problémů
- ovládání vlastního chování a poznání sebe sama
- odmítavý postoj vůči fyzickému i psychickému násilí
- podněcování žáků k uvážlivému a vhodnému rozhodování v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Vyučovací hodina je realizována jako: skupinové vyučování, vhodné hry, cvičení, modelové situace a diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, video, beseda, dotazníky - interview
Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů. Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve vzdělávacím oboru Přírodopis navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití,

změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj.
Etická výchova žáka především vede: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.
Etická výchova u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

1. vyhledávání
2. sebehodnocení
3. porozumění textu
4. výklad

Klíčové kompetence žáků

Kompetence k učení

- chápe zodpovědnost za své vzdělávání
- osvojuje si strategii učení a je motivován pro celoživotní učení včetně učení prosociálních dovedností
- uvědomuje si etické principy a aspekty prosociálního jednání v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence

Kompetence k řešení problémů

- tvořivě řeší problémy logickým uvažováním
- získá kritický pohled na sebepoznání a sebeakceptaci
- pozitivně hodnotí druhé a pozitivně přistupuje k životu v běžných i ztížených podmínkách
- ovládá a řídí své jednání a chování

Kompetence komunikativní

- účinně spolupracuje ve skupině, otevřeně a účinně komunikuje
- spoluvytváří pravidla a dodržuje je
- rozvíjí základních komunikační a asertivní dovednosti
- aktivně naslouchá druhým, vyjadřuje a obhajuje svá stanoviska a rozhodnutí

Kompetence sociální a personální

- je schopen vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- dokáže požádat o pomoc a pomoci

Kompetence občanské

- je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví
- chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy

Kompetence pracovní

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy
- získávat, vyhledávat informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Etická výchova

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	Mezilidské vztahy a komunikace. Komunikace.	
Respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe. Pozitivní hodnocení druhých. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.	
Nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	Interpersonální a sociální empatie. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.	
Rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	Reálné a zobrazené vzory. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.	
Spolupracuje i v obtížných sociálních situacích-Je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení- analyzuje etické aspekty různých životních situací- Rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích	Etické hodnoty Sexuální zdraví Rodinný život Duchovní rozměr člověka Ekonomické hodnoty Ochrana přírody a životního prostředí	

5.10.15. Seminář ze společenskovědních oborů

Charakteristika vyučovacího volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Náplní hodin tohoto předmětu bude seznámit žáky s historickým vývojem tohoto oboru a nástinem jeho jednotlivých částí. Ve výuce se budeme zabývat základními teoretickými otázkami a fenomény lidské psychiky, myšlení, paměti, učení a motivace. Pomocí různých forem výuky se žáci dozví stěžejní informace k tématům jako např. vědomí a nevědomí, učení, paměť, zapomínání aj.
Předmět bude vyučován v 9. ročníku, hodinová dotace jsou dvě vyučovací hodiny týdně.

Formy a metody realizace

- výklad a prezentace, skupinová práce, diskuze, analýza textu, filmy a filmové dokumenty
- různé formy psychologických testů

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence pracovní

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Seminář ze společenskovědních oborů

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
žák umí definovat časový úsek vzniku psychologie, dokáže vyjmenovat důležité řecké filozofy a myslitele, kteří ovlivnili vývoj této vědy žák zná důležité mezníky ve vývoji psychologie a její nejdůležitější představitele žák umí rozlišit dva základní směry psychologie	Historický vývoj psychologie	
žák umí odvodit cíle psychologie žák vyjmenuje některé obory	Předmět studia psychologie - dělení - cíle - teoretické, aplikované a speciální obory psychologie	
žák vlastními slovy popíše pojem psychika	Psychika	
žák rozlišuje pojmy chování a prožívání žák vyjmenuje a vysvětlí kritéria chování	Chování a prožívání	
žák má povědomí o tom, co je vědomí a nevědomí a umí vysvětlit faktory, které je ovlivňují	Vědomí a nevědomí, pozornost	
žák rozlišuje fáze spánku a jeho řízení	Spánek a snění	

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty
žák rozlišuje druhy učení a umí je uplatnit v praxi	Učení	
žák rozlišuje fáze paměti a její paměťové systémy	Paměť a zapomínání	
žák vyjmenuje a vysvětlí typy představ -vyzkouší tzv. Rorschachův test	Představivost a fantazie	
žák poskytuje pravidla a normy lidského jednání a chování	Základy etiky	
žák rozliší základní pravidla zdvořilého chování ve společnosti	Základy etikety	

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Tato pravidla hodnocení a klasifikace vycházejí ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání (dále jen školský zákon) a Vyhlášky č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání v posledním znění.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažených výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

Všichni vyučující si vypracují pravidla pro hodnocení a klasifikaci vždy na začátku školního roku. Tato pravidla musejí být v souladu s platným zněním školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP). S pravidly jsou každoročně na začátku školního roku seznamováni všichni žáci.

Při použití klasifikace jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů ŠVP, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených RVP pro ZV.

6.1.1. Obecné zásady

Podklady pro klasifikaci učitel získává:

- soustavným sledováním výkonů žáka, jeho připravenosti na vyučování, sledováním domácí přípravy aktivity a zapojením do výuky

- zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi

- při hodnocení žákova výkonu je využívána klasifikace známkami. V odůvodněných případech je možné použít slovní hodnocení nebo kombinaci obou způsobů, zejména při klasifikaci za uplynulé pololetí. To se týká i případu, kdy jsou ostatní žáci ve třídě hodnoceni klasifikací. O použití slovního hodnocení žádá v tomto případě zákonný zástupce žáka.
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání.

- písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem a ostatní vyučující informuje zápisem termínu do třídní knihy
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě, s podmínkami hodnocení částí předmětu a jejich podílu na celkové klasifikaci musí vyučující žáky seznámit na začátku školního roku
- při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn, žák se znovu nepřezkušuje
- známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je jiný způsob doporučen ve zprávě z PPP.
- učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, zdůvodňuje ji a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů. Při ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě, výsledky hodnocení písemných zkoušek do deseti pracovních dní, slohových prací a praktických činností nejpozději do 15 pracovních dní. Opravené písemné práce a praktické práce musí být předloženy žákům. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci
- učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek
- čtvrtletní a pololetní kontrolní práce zůstávají u vyučujících po dobu jednoho školního roku
- v prvním a třetím čtvrtletí zapíše učitel informativní návrhy známek na čtvrtletí do žákovské knížky, za kontrolu a prokazatelné seznámení rodičů odpovídá třídní učitel
- vyučující zodpovídá za průběžné zapisování známek do žákovské knížky a dbá o jejich úplnost
- případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě
- v případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem
- třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů

- **Doporučení pro hodnocení**

výborný	nad 90 %
chvalitebný	nad 75 %
dobrý	nad 50 %
dostatečný	nad 30 %
nedostatečný	do 30 %

Další pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- **hodnocení v náhradním termínu -** v odůvodněných případech, kdy z objektivních důvodů nelze žáka hodnotit na konci příslušného pololetí (dlouhodobá nemoc, úraz,

nesplnění 60% aktivní účasti na všech odučených hodinách daného předmětu, nedostatek podkladů pro klasifikaci nebo kombinace uvedených případů), určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín. (§ 52 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon). Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo **„nehodnocen(a)“.**

- **komisionální přezkoušení** - se koná
  a) v případě opravné zkoušky
  b) z důvodu pochybnosti o správnosti hodnocení - přezkoušení

Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad
Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Opravná zkouška

- opravná zkouška se realizuje jako komisionální přezkoušení
- žák koná opravnou zkoušku v případě, že dosud na daném stupni základní školy neopakoval ročník a na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů, s výjimkou předmětů výchovného zaměření
- termíny opravných zkoušek určí ředitelka školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje nejbližší vyšší ročník
- žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku
- termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.
- při opravné zkoušce a dodatečné klasifikaci je žák klasifikován stupněm 1 - 5

O průběhu opravné zkoušky se pořizuje protokol. Výsledek zkoušky sdělí ředitelka školy v den konání zkoušky žákovi a následně prokazatelným způsobem zákonnému zástupci.

Přezkoušení

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka. Je-li vyučujícím žáka daného předmětu ředitelka školy, požádá zákonný zástupce krajský úřad. Ředitelka školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.
konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se ŠVP

- vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
- přezkoušení je formou komisionální zkoušky
- výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří stupněm prospěchu. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy, protokol vyplňuje zkoušející učitel a za jeho úplnost a správnost odpovídá předseda komise. Je-li součástí zkoušky písemný projev žáka, stává se přílohou protokolu, stejně jako i vzorové řešení včetně bodového ohodnocení. Protokol podepisuje celá zkušební komise a po vyplnění je předán ředitelce školy.
- žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu s ŠVP
- vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku

➢ **hodnocení žáka při uvolnění z výuky –** ředitelka školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu. V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na písemné doporučení registrujícího lékaře nebo odborného lékaře. Na první nebo poslední vyučovací hodinu může být žák uvolněn se souhlasem zákonného zástupce bez náhrady.
- na vysvědčení a v katalogovém listu je v rubrice prospěch uvedeno „**uvolněn(a)“**

6.1.2. Hodnocení a klasifikace ve vyučovacích předmětech

Při použití klasifikace se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

A. v předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)
Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný

projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. V týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)
U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)
U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Není schopen pracovat pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

B. ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)
Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je

esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Zásady pro používání slovního hodnocení

V odůvodněných případech (u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami) je možné použít slovní hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace známkami, zejména při klasifikaci za uplynulé pololetí. To se týká i případu, kdy jsou ostatní žáci ve třídě hodnoceni klasifikací. O použití slovního hodnocení žádá v tomto případě zákonný zástupce žáka.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených ŠVP se hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů ŠVP, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku.
Úroveň vzdělávání žáka při použití slovního hodnocení odpovídá popisu jednotlivých stupňů – známek při číselné klasifikaci. Bere v úvahu okolnosti, které ovlivňují výkon žáka.
Slovní hodnocení zahrnuje:

- posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji
- doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat
- ohodnocení přístupu žáka ke vzdělání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon
- naznačení dalšího rozvoje žáka
- zdůvodnění hodnocení
- informaci o tom, zda žák splnil předpoklady pro postup do dalšího ročníku v rámci výstupů, které jsou stanoveny v ŠVP

Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty.
Při přestupu žáka ze školy, která používá slovní hodnocení, bude na základě žádosti naší školy toto slovní hodnocení převedeno na klasifikaci, přičemž budou, pro zachování

objektivity, původní škole poskytnuta naše kritéria pro hodnocení a klasifikaci ve vyučovacích předmětech.
Při přestupu našeho žáka se slovním hodnocením na jinou školu, převedeme na žádost této školy slovní hodnocení na klasifikaci a klasifikaci na slovní hodnocení.

Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.1.3. Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vyučující respektují doporučení odborných a psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení žáků. Volí vhodné, přiměřené způsoby získávání podkladů. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností určí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.
Průběh, postupy a využití prostředků se řídí individuálním vzdělávacím plánem, který je pro každého takového žáka vypracován ve spolupráci třídního učitele, vyučujícího daného předmětu, výchovného poradce, školního poradenského zařízení a zákonného zástupce žáka.
U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami může rozhodnout ředitel/ka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

6.1.4. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, které posiluje jejich sebeúctu a sebedůvěru. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
Sebehodnocení nemá nahrazovat klasické hodnocení žáka pedagogem, ale pouze doplňuje a rozšiřuje evaluační procesy. Při sebehodnocení by se měl žák snažit o vyjádření

- co se mu daří
- co se mu nedaří, jaké má rezervy
- jak bude ve svém úsilí dále pokračovat

Učitel vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svou práci a vede jej k tomu, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Nejméně jedenkrát za pololetí učitel a žák společně hodnotí průběh výkonů žáka.

Formy sebehodnocení:

- individuální sebereflexe na základě předem stanoveného postupu
- hodnocení ve dvojicích nebo ve skupině
- samostatná příprava úkolů a testů pro spolužáky
- příprava a vzájemné hodnocení projektů, pomůcek pro výuku

6.1.5. Celkové hodnocení

Způsoby celkového hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení jsou uvedeny v § 15 Vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání v platném znění. Protože základ slovního hodnocení odpovídá číselným klasifikačním stupňům, stanoví se celkové hodnocení stejným způsobem.

Celkové hodnocení se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním

není-li hodnocení prospěchu v žádném z předmětů horší než 2, průměr prospěchu není vyšší než 1,5 a chování je hodnoceno stupněm velmi dobré

- prospěl(a)

není-li hodnocení prospěchu v žádném z předmětů stupněm 5

- neprospěl(a)

je-li hodnocení prospěchu v některém z předmětů stupněm 5

- nehodnocen(a)

není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů

- ZZ je celkové hodnocení žáka sdělováno prostřednictvím vysvědčení
- V případě odkladu klasifikace nebo konání opravné zkoušky zajistí TU v termínu vydávání vysvědčení pouze vystavení výpisu z vysvědčení, vysvědčení vystaví (s datem konání poslední opravné zkoušky) nejpozději následující pracovní den po jejím vykonání.

6.1.6. Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku, z něhož byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

6.1.7. Chování žáků

Při použití klasifikace se chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnotí na vysvědčení stupni:

a) 1 – velmi dobré
žák dodržuje ustanovení školního řádu, zásady a pravidla společenského a mravního chování a jednání, má dobrý vztah ke kolektivu třídy a školy

b) 2- uspokojivé
chování je v podstatě v souladu se školním řádem a se zásadami a pravidly společenského a mravního chování a jednání, ale žák se dopustil závažnějšího přestupku, případně více přestupků, je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit
Stupeň 2 chování uspokojivé se navrhne žákovi, kterému je průkazně během pololetí uděleno minimálně – opakovaně napomenutí třídního učitele nebo alespoň ředitelská důtka

c) 3- neuspokojivé
žák se během klasifikačního období dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo se opakovaně dopouští závažnějších přestupků v rozporu se školním řádem a dobrými mravy.
Stupeň 3 – neuspokojivé se navrhne žákovi, kterému bylo během klasifikačního období uděleno – více důtek ředitelky školy nebo důtka ředitelky školy za závažné vědomé porušení školního řádu.

Klasifikačním stupněm chování 1 hodnotí žáka třídní učitel, druhý a třetí stupeň z chování je třídní učitel povinen předjednat s ředitelkou školy a navrhnout k projednání v pedagogické radě, na jejímž zasedání se stanoví výsledný stupeň hodnocení chování žáka.

Klasifikaci chování žáka lze doplnit slovním hodnocením.

Výchovná opatření

1. Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické nebo fyzické osoby žákovi udělit pochvalu nebo jiné ocenění
   za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy,
   za záslužný nebo statečný čin
   za dlouhodobou úspěšnou práci
   za vzornou reprezentaci školy (např. 1. – 3. místo v krajské soutěži nebo účast v celostátní soutěži).
2. Třídní učitel nebo učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění
   za výrazný projev školní iniciativy,
   za dobrou reprezentaci školy v okresních nebo krajských soutěžích,
   za déle trvající úspěšnou práci.
3. Při zaviněném porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
   a) napomenutí třídního učitele za méně závažné porušení školního řádu (např. opakované neplnění školních povinností, nevhodné chování méně závažného charakteru, apod.),
   b) důtku třídního učitele za opakované porušování školního řádu a za závažnější kázeňské přestupky (např. úmyslné ublížení spolužákovi, úmyslné poškození školního majetku, apod.)
   c) důtku ředitelky školy za závažné porušení školního řádu (čl. 27 školního řádu).

4. V případě opakovaných drobných kázeňských přestupků nebo závažného porušení školního řádu může být žákovi udělen snížený stupeň z chování.
5. Třídní učitel neprodleně oznámí uložení důtky ředitelce školy.
6. Ředitelka školy nebo třídní učitel nebo učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci nezletilého žáka.
7. Udělení pochvaly ředitelky školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy.
8. Opatření k posílení kázně musí být žákovi uloženo bez průtahů nejpozději do jednoho měsíce od okamžiku, kdy se ten, který o opatření rozhoduje, o přestupku dozvěděl.
9. V případě nutnosti udělení ředitelské důtky, svolá ředitelka školy na návrh třídního učitele neprodleně mimořádné jednání pedagogické rady.
10. Výchovná opatření nemají vliv na klasifikaci ve vyučovacích předmětech.
11. Výchovná opatření k posílení kázně jsou nezávislá na klasifikaci z chování, ale výrazně ji mohou ovlivnit.

Závažné porušení školního řádu

1. Za závažné porušení školního řádu se považuje zejména šikanování; neoprávněné nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, prekursory nebo přípravky sloužícími k jejich výrobě; požívání alkoholu; kouření; zvlášť hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky vůči pracovníkům školy nebo spolužákům; používání nelegálního software; porušování autorského práva; svévolné opuštění školy nebo školní akce; neomluvená absence 5 a více hodin; získávání nebo rozšiřování jakékoliv informace podporující rasovou a jinou nesnášenlivost, ohrožující mravnost, návody na výrobu látek ohrožující zdraví, bezpečnost apod.; přinesení zbraně, zábavné pyrotechniky a věcí nebezpečných zdraví či životu; krádež, úmyslné poškození majetku školy nebo jiných osob.
2. Za závažné porušení školního řádu lze uložit výchovná opatření
   a) důtku třídního učitele, důtku ředitelky školy,
   b) snížení známky z chování,
   c) převedení do jiné třídy.
3. V mimořádných případech se užije další opatření
   a) ředitelka školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu,
   b) ředitelka školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu,
   c) ředitelka školy podá trestní oznámení Policii ČR.

6.1.8. Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

6.2. Autoevaluace školy

Autoevaluace – vlastní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vlastní hodnocení školy stanoví §11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (Školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv.
Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.
Kritéria (indikátory kvality školy) jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok a jsou vždy projednána na pedagogické radě na začátku školního roku.

6.2.1. Oblasti autoevaluace

- podmínky ke vzdělávání (lidské, materiální a finanční zdroje)
- průběh vzdělávání
- kultura školy (podpora žáků, spolupráce s rodiči)
- výsledky vzdělávání
- řízení školy–personální práce, DVPP
- výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

6.2.2. Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy (školní matrika, školní vzdělávací program, výroční zpráva o činnosti školy, třídní knihy, školní řád, záznamy z pedagogických rad a metodických sdružení, protokoly a záznamy o provedených kontrolách, inspekční zprávy, SWOT analýza, záznamy z provozních porad, personální a mzdová dokumentace, hospodářská dokumentace)
- rozhovory s učiteli, rodiči
- dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
- srovnávací a dovednostní testy
- rozbor hospitací
- výsledky soutěží a jejich srovnání

6.2.3. Časové rozvržení autoevaluačních činností

- hospitační činnost (v průběhu celého škol. roku)
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulé období každoročně – hodnotící pohovory – květen, červen
- dovednostní testy žáků – dle nabídky, listopad, prosinec, květen
- dotazníky na klima školy, diagnostiky třídních kolektivů v průběhu školního roku, realizuje školní metodik prevence ve spolupráci se školním psychologem
- rozhovory s učiteli a žáky, výstupy z jednání školské rady (průběžně)
- výstupy z třídních schůzek a setkání s rodiči (4 x ročně)

Oblasti auto evaluace	Podmínky ke vzdělávání (lidské, materiální a finanční zdroje)	Průběh vzdělávání	Kultura školy (podpora žáků, spolupráce s rodiči)	Řízení školy (personální práce, DVPP…)	Výsledky vzdělávání	Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům
Cíle	Udržení stávajících podmínek ke vzdělávání, jejich postupné zlepšování	Zkvalitnění průběhu vzdělávání	Zvýšit podporu školy žákům, zlepšit spolupráci s rodiči, se zřizovatelem a vzájemné vztahy mezi pracovníky,	Odborný růst vedení i ostatních pedagogů, zlepšení kvality řízení	Dosažení co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků	Zvýšení efektivity využívání zdrojů, ověření reálnosti ŠVP a případná korektura
Kritéria	Efektivní využití učitelů podle kvalifikace, zlepšení technického stavu budovy a materiální vybavení, efektivní čerpání rozpočtu a zvýšení mimorozpočtových zdrojů	Prokázání vhodnosti metod a přiměřenosti cílů vzdělávání, využití pomůcek, ICT, prokázání aktivity a zapojení žáků, sebehodnocení	Pochvaly a odměny převyšují tresty, systém pomoci žákům, zvýšení zapojení rodičů do spolupráce se školou, sebehodnocení	Prokazatelné plánování, jasná organizační struktura a delegování pravomocí, týmová práce, provádět akce na podporu zavádění změn	Výsledky hodnocení školních a komerčních srovnávacích testů srovnání s minulými roky minimálně stejná úspěšnost při přijímacím řízení, stejná nebo vyšší úspěšnost v soutěžích	Efektivita využívání učitelů, jejich vzdělávání, prostor školy, pomůcek, ICT, účelnost využívání financí na rozvoj školy korekce cílů a hodnot školy, porovnání ŠVP s realitou + korekce hodnocení a revize plánů
Nástroje a metody	Přehledy, záznamy, pozorování, diskuze, rozhovor, dotazníky, sledování dokumentace, zprávy, MS, PK	Analýza dokumentace: hospitace, záznamy MS, PK, rozhovory,	Diskuze, dotazníky, rozhovory, dotazníky, školní dokumentace, výroční zpráva, statistiky, informace na webu	Školní dokumentace, rozhovory, plány, zápisy z porad, přehledy, společná školení, plán a přehled DVPP hodnotící pohovory	Komerční a školní srovnávací testy + smysluplné vyhodnocení, úspěšnost žáků při přijímacím řízení, přehledy, diskuze výsledků, analýza klasifikace, výsledky soutěží a srovnání	Přehled aprobovanosti a odbornosti, rozbor rozvrhu hodin tříd, učitelů i místností, diskuze, dokumentace, rozhovor, výroční zpráva
Časový harmonogram	Především konec školního roku, ekonomické faktory na konci kalendářního roku	Hospitace průběžně, MS, PK pololetně	Výroční zpráva ke konci školního roku	Průběžně + hodnotící zpráva na konci školního roku	Školní testy ve čtvrtletí a pololetí, výsledky soutěží průběžně, komerční testy dle smluv a celkové vyhodnocení na konci školního roku	Účelnost využití – průběžně, investice – konec roku (školního – kalendářního), ŠVP – průběžně + případné korekce – červen

Seznam použitých zkratek

RVP – Rámcový vzdělávací program
ŠVP – Školní vzdělávací program
DČD – disponibilní časová dotace
OSV – Osobnostní a sociální výchova
VDO – Výchova demokratického občana
VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MKV – Multikulturní výchova
EV – Environmentální výchova
MeV – Mediální výchova
INT – integrace průřezových témat do předmětu
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ZŠ – základní škola
ZUŠ – základní umělecká škola
DDM – Dům dětí a mládeže
PPP – Pedagogicko-psychologická poradna
IPS ÚP – Informační a poradenské středisko Úřadu práce
OR AŠSK – Okresní rada Asociace školních sportovních klubů
IČO – identifikační číslo organizace
IZO – identifikační číslo součásti příspěvkové organizace
REDIZO – identifikační číslo ředitelství školy
TU – třídní učitel
ICT – informační a komunikační technologie
LVZ – lyžařský výcvikový zájezd
SVP – specifická vývojová porucha
ČPOZ – Člověk, podpora a ochrana zdraví
Čj – Český jazyk
Lit. – literatura
Aj – Anglický jazyk
M, MA – Matematika
Prv – Prvouka
Př – Přírodopis
Vl – Vlastivěda
F – Fyzika
Ch, Che – Chemie
Z, Ze – Zeměpis
D, Dě – Dějepis
Inf – Informatika
Pč – Pracovní činnosti
Ov – Občanská výchova
Hv – Hudební výchova
Vv – Výtvarná výchova
Tv – Tělesná výchova
Vz – Výchova ke zdraví
OH – Olympijské hry
MOV – Mezinárodní olympijský výbor
ČOV – Český olympijský výbor
ODM – Olympiáda dětí a mládeže

Příloha 1

Začlenění standardů z českého jazyka a literatury, z anglického jazyka a z matematiky do ŠVP

Všichni učitelé byli seznámeni se standardy z českého jazyka a literatury, z anglického jazyka a z matematiky. Vedoucí PK a MZ obdrželi tištěnou podobu, v elektronické podobě jsou standardy uloženy na serveru školy. Začlenění standardů (jednotlivých výstupů a indikátorů) do ŠVP je v následujících tabulkách. V původním textu ŠVP jsou výstupy odpovídající standardům vyznačeny slovem „**standard**“. Každý vyučující příslušného předmětu je povinen pracovat s uvedenými indikátory a vhodnými úlohami, které povedou ke splnění očekávaných výstupů na konci jednotlivých období (po 5. ročníku; po 9. ročníku).

Český jazyk a literatura – 1. stupeň

Výstup RVP ZV	Ročník	Indikátory
Komunikační a slohová výchova		
ČJL-5-1-01 Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	4.	Žák - vybere z nabídky vhodný nadpis - posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzeni - posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu - vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku - vystihne hlavní myšlenku textu
ČJL-5-1-02 Žák rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	4.	Žák - vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu - rozhodne, které informace v textu jsou **ne**podstatné pro smysl (vyznění) textu - vypíše požadovanou informaci z textu - utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta
ČJL-5-1-03 Žák posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení	5.	Žák - sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka) - posoudí, zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí - sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení - vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce
ČJL-5-1-04 Žák reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	4.	Žák - vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah/smysl - vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě
ČJL-5-1-05 Žák vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	5.	Žák - na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor - (s kamarádem, s dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku

		- posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná - změní dialog na vzkaz apod.
ČJL-5-1-06 Žák rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	5.	Žák - vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka - vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout
ČJL-5-1-07 Žák volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	5.	Žák - na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení - oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta - se vhodně představí ostatním dětem, dospělému
ČJL-5-1-08 Žák rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	4.	Žák - rozliší <u>ve slyšené ukázce</u> spisovnou a nespisovnou výslovnost - (sme, dyž vo tom apod.) - při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost
ČJL-5-1-09 Žák píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	4.	Žák - píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění - sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu - napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi - v ukázce dopisu doplní, co chybí
ČJL-5-1-10 Žák sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	5.	Žák - k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech) - zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo
Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)		
ČJL-5-2-01 Žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	5.	Žák - vybere z nabídky slovo, které má významem nejblíže k zadanému slovu - nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným - vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy - rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)
Jazyková výchova (Stavba slova)		
ČJL-5-2-02 Žák rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	5.	Žák - určí kořen slova, část příponovou, předponovou - rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova

		- rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne - k danému slovu uvede slova příbuzná
Jazyková výchova (Slovní druhy)		
ČJL-5-2-03 Žák určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech	5.	Žák - určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) - vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh - určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu. - rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu - určí osobu, číslo, způsob (u způsobu oznamovacího čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech mluveném i psaném projevu - rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně
Jazyková výchova (Tvarosloví)		
ČJL-5-2-04 Žák rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	4.	Žák - vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarem spisovným - doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně (1. a 4. pád rod mužský životný).
Jazyková výchova (Skladba)		
ČJL-5-2-05 Žák vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	5.	Žák - vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) - vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie)
ČJL-5-2-06 Žák odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	5.	Žák - rozliší větu jednoduchou a souvětí - rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku
ČJL-5-2-07 Žák užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	5.	Žák - nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby - smysl zůstal zachován - spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu
Jazyková výchova (Pravopis)		
ČJL-5-2-08	4.	Žák - správně píše/doplní i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných

Žák píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách		- píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického
ČJL-5-2-09 Žák zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	5.	Žák - na základě znalosti shody přísudku s podmětem - používá správné tvary příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu - doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, - několikanásobný větný člen)
Literární výchova		
ČJL-5-3-01 Žák vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	5.	Žák - zpracuje stručné sdělení (referát) o přečtené knize, - prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo - zapisuje do čtenářského deníku - řekne, jak na něj vyslechnutá / přečtená ukázka - působí
ČJL-5-3-02 Žák volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	5.	Žák - přednese a volně reprodukuje text - vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma - napíše pohádku, bajku
ČJL-5-3-03 Žák rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	5.	Žák - rozhodne, z kterého druhu / žánru je úryvek – řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiksu, z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky)
ČJL-5-3-04 Žák při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	5.	Žák - rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka - rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza

Český jazyk a literatura – 2. stupeň

Výstup RVP ZV	Ročník	Indikátory
Komunikační a slohová výchova		
ČJL-9-1-01 Žák odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	9.	Žák - po přečtení textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem pisatele textu
ČJL-9-1-03 Žák rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	6.	Žák - rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem - text analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu

		- rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek - zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci - vybere dle svého postoje nejpravděpodobnější variantu
ČJL-9-1-04 Žák se dorozumívá kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	6.	Žák - najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné - posoudí vhodnost / nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci
ČJL-9-1-05 Žák odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	6.	Žák - vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce - v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými - k vybraným výrazům najde vhodná synonyma - rozhodne o vhodnosti / nevhodnosti použití nespisovného výrazu v textu
ČJL-9-1-08 Žák využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	7.	Žák - vyhledá v textu klíčová slova / termíny spojené - s danou tematikou - posoudí, zda daná informace vyplývá / - nevyplývá z textu - vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
ČJL-9-1-09 Žák uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	6.	Žák - uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost - seřadí slovní výpovědi od nejvhodnější po nejméně vhodnou (hodnocení od nejlepšího po nejhorší)
ČJL-9-1-10 Žák využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	9., 6.	Žák - najde chybnou formulaci (stylistickou chybu) a z nabízených opravných možností vybere tu správnou. - najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu - v textu a vybere formulaci bez chyb - analyzuje předložený text a zařadí ho k danému funkčnímu stylu - dovede své znalosti o funkčních stylech tvůrčím způsobem použít.
Jazyková výchova (Ortoepie)		
ČJL-9-2-01 Žák spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	6.	Žák - umí vybrat správnou výslovnost z uvedené nabídky
Jazyková výchova (Lexikologie)		

ČJL-9-2-02 Žák rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.	7.	Žák - umí rozlišit způsoby tvoření slov - k danému slovesu doplní slovesa odvozená - napíše, jak se nazývá krajina - rozliší i vytváří slova složená - nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty - vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování - prokáže znalost významu přeneseného pojmenování - ovládá zásady tvoření slov
Jazyková výchova		
ČJL-9-2-03 Žák samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	7., 6.	Žák - se orientuje v odborném textu
Jazyková výchova (Morfologie)		
ČJL-9-2-04 Žák správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	7., 6.	Žák - vybere z řady slov to, které je/není požadovaným slovním druhem - určí slovní druh u slov odvozených z jednoho slovotvorného základu - doplní v textu slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.) - určí slovní druh u vyznačených slov v textu (dané slovo ve větě může mít platnost různých slovních druhů)
Jazyková výchova (Syntax)		
ČJL-9-2-06 Žák rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.	9.	Žák - určí ve větách vyznačená slova jako větné členy. - rozšíří daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku. - doplní sloveso podle naznačených vztahů a určí doplněný větný člen.(podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) - vyjádří obsah dvojčlenných vět větným ekvivalentem. - užije uvedené sloveso ve větách, které vypovídají něco o povětrnostních podmínkách jako větu jednočlennou a jako větu dvojčlennou (maximum) - vybere z nabízených možností grafickou stavbu souvětí a přiřadí ji k danému souvětí (lze i obráceně – přiřadí ke grafu jedno z nabízených souvětí)
Jazyková výchova (Gramatika)		

ČJL-9-2-07 Žák v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	9.	Žák - vybere z nabízených vět tu, ve které je /není pravopisná chyba
Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)		
ČJL-9-2-08 Žák rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	6.	Žák - v krátké ukázce najde nespisovný výraz a vybere z nabízených možností správné převedení ukázky do jazyka spisovného - přiřadí ke krátkému textu jeden z nabízených pojmů útvaru národního jazyka - vybere z nabízených možností nejvhodnější užití daného textu a přiřadí ho k ukázce
Literární výchova		
ČJL-9-3-01 Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	8., 6.	Žák - odliší řeč vypravěče a řeč postav - vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku - odliší řeč vypravěče a řeč postav - správně určí básnické prostředky ozvláštňující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafory, metonymie) - doplní do básně slovo ve správném rýmu podle rytmu a smyslu textu - vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku
ČJL-9-3-02 Žák rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	9.	Žák - vybere z ukázek A – E takovou, která svým obsahem odpovídá názvům uvedených knih. Přiřadí k sobě název knihy a k ní příslušející ukázku - seřadí úryvky z literárních děl v pořadí, ve kterém vznikly
ČJL-9-3-03 Žák formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	9., 6.	Žák - popíše v dopise ve 150–180 slovech film, který vznikl na základě literárního díla - zformuluje alespoň tři důvody, proč se mu určitá kniha nelíbila - na základě návštěvy divadelního představení v dopise kamarádovi či kamarádce sdělí dojmy ze zhlédnutého představení
ČJL-9-3-04 Žák tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	7.	Žák - vytvoří jednodušší literární text odpovídající tematicky i formálně zadání (v nabídce báseň, bajka, pohádka)
ČJL-9-3-05 Žák rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	9.	Žák - rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře
ČJL-9-3-06	7.	Žák

Žák rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele		- určí k jakému literárnímu druhu / žánru patří výchozí text - přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázky jednotlivých uměleckých textů
ČJL-9-3-07 Žák uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	9.	Žák - zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů - popíše základní znaky literárního směru na vybrané ukázce
ČJL-9-3-08 Žák porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	8.	Žák - převede úryvek literárního díla do podoby divadelního scénáře. - porovná film a jeho literární předlohu a popíše základní shody a rozdíly v obsahu obou uměleckých děl
ČJL-9-3-09 Žák vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	8.	Žák - vyhledá informace ke splnění určitého úkolu (např. vytvoří seznam děl určitého autora) v různých typech katalogů v knihovně - na základě internetových zdrojů vypracuje určitý úkol (např. základní údaje o životě a tvorbě jednoho z nositelů Nobelovy ceny, ceny Magnesia Litera apod.)

Anglický jazyk – 1. stupeň

Výstup RVP ZV	Ročník	Indikátory
Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním, poslech s porozuměním		
CJA-5-2-01 Žák rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.	4. - 5.	Žák - v jednoduchých textech vyhledá požadované informace - rozumí krátkým pokynům v učebnici - rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně - rozumí jednoduchým číselným údajům - rozumí pokynům učitele
CJA-5-2-02 Žák rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.	4. - 5.	Žák - v jednoduchých textech s vizuální oporou porozumí hlavní myšlence - vyhledá informace k jednoduchému tématu v časopise nebo na webové stránce a tyto informace využije - rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně
CJA-5-2-03 Žák čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	4. - 5.	Žák - srozumitelně vyslovuje čtený text obsahující známou slovní zásobu

CJA-5-2-04 Žák vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	4. - 5.	Žák - v jednoduchých textech vyhledá požadované informace - vytvoří odpověď na otázku týkající se textu
CJA-5-2-05 Žák používá dvojjazyčný slovník	4. - 5.	Žák - vyhledá neznámé slovo v anglicko-české i česko-anglické části slovníku
Produktivní řečové dovednosti – psaní, čtení		
CJA-5-3-01 Žák sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.	4. – 5.	Žák - napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální dopis kamarádovi - sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou odpověď na sdělení - vyplní osobní údaje ve formuláři
CJA-5-3-02 Žák reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	4. - 5.	Žák - písemně převypráví jednoduchý obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy - shrne písemně jednoduchý obsah krátké slyšené konverzace - ústně převypráví obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy - shrne ústně jednoduchý obsah krátké slyšené konverzace
CJA-5-3-03 Žák obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	4. - 5.	Žák - svými slovy vyjádří smysl textu
Interaktivní řečové dovednosti		
CJA-5-4-01 Žák se aktivně zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví, rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	4. - 5.	Žák - na základě reálné situace jednoduše reaguje v zadané roli, pozdraví, zeptá se a odpoví na otázky, rozloučí se - mluví o tom, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí

Anglický jazyk – 2. stupeň

Výstup RVP ZV	Ročník	Indikátory
Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním, poslech s porozuměním		
CJ-9-1-01 Žák čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	9., 8.	Žák - při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy přiměřeného rozsahu
CJA-9-1-02 Žák rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.	9., 8.	Žák - rozumí obsahu krátkých jednoduchých textů a s využitím vizuální opory obsahu jednoduchých neadaptovaných textů - v jednoduchých textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - pracuje s autentickými materiály pro vyhledávání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií

CJA-9-1-03 Žák rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	9.	Žák - rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných tématech - rozumí důležitým informacím v krátkých a jednoduchých nahrávkách - rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor
CJA-9-1-04 Žák odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	9., 8.	Žák - v jednoduchých textech rozumí významu klíčových slov
CJ-9-1-05 Žák používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	9.	Žák - využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem
Produktivní řečové dovednosti – psaní, čtení		
CJA-9-2-01 Žák sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	9.	Žák - napíše e-mail související s tématy, která mu jsou blízká, jako kamarádi, rodina, koníčky, škola, prázdniny - ústně popíše sebe, svou rodinu, svou školu, známá místa a předměty
CJA-9-2-02 Žák písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	7., 8.	Žák - na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě - písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky
CJA-9-2-03 Žák stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	8.	Žák - písemně shrne hlavní myšlenky jednoduchého a krátkého textu nebo konverzace - ústně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace
CJA-9-2-04 Žák si vyžádá jednoduchou informaci.	8.	Žák - si vyžádá písemně informaci/informace týkající se známých témat a poděkuje za ně - písemně sestaví zdvořilou žádost - v reálných situacích si vyžádá informaci a při neporozumění klade doplňující otázky
Interaktivní řečové dovednosti		
CJ-9-3-01 Žák se jednoduchým způsobem domluví v běžných každodenních situacích	9.	Žák - s kamarády se domluví na společném programu (co, kdy a kde budou dělat) - vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích - adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem

Matematika – 1. stupeň

Výstup RVP ZV	Ročník	Indikátory
Číslo a početní operace		

M-5-1-01 Žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	4.	Žák - zpaměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky - využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu - využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek - využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek
M-5-1-02 Žák provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	4.	Žák - správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel - aplikuje při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády - využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem - provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku - dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel
M-5-1-03 Žák zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	4.	Žák - přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy - využívá rozvinutého zápisu čísla (do milionů) desítkové soustavě - porovnává čísla do milionů - zaokrouhluje čísla do milionů s použitím znaku pro zaokrouhlování - užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel - se orientuje na číselné ose a jejích úsecích - provádí číselný odhad a kontrolu výsledku
M-5-1-04 Žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	4.	Žák - porozumí textu úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) - přiřadí úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních operací - zformuluje odpověď k získanému výsledku - přiřadí k zadanému jednoduchému matematickému vyjádření smysluplnou slovní úlohu (situaci ze života) - tvoří slovní úlohu k matematickému vyjádření
Závislosti, vztahy a práce s daty		
M-5-2-01 Žák vyhledává, sbírá a třídí data	5.	Žák - provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) - vybírá a porovnává ze zadání úlohy data podle daného kritéria - posuzuje reálnost vyhledaných údajů
M-5-2-02 Žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	5.	Žák - doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu

		- vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku, sloupcový diagram - vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data a porozumí vztahům mezi nimi (nejmenší, největší hodnota apod.) - používá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití %) - používá jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty v jízdních řádech
Geometrie v rovině a v prostoru		
M-5-3-01 Žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce	5.	Žák - rozezná základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) - využívá k popisu rovinného útvaru počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran - charakterizuje základní rovinné útvary a k zadanému popisu přiřadí název základního rovinného útvaru - využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) - využije znalosti základních rovinných útvarů k popisu a modelování jednoduchých těles (krychle, kvádr, válec) - narýsuje kružnici s daným poloměrem - narýsuje trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran - narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic - dodržuje zásady rýsování
M-5-3-02 Žák sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	5.	Žák - rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru - s pomocí čtvercové sítě nebo měřením určí obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) - porovnává obvody rovinných útvarů - graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky - určí délku lomené čáry graficky i měřením - převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)
M-5-3-03 Žák sestrojí rovnoběžky a kolmice	4.	Žák - vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek v rovině - načrtne kolmici a rovnoběžku ve čtvercové síti - narýsuje k zadané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou
M-5-3-04 Žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	5.	Žák - určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců, obdélníků a trojúhelníků - porovnává pomocí čtvercové sítě obsahy rovinných útvarů - používá základní jednotky obsahu (cm^2, m^2, km^2) bez vzájemného převádění
M-5-3-05	5.	Žák

Žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru		- pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) - určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru - vytvoří ve čtvercové síti osově souměrný útvar podle osy v lince mřížky
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
M-5-4-01 Žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	5.	Žák - vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy - volí vhodné postupy pro řešení úlohy - vyhodnotí výsledek úlohy

Matematika – 2. stupeň

Výstup RVP ZV	Ročník	Indikátory
Číslo a proměnná		
M-9-1-01 Žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	6. – 9.	Žák - provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly - dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastností operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů - vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné - užívá znalosti druhých mocnin celých čísel od 1 do 20 (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) - určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě - provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, zjednoduší složený zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, určí převrácené číslo, počítá se smíšenými čísly) - žák určí absolutní hodnotu celého čísla a využívá její geometrickou interpretaci
M-9-1-02 Žák zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	6. – 9.	Žák - zaokrouhluje čísla s danou přesností - využívá pro kontrolu výsledku odhad - účelně a efektivně využívá kalkulátor
M-9-1-03 Žák modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	6. – 9.	Žák - rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek (určí je pro skupinu dvou nebo tří přirozených čísel) - najde nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele dvou přirozených čísel - využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 50, 100) - řeší slovní úlohu s využitím dělitelnosti - vytvoří slovní úlohu na využití dělitelnosti
M-9-1-04	6. – 9.	Žák

Žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)		- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem - navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část
M-9-1-05 Žák řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	6. – 9.	Žák - využívá daný poměr (včetně postupného poměru) v reálných situacích - stanoví poměr ze zadaných údajů - využívá měřítko mapy, plánu k výpočtu - umí odvodit měřítko mapy, plánu ze zadaných údajů - používá při řešení úloh úměru a trojčlenku - řeší modelováním situace vyjádřené poměrem
M-9-1-06 Žák řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	6. – 9.	Žák - vyhledá v textu údaje a vztahy potřebné k výpočtu - určí počet procent, je-li dána procentová část a základ - určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ - určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část - používá procentového počtu při řešení úloh z jednoduchého úrokování - ověří správnost výsledku aplikační úlohy na procenta
M-9-1-07 Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	6. – 9.	Žák - řeší zadané slovní úlohy pomocí proměnných - tvoří smysluplné slovní úlohy, které lze řešit užitím proměnných - využívá při úpravě výrazů sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů (výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně) - vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných - využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorců $(a + b)^2$, $(a – b)^2$, $a^2 – b^2$ - sestaví číselný výraz podle slovního zadání
M-9-1-08 Žák formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	6. – 9.	Žák - sestaví rovnici nebo soustavu dvou rovnic o dvou neznámých ze zadaných údajů - vyřeší rovnici nebo soustavu dvou rovnic o dvou neznámých pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku rovnice nebo soustavy dvou rovnic o dvou neznámých - ověří správnost řešení slovní úlohy - přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu - rozhodne, zda rovnice nebo soustava rovnic má řešení a ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru
M-9-1-09 Žák analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní	6. – 9.	Žák - vytvoří matematický model konkrétní situace v oboru celých a racionálních čísel

situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel		- využívá při řešení konkrétních situací matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - vyhodnotí výsledek řešení úlohy
Závislosti, vztahy a práce s daty		
M-9-2-01 Žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	6. – 9.	Žák - vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu - vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) - zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy - pracuje s intervaly a časovou osou - převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak - převádí údaje mezi tabulkou, diagramem a grafem - samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu a kriticky hodnotí jejich reálnost
M-9-2-02 Žák porovnává soubory dat	6. – 9.	Žák - porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat zadaných tabulkami, grafy a diagramy - interpretuje výsledky získané porovnáváním souborů dat
M-9-2-03 Žák určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	6. – 9.	Žák - vytvoří tabulku, graf a rovnici pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy - určí přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice - využívá při řešení úloh přímou a nepřímou úměrnost
M-9-2-04 Žák vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	6. – 9.	Žák - pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice - vytvoří graf pro funkční závislost danou tabulkou či rovnicí - přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak - přiřadí lineární funkci vyjádřenou rovnicí k příslušnému grafu nebo tabulce a naopak - vyčte z grafu význačné hodnoty na základě porozumění vzájemným vztahům mezi proměnnými
M-9-2-05 Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	6. – 9.	Žák - odhalí funkční vztahy v textu úlohy - řeší úlohu s využitím funkčních vztahů - vyjádří výsledek řešení úlohy v kontextu reálné situace
Geometrie v rovině a prostoru		
M-9-3-01	6. – 9.	Žák

Žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku		- využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely - využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh - řeší geometrické úlohy početně - využívá matematickou symboliku
M-9-3-02 Žák charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	6. – 9.	Žák - pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh - rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), dvojice úhlů (souhlasné, střídavé, vedlejší, vrcholové), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků - využívá vlastností základních rovinných útvarů (vlastností úhlopříček, velikost úhlů, souměrnost)
M-9-3-03 Žák určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	6. – 9.	Žák - sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (s využitím převodu stupňů a minut) - využívá při výpočtech vlastností dvojic úhlů (střídavých, souhlasných, vedlejších, vrcholových) a součtu úhlů v trojúhelníku - určuje velikost úhlu pomocí úhloměru
M-9-3-04 Žák odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	6. – 9.	Žák - odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě - určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu - určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu - používá a převádí jednotky délky - používá a převádí jednotky obsahu
M-9-3-05 Žák využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	6. – 9.	Žák - pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) - využívá množiny všech bodů dané vlastnosti při řešení úloh
M-9-3-06 Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary	6. – 9.	Žák - převede slovní zadání do grafické podoby (náčrtku) - popíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí - určí počet řešení konstrukční úlohy - ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání
M-9-3-07 Žák užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	6. – 9.	Žák - využívá při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků - využívá při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků

		- určí poměr podobnosti z rozměrů útvarů a naopak
M-9-3-08 Žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	6. – 9.	Žák - rozhodne, zda je útvar osově souměrný - určí osy souměrnosti rovinného útvaru - rozhodne, zda je útvar středově souměrný - určí střed souměrnosti - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti
M-9-3-09 Žák určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	6. – 9.	Žák - rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) - používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka - využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti v mnohostěnech a rotačních tělesech - pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů a rotačních těles
M-9-3-10 Žák odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	6. – 9.	Žák - odhaduje a vypočítá povrch mnohostěnů a rotačních těles - odhaduje a vypočítá objem mnohostěnů a rotačních těles - používá a převádí jednotky objemu
M-9-3-11 Žák načrtne a sestrojí sítě základních těles	6. – 9.	Žák - objasní pojmy síť tělesa, plášť, podstava - rozpozná sítě základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) - načrtne a sestrojí sítě základních těles
M-9-3-12 Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	6. – 9.	Žák - rozpozná z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles ve volném rovnoběžném promítání
M-9-3-13 Žák analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	6. – 9.	Žák - vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy - volí vhodné matematické postupy pro řešení úlohy - vyhodnotí výsledek úlohy
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
M-9-4-01 Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	6. – 9.	Žák - provede rozbor úlohy a vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy - zvolí vhodný postup řešení - provede diskusi o počtu řešení daného problému a kontrolu reálnosti výsledku - zformuluje odpověď na zadaný problém
M-9-4-02 Žák řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých	6. – 9.	Žák - určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině - popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině

tematických a vzdělávacích oblastí		- využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života

Příloha 2

Předmět speciálně pedagogická péče - sociální dovednosti

Charakteristika ŠVP
Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je v naší škole zařazen podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předmět Speciálně pedagogická péče – „sociální dovednosti“, který je zaměřen na oblasti – složky předmětu:

- sociálně komunikačních dovedností,
- časovou a prostorovou orientaci,
- vizuálně percepční dovednosti,
- rozvoj samostatnosti a
- sociálně praktických dovedností.

Do učebního plánu zahrnout předmět Speciálně pedagogická péče 2 hodiny týdně, zatím na 2. stupni, 6. ročník, 7. ročník – 2 hodiny týdně
Vzdělávací obsah tohoto předmětu přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.
Předmět speciálně pedagogické péče je zajišťován školním speciálním pedagogem. Předmět je zařazen podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného čtvrtého stupně podpory pro žáka se zdravotním znevýhodněním a sníženými rozumovými schopnostmi.

Charakteristika žáků s LMP
Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.
Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Časová dotace: 6. – 7. ročník – dvě vyučovací hodiny týdně.

Předmět Speciálně pedagogická péče má zajistit kompenzaci obtíží žáka, přispět ke kvalitnímu vzdělání žáka s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám. Předmět je zařazen jako forma intervence**.** *Předmět* je zaměřen na nápravy v oblasti, rozvoje vizuálně percepčních dovedností, sociálně komunikační dovedností, časové a prostorové orientace, rozvoj samostatnosti a sociálně praktické dovedností a bazální stimulaci u žáků s mentálním postižením.
Vzdělávací obsah jednotlivých složek je *zařazen podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného čtvrtého stupně podpory pro žáka se zdravotním znevýhodněním a sníženými rozumovými schopnostmi.*
Nejčastější formou realizace předmětu je vyučovací hodina, která probíhá individuální formou.

Cílem je uspořádat vzdělávací proces speciálně pedagogické péče, tak aby žák uměl řešit odborné dovedností a techniky podmiňující sociální a komunikační kompetence v jeho životě.

Kompetence

- vést žáka k samostatnosti, umožňovat mu osvojit si strategii učení neustálým opakováním postupů učení a práce,
- učit žáka rozvíjet a upevňovat získané vědomosti na základě názorných a konkrétních ukázek,
- vést žáka k všestranné a účinné komunikaci,
- vést žáka k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, k jejich kulturám a duchovním hodnotám, ke schopnosti vcítit se do jejich potřeb, uvědomit si odlišnost jedinců a skupin,
- učit žáka aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný,
- vytvářet atmosféru vzájemné důvěry, otevřenosti a tolerance,
- připravovat žáka k tomu, aby se projevoval jako samostatná, svobodná a zodpovědná osobnost, uplatňoval svá práva a naplňoval své povinnosti,
- pomáhat poznávat a rozvíjet jeho schopnosti a reálné možnosti, uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci,
- snaha o vytváření pozitivního vztah k manuálním činnostem,
- vychovávat žáka ke kladnému vztahu k přírodě, uvědomění si, že jsme všichni součástí přírody,
- rozvíjet a usměrňovat jeho osobnost v harmonickém a podnětném prostředí,
- vést žáka ke zdravému sebevědomí.

Sociálně komunikační dovednosti

Žáci se učí dovednostem, které jsou používané v mezilidských vztazích, umožňují přirozeným způsobem vyjadřovat své potřeby, mluvit o svých pocitech a záměrech. Pozornost je věnována celkové kultivaci sociálních dovedností, rozvoji komunikačních dispozic, sebereflexi, sebehodnocení, sociální percepci, zvládání zátěžových situací, sebeprezentaci, emocím, verbální a neverbální komunikaci a vztahům s druhými lidmi.

Výstupy:

- Rozpoznat, kdy si mohou začít s druhým člověkem povídat a kdy to naopak není vhodné.
- Naučit se používat a vnímat oční kontakt druhého člověka.
- Porozumět a používat výrazů tváře a řeči těla u druhého člověka a využít to v komunikaci s druhými lidmi.
- Zlepšit interakci s druhými lidmi, především pak s vrstevníky.
- Naučit se pojmenovat jednotlivé emoce a vyjádřit je.
- Porozumět jejich vztahu k našim myšlenkám.
- Porozumět jejich vztahu k tělesným projevům.
- Porozumět jejich vztahu k určitému způsobu chování.
- Pochopit, proč je důležité kontrolovat své emoce.

Učivo:

Co je to neverbální komunikace. Co patří do neverbální komunikace. Postoj druhé osoby. Výraz obličeje. Gesta. Vzdálenost osob – proxemika. Oční kontakt. Naslouchání. Význam komunikace v životě člověka. Charakteristika komunikace. Druhy komunikace. Modely komunikačního procesu. Poslouchání a naslouchání jako součást komunikace. Co jsou to emoce. Co je smutek, nuda, radost, vztek, překvapení, strach, štěstí, hrdost, klid, vděčnost – doplňovat a přiřazovat emoce k osobám, výrazům obličeje, situacím, myšlenkám. Emoce a seberegulace. Emoce a chování. Emoce u druhých lidí. Porozumění svým emocím.

Časová a prostorová orientace

Zahrnuje oblast, ve které se žáci učí postupně rozvíjet pohybové dovednosti, poznávat okolí a prostor, na kterém se podílejí i další funkce jako jsou zrakové vnímání a vnímání času. Žák se učí vnímat prostor, čas, vlastnosti předmětů, učí se rozlišovat části celku, učí se vnímat okolí a jeho možnosti, odhad vzdáleností, postupně se učí vnímat perspektivu, vnímá polohu a pozice předmětů.

Vnímání času je velmi nezbytná a důležitá výbava nejen pro další rozvoj mnoha dovedností jako je čtení, psaní, řešení matematických úkolů a chápání souvislostí různých dějů a procesů (v přírodě, fyzice, chemii a dalších oblastech), ale i pro běžné fungování v životě.

Výstupy:

- Orientovat se v rámci pravolevá osa, předozadní osa, hornodolní osa.
- Orientovat se v textu při psaní a čtení.
- orientace na ploše obrázku, či na vlastním těle.
- Umí odhadnout směr a délku.
- Naučit se a umět uspořádat číselné řady vzestupně i sestupně
- Umí rozlišit geometrické tvary.
- Naučit se orientovat v mapách, nákresech.
- Zdokonaluje prostorovou představivost.
- Přiměřené časové vnímání.
- Naučit se hospodařit s časem.
- Mít představu o čase potřebném pro určitou činnost.
- Naučit se plánovat činnosti.
- Naučit se organizaci a samostatnosti.
- Umět vyprávět krátkou pohádku od začátku do konce (např. i s využitím obrázků).
- Rozdělit činnosti, které děláme ráno, dopoledne, odpoledne, večer.
- Umět uspořádat příběh na kartičkách tak, jak jde za sebou- poznat co bylo nejdříve a co potom následovalo.

Učivo:

Termíny vlevo-vpravo, vepředu-vzadu- za- před, nahoře-dole-uprostřed apod. Určování vpravo, vlevo na vlastním těle a na druhém. Poznávání geometrických útvarů a chápání jejich vlastností. Pracovat s rovinnými obrazci a představit si je ve vzájemných vztazích. Geometrické útvary a vztahy mezi nimi na základě jejich popisu. Vzestupné a sestupné číselné řady. Čtení s porozuměním a vytvořit v mysli základní představu a umět obrázek, nakreslit narýsovat či vytvořit. Poznávání postavení prvku v řadě (levé sousední číslo, pravé sousední číslo, následující písmeno v abecedě. Osvojování řady informací – násobilka, abeceda, postupy v matematice, dny v týdnu, měsíce v roce. Vyjmenování řady čísel pozpátku, to samé např. u měsíců v roce, ročních období. Odhadování času na určité práce, organizace činností a jejich nutného časové sledu, budování učebních strategií. Vyprávění a popisování běžných věcí, které se staly během dne. Podporovat vyprávění žáka a projevujte o něj zájem. Pohádky a říkadla (např. O veliké řepě, O kohoutkovi a slepičce, Polámal se Mraveneček apod.) Seřazování karet s příběhem.

Vizuálně percepčních dovedností

Vizuálně percepční dovednosti pomáhají žákům se SVP zlepšit schopnost přesně vnímat, rozlišovat a porovnávat vnímané podněty. Učení je zaměřeno především na oslabené dovednosti v oblasti zrakového a sluchového vnímání.

Výstupy:

- zrakové rozlišování, zraková paměť, vizuomotorika, vizuální percepce prostoru

- sluchová paměť, sluchového vnímání a rozlišování,
- hmatové vnímání a rozlišování,
- vnímání tělesného schématu,
- analýza a syntéza mluveného i psaného slova,
- zrakově-prostorová dovednost, zrakově-prostorová inteligence rozvoj schopností poznávání

Učivo:
hra s obrázky, básničkami, slovy, drobnými hračkami, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování,

Rozvoj samostatnosti
Tato oblast je zaměřena na rozvíjení žáka, jeho učení a poznání. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.
Výstupy:

- Dodržování správných hygienických dovedností a návyků.
- Udržování osobní hygieny.
- Samostatnost při oblékání, stolování.
- Učit se odpoutat od rodičů a obracet se o pomoc k učitelům.
- Sebereflexe, poznávání druhých, zvládání zátěžových situací.
- Seberegulační a sebeorganizační dovednosti.
- Dovednost rozhodování se a schopnost předvídat následky určitého jednání.
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Učivo: Co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje učení, – moje tělo, moje psychika, moje vztahy k druhým lidem, dovednosti pozitivního naladění, předcházení stresů, pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje tělo, cvičení sebekontroly, organizace vlastního času.

Sociálně praktické dovedností
Žáci se učí vytvářet si schopnosti, které jim umožňují rozhodovat se o vlastním životě, řešit každodenní problémy, vypořádat se s obtížnými situacemi. Zároveň se učí jasně a otevřeně komunikovat, rozvíjet dovednosti mezilidských vztahů, vypořádávat se s emocemi a stresovými situacemi v jejich životě, uvědomění si sebe sama a soucitu s ostatními.
Výstupy:

- Umět se vcítit do druhého člověka.
- Znát podstatné věci při kontaktu s druhými lidmi.
- Naučit se co je to kamarádství, jak ho vytvářet a jak udržet.
- Chování vůči druhým lidem a umět nést následky svého chování.
- Umět dělat kompromisy a komplimenty.
- Schopnost čelit sociálnímu tlaku.
- Komunikovat a řešit problémy dovednosti týkající se zaměstnání, zvládnutí přechodu do nového prostředí.

Učivo: Vztahy s druhými lidmi. Empatie. Kontakt s druhými lidmi. Jaký jsem. Co je to kamarádství. Kdo jsou kamarádi. Škádlení. Šikana. Chování a důsledky. Omluvy. Kompromisy. Komplimenty. Hraní rolí a diskuzí, péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání.